



Oerbos en savanne in de Grevelingen

Oerbos en savanne in de Grevelingen

De twee gezichten
van de **Slikken van Flakkee**

Rapport RIKZ/2003.050

Rijksinstituut voor Kust en Zee/RIKZ



Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Rijksinstituut voor Kust en Zee/RIKZ



Oerbos en savanne in de Grevelingen: de twee gezichten van de Slikken van Flakkee

*30 Jaar vegetatieontwikkeling op de Slikken van Flakkee
(Grevelingenmeer) 1972 - 2001*

Rapport RIKZ/2003.050

Annemiek van der Pluijm
Dick de Jong

Middelburg, december 2003

INHOUD

SAMENVATTING

VOORWOORD

1	INLEIDING.....	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	3
2.1	ALGEMEEN	3
2.2	GEOMORFOLOGIE EN BODEM	3
2.3	ZOUTHUISHOUDING EN HYDROLOGIE	4
3	METHODIEK EN DATA	7
3.1	PQ's.....	7
3.2	VEGETATIEKAARTEN.....	8
4	ONTWIKKELING VAN DE VEGETATIE.....	9
4.1	GLOBALE BESCHRIJVING VAN DE VEGETATIEONTWIKKELING	9
4.1.1	<i>Slikken van Flakkee-Noord.....</i>	9
4.1.2	<i>Slikken van Flakkee-zuid.....</i>	11
4.2	UITGEBREIDE BESCHRIJVING VAN DE VEGETATIEONTWIKKELING	13
4.2.1	<i>Slikken van Flakkee-noord.....</i>	15
4.2.2	<i>Slikken van Flakkee-zuid.....</i>	19
5	PROGNOSE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	23
6	LITERATUUR.....	25

BIJLAGEN

1. Lijst rapportages van Deltadienst, RWS-RIKZ en RIZA over de Grevelingen
2. Coördinaten pq's
3. Tabellen en grafieken van de pq's
4. Detailkaartjes ligging pq's
5. Foto's Slikken van Flakkee-noord
6. Foto's Slikken van Flakkee-zuid

FIGUREN

1. Ligging Slikken van Flakkee
2. Ligging ingezaaide gebieden en stuifschermen op de Slikken van Flakkee-zuid, 1972
3. Ligging veekranden op de Slikken van Flakkee-noord, 1972
4. Zouttoestand, 1986
5. Gemiddeld hoogste grondwaterstand
6. Ligging pq's
7. Vereenvoudigde vegetatiekaartjes Slikken van Flakkee-noord
8. Vereenvoudigde vegetatiekaartjes Slikken van Flakkee-zuid
9. Schematisch overzicht vegetatiezones
10. Schematisch overzicht vegetatieontwikkeling Slikken van Flakkee-noord
11. Schematisch overzicht vegetatieontwikkeling Slikken van Flakkee-zuid

Samenvatting

Sinds de afsluiting van de Grevelingen in 1971 tot Grevelingenmeer heeft zich op de Slikken van Flakkee een geheel nieuwe vegetatie ontwikkeld. De schorren waren snel ontzilt en begroeid met zoete pioniersoorten. De slikken ontziltten langzamer en gingen via een zoute en brakke vegetatie over in zoete graslanden en struwelen. Door een sterk verschillend beheer in de twee delen van het gebied, beweiden in het zuidelijk deel en niets doen in het noordelijk deel, hebben zich geleidelijk aan twee deelgebieden ontwikkeld die ieder een eigen karakter hebben. In het zuiden is er sprake van een savanneachtig landschap van bloemrijke graslanden met beginnende struwelen, terwijl er in het noorden sprake is van bosontwikkeling, in feite een beginnend oerbos. Alleen in de oeverzone dicht bij het (zoute) meer is nog sprake van kale delen en een smalle zone waarin zoute en brakke vegetaties voorkomen.

Voorwoord

Dit rapport is het resultaat van 30 jaar vegetatiekundig onderzoek op de Slikken van Flakkee. Het was nooit mogelijk geweest dit onderzoek zo lang voort te zetten zonder de inzet van veel mensen in die lange periode. Om te beginnen de initiator Henk Saeijs, die de stelling had dat een spontane ontwikkeling van vegetaties prachtige en waardevolle natuur zou opleveren, als je er maar de tijd voor nam. De ontwikkelingen geven hem gelijk. Samen met Joop Smittenberg en Karel Pavlicek heeft hij de basis gelegd voor het onderzoek. De eerste helft van het onderzoek werd de continuïteit gewaarborgd door de inzet van Kommer Hoek, 'onze man in Ouddorp'. Jaar in jaar uit heeft hij de PQ's opgenomen en onderhouden. Na zijn pensionering in 1988 is zijn werk overgenomen door Annemieke van der Pluijm, die de tweede helft de continuïteit heeft verzorgd. Beiden hebben onder soms moeilijke omstandigheden hun werkzaamheden verricht, bij tijd en wijle ongeveer lek geprikt door dazen en duindoorns.

In de eerste jaren hebben ook talloze studenten een deel van hun studie besteed aan onderzoek in dit gebied. Voor hun namen wordt verwezen naar de schrijvers van de talloze rapporten zoals die in bijlage 1 zijn opgenomen. Opmerkelijk is dat er zowel studenten van de Landbouw Hogeschool in Wageningen als van de Middelbare en Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School in Velp hebben gewerkt.

Tenslotte moet hier worden genoemd de discussie die telkens weer oplaaide over wel of niet beweidien van de noordelijke slikken. Dit was welhaast een botsing tussen twee stromingen, de mensen die vonden dat je natuur altijd moet beheren door middel van beweidien of maaien en dergelijke, anders wordt het nooit wat, en de mensen die vonden dat natuur ook best zichzelf kan ontwikkelen. Met de regelmaat van de klok werd door de eerste groep betoogd dat er nu echt wel beweid moet worden anders werd het allemaal maar bos (en bovendien konden ze dan hun overschot aan Heck-runderen kwijt), terwijl de tweede groep vond dat het juist uitermate waardevol en interessant was om een gebied tot (oer)bos te laten ontwikkelen. Gelukkig heeft de tweede groep telkens kans gezien om in ieder geval dit stukje nieuwe natuur zich spontaan te laten ontwikkelen. Het resultaat, twee totaal verschillende gezichten van eenzelfde gebied is de moeite waard naar ons idee. Deze discussies laten tevens zien dat wellicht de moeilijkste beheersvorm is de beheersvorm 'niets doen'. Wij Nederlanders willen altijd iets doen en niets doen is nu eenmaal echt niets doen en dus strijdig met onze aard.

1 Inleiding

Door de aanleg van de Grevelingendam en de Brouwersdam is in 1971 het Grevelingen-estuarium veranderd in een zout stagnant meer met een vast peil van ongeveer NAP -0.2 m : het Grevelingenmeer. Het wegvalLEN van het getij had tot gevolg dat de schorren en de hogere delen van de slikken en platen permanent zijn drooggevallen, terwijl de lagere delen van de slikken en platen voor altijd onder water zijn verdwenen. De veranderingen die hierdoor zijn opgetreden hebben verstrekende gevolgen gehad voor de levens-gemeenschappen in het water en op het land.

Om de ontwikkelingen van de vegetatie te kunnen volgen is in 1972 door Rijkswaterstaat een onderzoek gestart op de Slikken van Flakkee, een voormalig schorren- en slakkengebied aan de noordkant van het Grevelingenmeer. Hiertoe zijn permanente quadraten (pq's) uitgezet waarvan jaarlijks de vegetatie is opgenomen, zijn er diverse vegetatiekarteringen gemaakt en zijn er in de eerste jaren ook transectonderzoek en florainventarisaties uitgevoerd. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de vegetatie en flora om prognoses te kunnen maken voor de verdere vegetatieontwikkeling en de rol die inrichting en beheer hierbij kunnen spelen.

Dit rapport geeft een overzicht van de vegetatieontwikkeling over de periode 1972 - 2001 van het noordelijk en zuidelijk deel van de Slikken van Flakkee. In het noordelijk deel wordt het beheer "niets doen" toegepast, in tegenstelling tot het zuidelijk deel dat wordt beweid.

Het vegetatieonderzoek maakte oorspronkelijk deel uit van een landschaps-ecologisch onderzoek, waarin de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders en Rijkswaterstaat (Deltadienst) samenwerkten en dat zich richtte op meerdere parameters zoals: bodemopbouw, hydrologie, zouthuishouding, geomorfologie, vogels en zoogdieren. Over een deel van deze onderwerpen, alsmede over de vegetatieontwikkeling (tot aan 1987) is al eerder gerapporteerd. Een lijst van rapportages die in dit kader door de Deltadienst (nu RIKZ), het Rijksinstituut voor Kust en Zee en/of de RIJP nu via het RIZA zijn uitgegeven staan in bijlage 1.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Algemeen

De Slikken van Flakkee liggen langs de noordzijde van het Grevelingenmeer, aan de zuidkant van Goeree-Overflakkee en hebben een oppervlakte van ruim 1500 ha, waarvan ongeveer 330 ha voormalig schor is en de rest voormalig slik. Het gebied heeft de grootste oppervlakte aan voormalige schorren in de Grevelingen. De Slikken van Flakkee zijn verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk deel. De scheiding tussen beide gebiedsdelen ligt ter hoogte van de Roxenissepolder. Op deze scheiding bevond zich een zanddepot dat inmiddels helemaal is afgegraven en opnieuw is ingericht. Op de Slikken van Flakkee-noord loopt een pad dat deel uitmaakt van het LAW-netwerk (Lange Afstand Wandelingen).

De ligging van de Slikken van Flakkee is aangegeven in figuur 1.



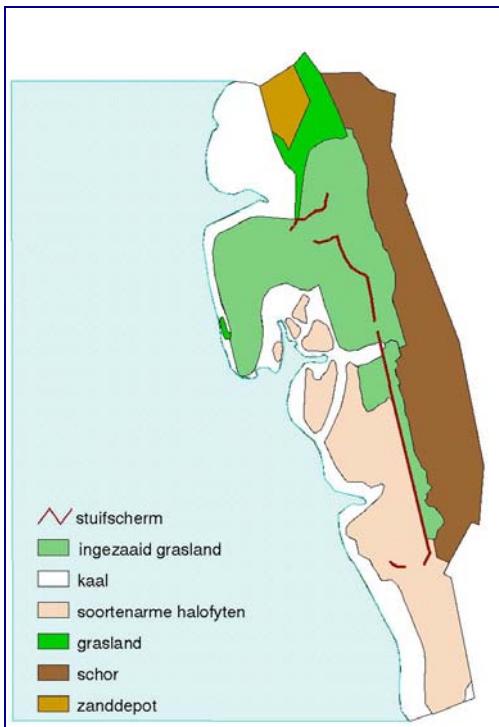
Figuur 1. Ligging Slikken van Flakkee

2.2 Geomorfologie en bodem

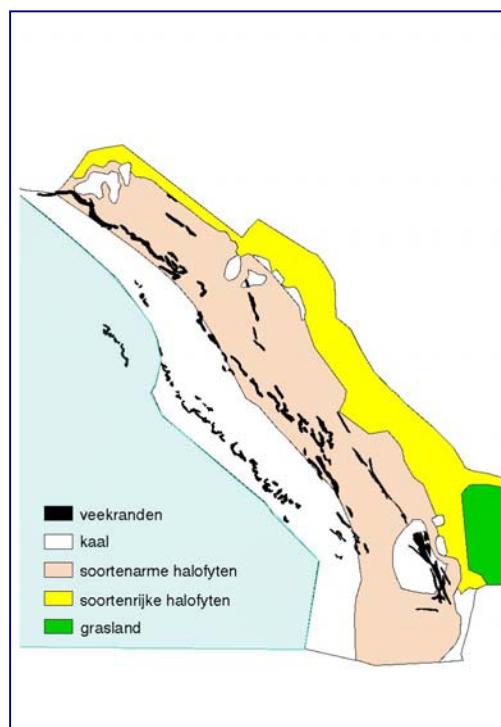
Al direct na de afsluiting werden er op de zuidelijke Slikken van Flakkee technische maatregelen getroffen om het stuiven van zand tegen te gaan of te sturen. Op de zuidelijke slikken werd een gedeelte ingezaaid, werden er stuifschermen geplaatst (zie figuur 2) en werd er plaatselijk Helm en Biestarwegras ingeplant. Hierdoor is de oorspronkelijke morfologische structuur van de slikken geheel verdwenen. Verder zijn de schorren op het zuidelijk deel geploegd en geëgaliseerd.

De bodem van de slikken bestaat voornamelijk uit lutumarm matig fijn zand, waarbij het hogere deel op het zuidelijk slijkgebied uit praktisch puur zand bestaat. Het noordelijk deel is wat slibrijker. De schorren zijn, in tegenstelling tot de slikken, veel lutumrijker; het lutumgehalte varieert over het geheel tussen 12 en 25%.

Door instuiven van zand in pollen Engels slijkgras zijn zogenaamde "spartinaduintjes" ontstaan. Dit instuiven van zand gebeurde ook in op het slik



Figuur 2. Slikken van Flakkee-zuid, 1972
Ligging ingezaaide gebied en stuifschermen
(baar de Jong & de Kogel, 1979)



Figuur 3. Slikken van Flakkee-noord, 1972
Ligging vlekland
(baar Buysrogge et al., 1981)

aangespoelde plantenresten (veek, voornamelijk afkomstig van zeegras). Hierdoor is een microreliëf ontstaan dat de ontzilting en daardoor ook de vorming van de vegetatie heeft beïnvloed. De ligging van de vleklanden op het noordelijk deel is aangegeven in figuur 3. Op het zuidelijk deel komen weinig vleklanden voor, behalve in het uiterste zuiden.

2.3 Zouthuishouding en hydrologie

Vóór de afsluiting in 1971 werden de Slikken van Flakkee tweemaal per dag overspoeld met zeewater. Het grondwater bestond daardoor ook uit zout water. Na de afsluiting kwam er een einde aan deze overspoeling en begon onder invloed van regenwater een proces van ontzilting. De snelheid waarmee deze ontzilting is opgetreden is voor de verschillende delen sterk verschillend.

De ontziltingssnelheid hangt af van de hoogteligging, de doorlatendheid van de ondergrond en de afstand tot het water. In het algemeen verloopt de ontzilting sneller op hoger gelegen plaatsen en met een goed doorlatende bodem en langzamer op laaggelegen plaatsen met een al of niet slecht doorlatende bodem. In figuur 4 staat een kaartje van de zouttoestand in 1986.

Op het voormalige schor verliep de ontzilting vrij snel vanwege de relatief hoge ligging en de goede afwateringsmogelijkheden via de kreken. Na twee jaar was het hele schor nagenoeg ontzilt, behalve de laagten zoals kreken en kleiputten.

Het hoog gelegen slik dat was ingezaaid (op het zuidelijk deel) was eveneens vrij snel ontzilt vanwege de hoogteligging en de doorlatendheid van de bodem.

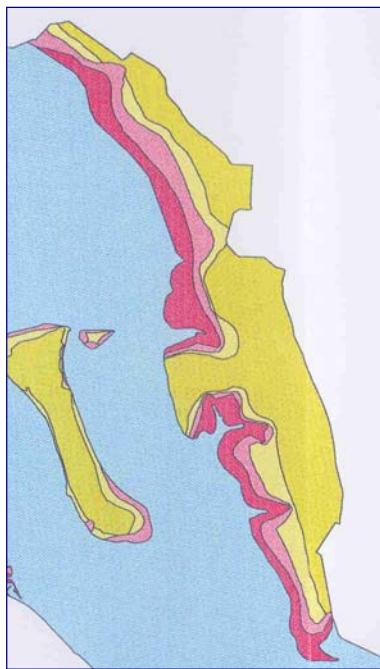
Op de voormalige slikken daarentegen is de ontzilting minder snel verlopen.

Op sommige plaatsen blijft de zoutconcentratie gelijk of neemt deze zelfs toe. Toename van het zoutgehalte vindt plaats als, door capillaire opstijging van zout in de zomer als gevolg van waterverlies door verdamping, zout accumuleert in de bovenlaag. Ook komt er zo nu en dan overspoeling met zout water op de lage slikdelen voor. Tengevolge van uitdroging in de zomer kunnen in deze zone

zoutgehaltes voorkomen die aanzienlijk hoger zijn dan het meerwater. Overspoeling met meerwater doet het zoutgehalte dan juist dalen.

Een belangrijk aspect bij de ontzilting is het microreliëf. Door de iets hogere ligging van de bultjes en richels was de grondwaterstand in de winter iets dieper en kon het regenwater wat beter doordringen waardoor het zout sneller werd verdreven. Hierdoor kon de bodem onder de bultjes sneller ontziltten dan in de omgeving.

Door de grote oppervlakte van het gebied, de slechte afwatering, de fijnzandige bodem en de aanwezigheid van ondoorlatende lagen, stagneert het grondwater vaak. Grote delen van het slik worden dan ook gekenmerkt door gemiddeld hoge grondwaterstanden. In figuur 5 staat een kaartje met de gemiddeld hoogste grondwaterstand. De klasse >0.02m geeft aan dat er minstens 2 cm water op het maaiveld staat. Ook is in de meeste kreekmondingen zand ingewaaid en geaccumuleerd, waardoor het waterafvoerend vermogen van de kreken sterk wordt belemmerd zodat er regelmatig water in de kreken blijft staan. Naast het grondwater speelt op de lagere delen ook het meerwater een belangrijke rol omdat dit door aanlandige wind over de laagste delen wordt opgestuwd.



Zoutgehalte (g Cl-/l)

Water	17
Hyperhalien	> 22
Polyhalien	10 - 22
Mesohaline	0.3 - 10
Zoet	< 0.3

Figuur 4. Zouttoestand 1986
(uit: Menting & Slager, 1997)

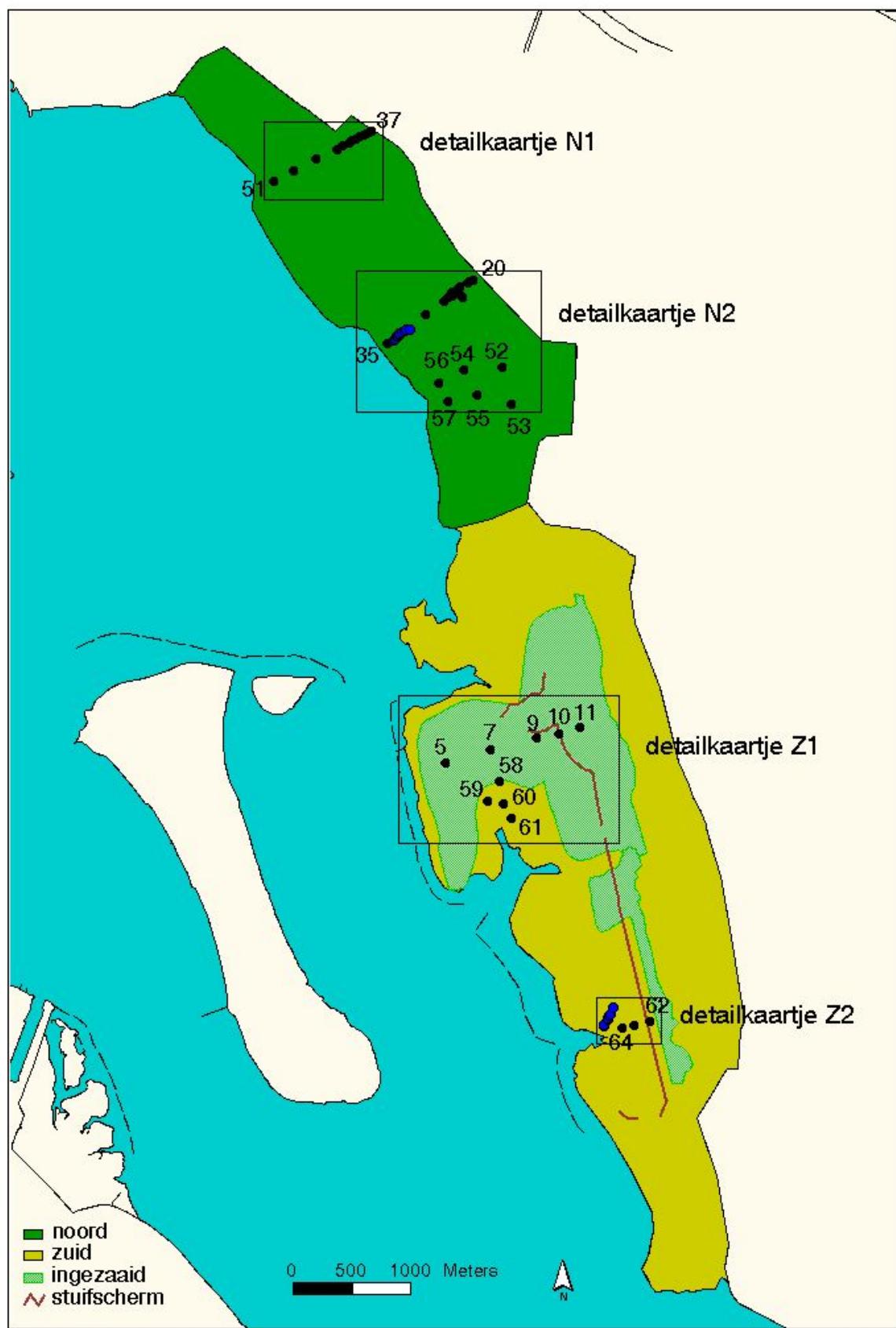


GHG in m t.o.v. maaiveld

onbekend
> +0.02
+0.02 - -0.05
-0.05 - -0.20
-0.20 - -0.40
-0.40 - -0.60
-0.60 - -1.00
-1.00 - -1.50
< -1.50

Figuur 5. Gemiddeld hoogste grondwaterstand gebaseerd op een meerpeil van NAP -0,20 m
(uit: Menting & Slager, 1997)

(Literatuur: Buysrogge et al. 1981, Menting & Slager 1997, Slager et al. 1986, Slager & Visser 1990, van Schaik et al. 1989)



Figuur 6. Ligging pq's (detailkaartjes bijlage 4a en 4b)

3 Methodiek en Data

3.1 PQ's

In 1972, één jaar na de afsluiting, zijn op de Slikken van Flakkee-zuid 19 permanente quadraten (pq's) uitgezet langs meerdere raaien, met een oppervlakte van elk 50 m². Door een aantal oorzaken zoals egalisatie en ploegen van het schor is een deel hiervan na enkele jaren verdwenen en zijn er slechts 5 pq's overgebleven. In 1973 zijn op de Slikken van Flakkee-noord 31 pq's uitgezet langs twee raaien loodrecht op de dijk, met een oppervlakte van elk 25 m². In 1981 is dit aantal op het noordelijk deel uitgebreid met 6 pq's en op het zuidelijk deel met 8 pq's, van elk 16 m².

Bij de keuze destijds voor de locatie van de pq's is vooral aandacht besteed aan een goede verdeling van de pq's over het micro- en macroreliëf van het schor en het hoge slik: oeverwal, overgang oeverwal-kom, kom, schorrand en de zogenaamde spartinaaduintjes.

Een aantal pq's is in de loop der jaren verdwenen, onvindbaar of ontoegankelijk geworden door ondoordringbare duindoorns, zodat er anno 2001 op het noordelijk deel nog 38 pq's en op het zuidelijk deel nog 19 pq's over zijn waarvan de vegetatie één maal per jaar wordt opgenomen.

In het kader van het nieuw op te stellen beheersplan 1998-2002 voor het waterbeheer van de Grevelingen wordt een ander peilregime overwogen. Om te zien welke gevolgen dat zal hebben voor de oevervegetatie, zijn er in 1993 langs twee raaien 17 pq's uitgezet op het silt van zowel het noordelijk (10) als het zuidelijk deel (7). In figuur 6 is de ligging van deze pq's met blauw aangeven, de andere pq's met zwart.

Bij het opnemen van de vegetatie van de pq's wordt de bedekking van de soorten geschat volgens de methode Braun-Blanquet: 0,1 en 0,5 = <1%, 1 = 1-5%, 2 = 5-25%, 3 = 25-50%, 4 = 50-75% en 5 = 75-100%. De bedekking van de moslaag, kruidlaag en de struik-/boomlaag alsmede voor het dode materiaal is ook geschat. Behalve de bedekking wordt ook de hoogte van de kruid- en de struiklaag genoteerd.

Bij de verwerking van de gegevens is in de tabellen de bedekkingscode aangepast voor de bedekking <1%: de waarden 0,1 en 0,5 zijn bij elkaar genomen en vormen de bedekkingscode 0 (nul).

Voor de nomenclatuur is de 21^{ste} druk van Heukels' Flora van Nederland gehanteerd.

De pq-gegevens zijn ingevoerd in de computer als zogenaamde BIO-files. De BIO-programmatuur die hieromheen is gemaakt is vervaardigd door Rijkswaterstaat-Rijksinstituut voor Kust en Zee. Zo zijn met het programma BIOTAB tabellen gemaakt en met BIOTEKEN grafieken. Het programma BIOTEKEN is vervaardigd door W.Bil en R. de Leeuw (RIKZ, Middelburg).

In de tabellen zijn, met de hand, de soorten van boven naar beneden als volgt gerangschikt : bovenaan de halofyten, daarna de 'zoete' soorten in twee blokken: 1) soorten die één of meer keren voorkomen met een bedekking van meer dan 5% (bedekkingscode 2 t/m 5) en 2) soorten die door de jaren heen met een bedekking voorkomen van minder dan 5% (bedekkingscode 0 en 1). Vervolgens zijn per blok de soorten zo gerangschikt dat ze, in een diagonaal van linksboven naar rechtsonder in de tabel staan.

Om een overzichtelijk beeld van de vegetatieontwikkeling per pq te krijgen zijn met behulp van het programma BIOTEKEN staafdiagrammen gemaakt met op de x-as de jaren van opname en op de y-as de soorten. In deze grafieken zijn alleen de zoutplanten en de soorten die minstens één maal met een bedekking van meer dan 5 % voorkomen, weergegeven. Zowel in de tabellen als de

grafieken zijn de zoutplanten aangegeven met de kleur geel, de houtige gewassen met groen en de planten met een bedekking van meer dan 5 % (bedekkingscode 2 t/m 5) met blauw. In bijlage 2 staan de tabellen en de grafieken van alle pq's.

Om de basisgegevens ook voor derden toegankelijk te maken zijn de BIO-files omgezet naar EXCEL-files.

Vanaf 2000 zijn de "bos-pq's" op de Slikken van Flakkee-noord (pq 20 t/m 32 en 37 t/m 48) overgedragen aan Staatsbosbeheer afd. West-Brabant Deltagebied.

3.2 Vegetatiekaarten

Er zijn diverse vegetatiekaarten gemaakt in de jaren 1972, 1973, 1974 ,1975, 1976, 1980, 1987 en 1993. Deze kaarten zijn volgens verschillende methoden gemaakt, maar wel allemaal met behulp van luchtfoto's. In dit rapport zijn vereenvoudigde vegetatiekaarten van de jaren 1972, 1976, 1980, 1987 en 1993 opgenomen. Deze eenvoudige vegetatiekaarten, die – behalve die uit 1993 - zijn gepubliceerd in het rapport van van Schaik et al. (1989), zijn gescand en vervolgens in ARCVIEW met het programma WARP in het goede geografische kader gezet. Daarna zijn deze kaartjes in ARCVIEW gedigitaliseerd en per legenda-eenheid ingekleurd.

De kaarten van 1972 t/m 1980 zijn gemaakt door verschillende studenten. De kaarten uit de jaren 1987 en 1993 zijn vervaardigd door de Meetkundige Dienst in opdracht van het Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen.

4 Ontwikkeling van de vegetatie

Leeswijzer hoofdstuk 4

In paragraaf 4.1 wordt een globale beschrijving gegeven van de vegetatieontwikkeling op de Slikken van Flakkee. Het noordelijk deel en het zuidelijk deel zijn, vanwege hun verschillende beheersvorm, afzonderlijk beschreven. Bovendien is bij het noordelijk deel onderscheid gemaakt tussen de vegetatieontwikkeling van het schor en die van het slik. Ter illustratie zijn vereenvoudigde vegetatiekaartjes van de jaren 1972, 1976, 1980 (alleen van noord), 1987 en 1993 bijgevoegd in figuur 7 (noord) en figuur 8 (zuid). In paragraaf 4.2 wordt meer gedetailleerd op de vegetatieontwikkeling ingegaan.

4.1 Globale beschrijving van de vegetatieontwikkeling

4.1.1 Slikken van Flakkee-Noord

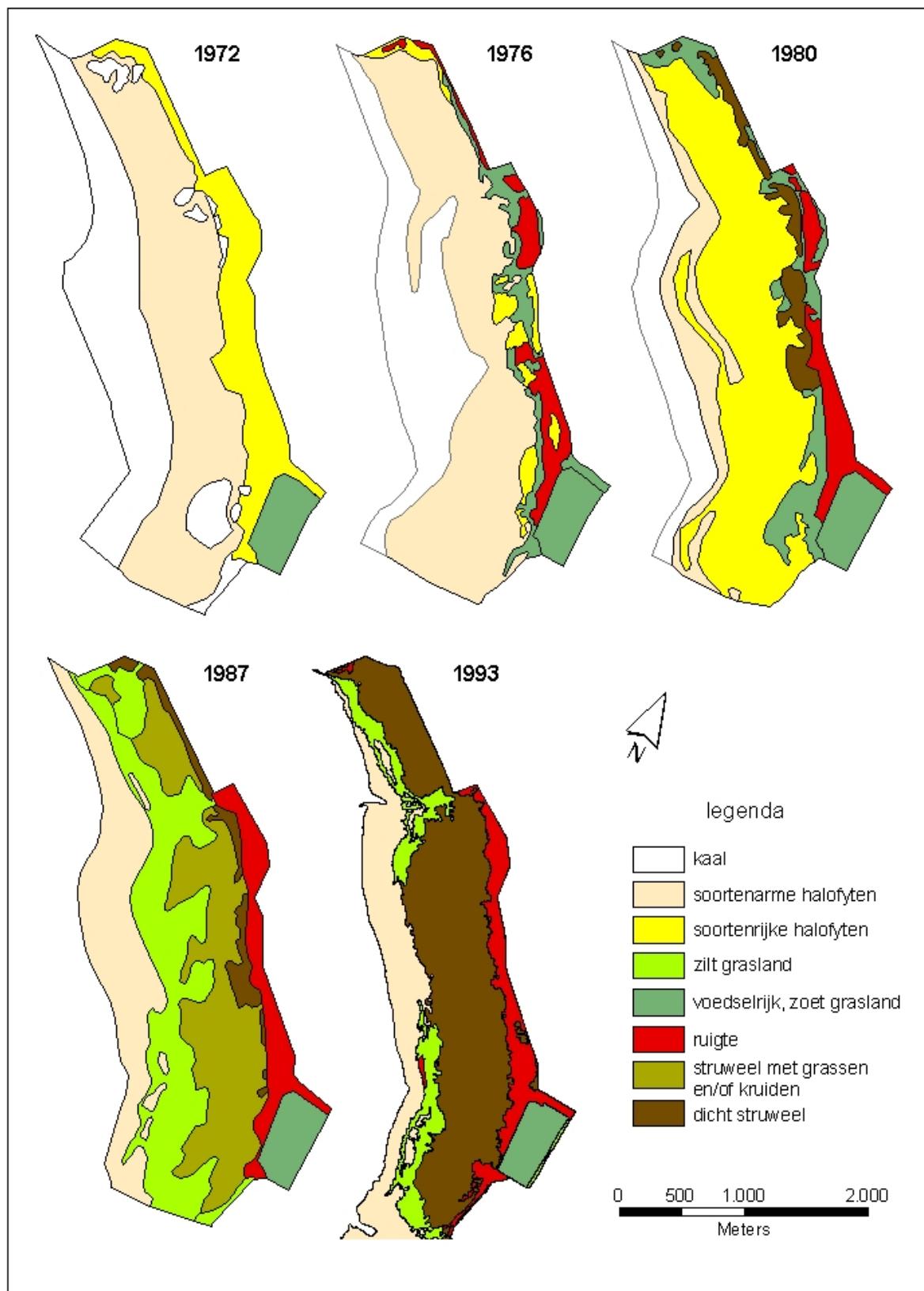
Het schor was vóór de afsluiting van de Grevelingen begroeid met een zoutvegetatie van voornamelijk Gewoon kweldergras (*Puccinellia maritima*) op de beweide delen en in de hoge kommen, Engels slijkgras (*Spartina anglica*) in de onbeweide, lagere kommen en op de schorrand en Gewone zoutmelde (*Atriplex portulacoides*) op de oeverwallen. De tegen de dijk gelegen stukken oud, hoog schor waren begroeid met voornamelijk Rood Zwenkgras (*Festuca rubra*) en Strandkweek (*Elymus athericus*).

Na de afsluiting werd deze zoutvegetatie al binnen een paar jaar verdrongen door een zoete vegetatie waarin in eerste instantie vooral ruigtekruiden voorkwamen zoals: Akkerdistel (*Cirsium arvense*) en Basterdwederik (*Epilobium ssp.*) vergezeld van grassen zoals Beemdgras (*Poa ssp.*). Begin jaren tachtig kwamen er houtige gewassen opzetten zoals: Braam (*Rubus fruticosus*), diverse wilgensoorten (*Salix ssp.*) en Duindoorn (*Hippophae rhamnoides*) vaak vergezeld van Duinriet (*Calamagrostis epigejos*). De strook langs de dijk (het oude schor) bestond jarenlang uit een ruigtevegetatie van voornamelijk Braam en Harig wilgeroosje (*Epilobium hirsutum*) met hier en daar een Vlier (*Sambucus nigra*).

Momenteel heeft het voormalige schor een bosachtig aspect, voornamelijk veroorzaakt door wilgenstruweel met in de ondergroei plaatselijk Klein hoefblad (*Tussilago farfara*), Adelaarsvaren (*Pteridium aquilinum*) en wat grassoorten. De Duindoorn is inmiddels op grote delen afgestorven en er zijn hier en daar al kiemplanten van de Zomereik (*Quercus robur*) waargenomen.

In de strook langs de dijk is het Harig wilgeroosje zo goed als verdwenen maar is de Braam nog steeds aspectbepalend.

Het slik was vóór de afsluiting voornamelijk onbegroeid en had dus een andere uitgangssituatie dan het schor. Bij de ontwikkeling van de vegetatie moet onderscheid worden gemaakt tussen die van het hooggelegen slik en die van het laaggelegen slik. Op het kale, hoge en middelhooggelegen slik vestigden zich halofyten die zich een tiental jaren kunnen handhaven, ondanks de vergrassing door met name Fioringras (*Agrostis stolonifera*) en Duinriet. De opkomst van Duindoorn en wilgen begint halverwege de jaren tachtig en is momenteel, samen met de genoemde grassen, aspectbepalend op het hoge slik. Vooral de Duindoorn is hier op veel plaatsen dominant aanwezig en ondoordringbaar, zoals dat vroeger op het schor ook het geval was. Het oorspronkelijk kale lage slik is in eerste instantie begroeid geraakt met een ijle zeekraal-vegetatie van behalve Zeekraal (*Salicornia europaea*) ook Schorrekruid (*Suaeda maritima*),



Figuur 7. Vereenvoudigde vegetatiekaartjes Slikken van Flakkee-noord

Gewoon kweldergras, Zeeaster (*Aster tripolium*) en Schijnspurrie (*Spergularia ssp.*). Heel langzaam maar zeker zijn zich meer soorten gaan vestigen zoals Fioringras en Zilte rus (*Juncus gerardi*). De laatste jaren komt ook hier de Duindoorn steeds meer opzetten richting de waterlijn.

De slikrand staat onder invloed van het zoute meerwater (zie 2.3 Zouthuishouding en hydrologie) en is hierdoor veelal spaarzaam begroeid met een zoute pionervegetatie van Zeekraal, Zilte schijnspurrie (*Spergularia salina*) en Gewoon kweldergras. Vlak langs het water is het slik onbegroeid, omdat hier geregeld water staat als gevolg van opwaaiing van het meerwater.

4.1.2 Slikken van Flakkee-zuid

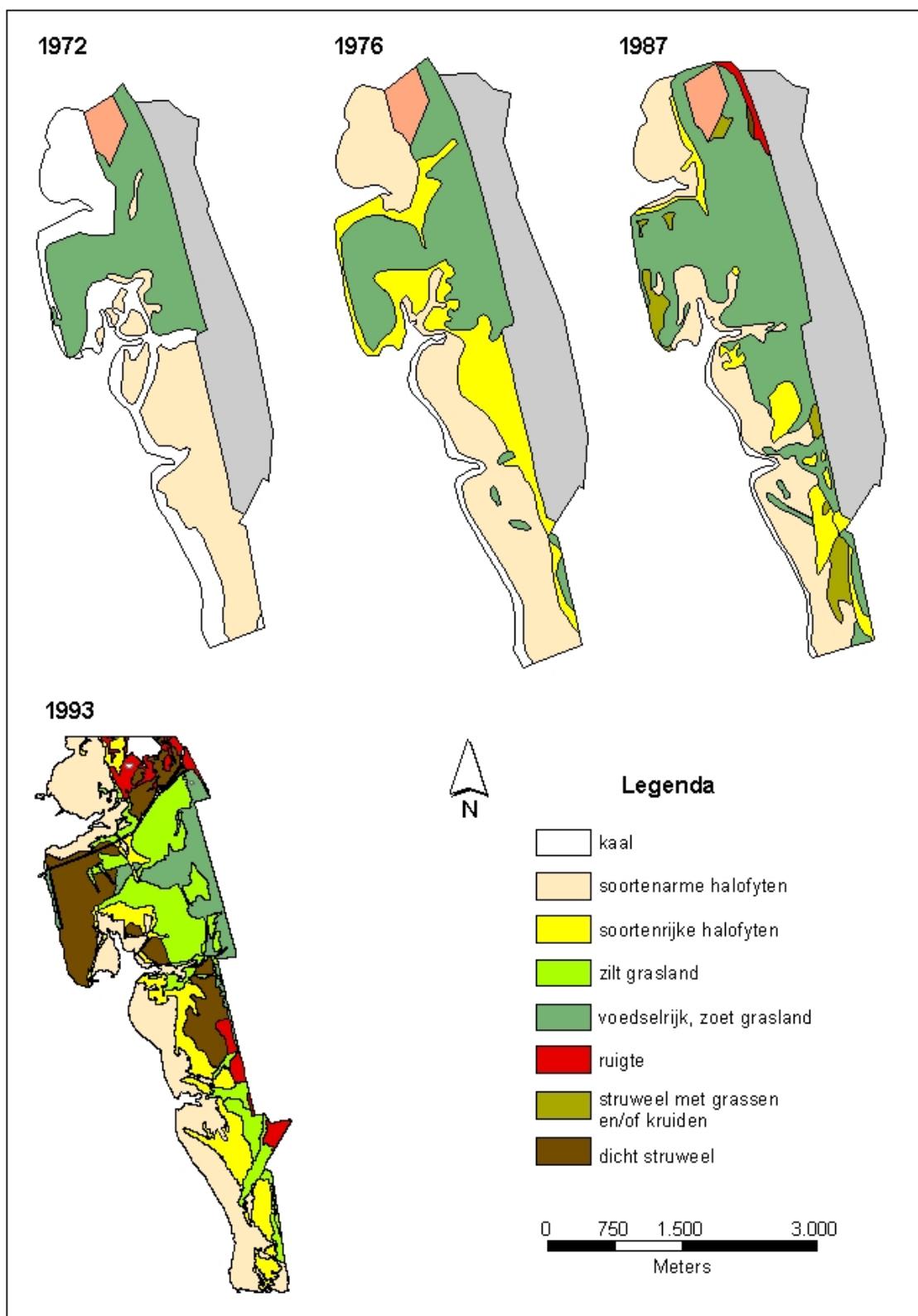
De ontwikkeling van het zuidelijk deel van de Slikken van Flakkee had een geheel ander verloop dan die van het noordelijk deel. Zowel de uitgangssituatie als het beheer zijn in beide gebieden totaal verschillend. Is er op het noordelijk deel een beheer van niets doen, het zuidelijk deel wordt beweid. Een gedeelte van het schor wordt al sinds 1943 beweid. Na de afsluiting in 1971 werden er Lakenvelders opgezet die alleen in het zomerseizoen en uitsluitend op het ingezaaide gedeelte van de slikken graasden. Vanaf 1978 hebben de runderen gezelschap gekregen van Fjordenpaarden. In ongeveer 1980 is de afrastering die in het gebied stond weggehaald en is het hele zuidelijk deel van de Slikken van Flakkee opengesteld voor beweidiging. In 1983 is de Polder van Struyk (ingepolderd stukje schor in het zuidoosten) aangekocht door de Dienst der Domeinen en deze wordt sindsdien beheerd door Staatsbosbeheer. Het westelijk deel van dit grasland wordt begraasd en het oostelijk deel is ingericht als hooiland met name ten behoeve van ganzen. In 1983 zijn de Lakenvelders vervangen door Heckrunderen, die er tot op de dag van vandaag – samen met de Fjordenpaarden – het hele jaar door grazen (mond. med. H.de Kok, de beheerde).

Van het schor zijn na de afsluiting grote delen geploegd en geëgaliseerd zodat hier van een natuurlijke vegetatieontwikkeling geen sprake meer kon zijn. Dit geldt ook voor de hoogste delen van het slik die zijn ingezaaid. De eerste jaren na 1971 wordt de vegetatie hier voornamelijk gedomineerd door de (ingezaaide) grassen Rood zwenkgras (*Festuca rubra ssp. commutata*), Engels raagras (*Lolium perenne*) en in mindere mate door Veldbeemdgras (*Poa pratensis*). Deze soortenarme graslandvegetatie is in de loop der jaren verrijkt met duinfreatofyten zoals Duizendguldenkruid (*Centaurium pulchellum*, *C. littorale*), Parnassia (*Parnassia palustris*) en Herfstbitterling (*Blackstonia perfoliata ssp. serotina*).

's Zomers kan het slik geel zien van de Smalle rolklaver (*Lotus corniculatus ssp. tenuifolius*) en Zilverschoon (*Potentilla anserina*). Ook komen er verscheidene orchideeën soorten voor zoals de Moeraswespenorchis (*Epipactis palustris*) en de Rietorchis (*Dactylorhiza majalis ssp. praetermissa*). Geleidelijk aan vestigen zich verspreid ook houtige gewassen, met name Duindoorn op de hogere delen en Kruipwilg (*Salix repens*) op de lagere delen.

Op de laagste delen is de inzaai niet gelukt en hier heeft de vegetatie zich ontwikkeld zoals het niet ingezaaide slik op het noordelijk deel. Op het niet ingezaaide slik, dat vóór de afsluiting vrijwel onbegroeid was, vestigde zich op grote schaal een ijle pionerbegroeiing van Zeekraal en Schorrekruid. In de loop der jaren vindt een langzame ontzilting plaats vanaf de hogere naar de lagere delen met als consequentie een opeenvolging van zoute, brakke en meer zoete vegetaties met dominantie van achtereenvolgens Zilte schijnspurrie, kweldergrasoorten, mos met Fioringras en Ruw beemdgras (*Poa trivialis*).

Momenteel is er geen scherpe grens meer waarneembaar tussen de vegetatie van het ingezaaide en die van het niet ingezaaide gedeelte van het slik. Uiteindelijk is een soortenrijke grassenvegetatie ontstaan die, samen met Kruipwilg en plaatselijk veel Duindoorn, aspectbepalend is.



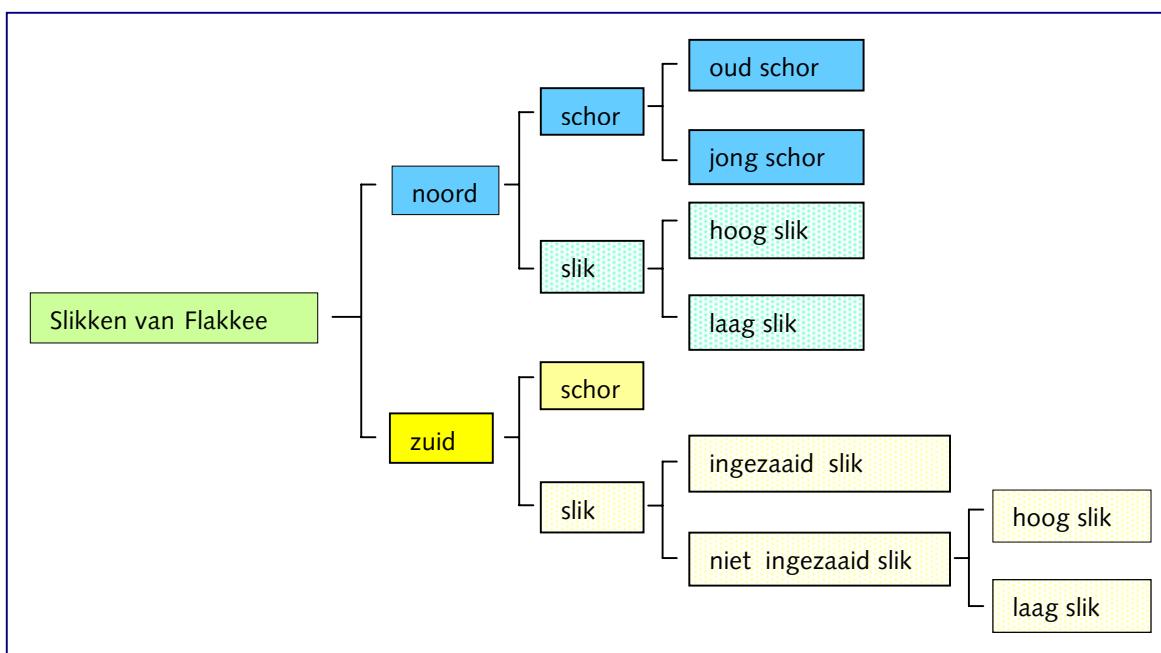
Figuur 8. Vereenvoudigde vegetatiekaartjes Slikken van Flakkee-zuid

Ondanks de begrazing is de Duindoorn zich aan het uitbreiden. Spectaculairder is echter de opmars van de Kruipwilg, die vooral de laatste jaren enorm is uitgestoeld. Om de uitbreiding van de Kruipwilg wat in te tomen wordt deze de laatste paar jaar plaatselijk gemaaid.

De vegetatie van de lagere delen van het slik wordt voornamelijk gedomineerd door de zoutmijdende soorten Fioringras, Zilte rus met plaatselijk soorten als Dunstaart (*Parapholis strigosa*), Hertshoornweegbree (*Plantago coronopus*), Aardbeiklaver (*Trifolium fragiferum*), Smalle rolklaver en Zilverschoon.

Langs het water is het slik kaal of spaarzaam begroeid met een zoutvegetatie van met name Zeekraal en Zilte schijnspurrie zoals dat ook op de Slikken van Flakkee- noord het geval is.

4.2 Uitgebreide beschrijving van de vegetatieontwikkeling

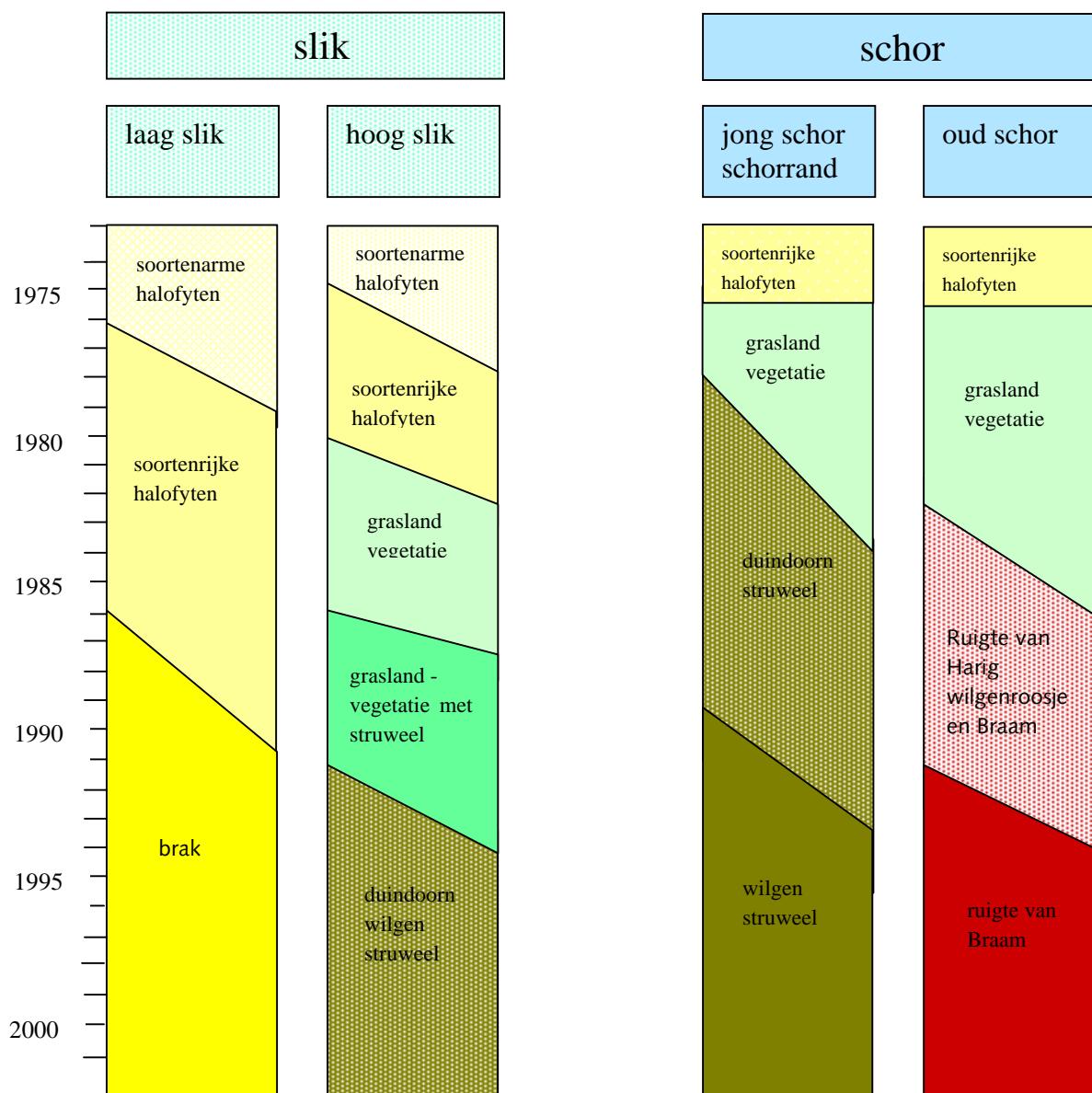


Figuur 9. Schematisch overzicht vegetatiezones

De vegetatieontwikkeling wordt beschreven aan de hand van een aantal zones (figuur 9) waarbinnen de ontwikkelingen min of meer vergelijkbaar verlopen. Op de Slikken van Flakkee-noord is de vegetatieontwikkeling over twee hoofdzones verdeeld: het schor en het slik. Zowel het schor als het slik zijn weer gesplitst in een hoger en een lager gedeelte. Voor het schor betekent dat respectievelijk het oude schor en het jonge schor met de schorrand.

De Slikken van Flakkee-zuid zijn verdeeld in het schor, het ingezaaide slik en het niet ingezaaide hoog- en laaggelegen slik.

De vegetatieontwikkeling van elke zone verloopt langs eigen specifieke lijnen welke in de paragrafen 4.2.1 (voor het noordelijk deel) en 4.2.2 (voor het zuidelijk deel) zijn beschreven. In figuur 10 en 11 is hiervan een schematisch overzicht gegeven voor resp. het noordelijk en het zuidelijk deel.



**Figuur 10. Schematisch overzicht vegetatieontwikkeling Slikken van Flakkee-noord
Beheer: niets doen**

4.2.1 Slikken van Flakkee-noord

Het oude schor (zie bijl. 2 pq's 20 t/m 22, 37 t/m 40)

De vegetatie van het oude schor bestond ten tijde van de afsluiting voornamelijk uit een dichte mat van Rood zwenkgras. De halofyten die er voorkwamen, met name Gewoon kweldergras, waren al gauw verdwenen om plaats te maken voor grassen zoals beemdgras (*Poa trivialis*, *P. pratensis*), vergezeld van nitrofiele soorten als Akkerdistel en Basterdwederik. Later vestigden zich meer grassoorten en ruigtegrassen zodat er een grazige vegetatie ontstond van, behalve de genoemde soorten ook: Strandkweek, Gestreepte witbol (*Holcus lanatus*), Kropaar (*Dactylis glomerata*), Melkdistel (*Sonchus ssp.*) en Kruiskruid (*Senecio ssp.*). Van de Wederik-soorten heeft Harig wilgeroosje zich plaatselijk explosief ontwikkeld en is jarenlang dominant aanwezig geweest. Deze soort verdraagt een zekere hoeveelheid zout en verschijnt op pas drooggevallen grond in voormalige zeearmen zodra de ontzilting begint. Het droogvallen en de verzoeting leiden tot versnelde ontbinding van organische resten, wat een zeer geschikt milieu voor deze plant oplevert. Andere wederik-soorten verschijnen ook onder deze omstandigheden, maar hebben een veel kleiner aandeel dan het dominante Harig wilgeroosje (Weeda et al., 1987). In die beginperiode kwam ook de Braam op, zodat er een ruigtevegetatie ontstond waarbij Harig wilgeroosje en Braam aspectbepalend waren met verspreid voorkomend de Gewone vlier. Andere soorten die in de beginperiode regelmatig voorkwamen, zijn het met een veel lagere bedekking, waren Strandkweek, Duinriet, Gestreepte witbol, Klein hoefblad, Gewone bereklauw (*Heracleum sphondylium*), Grote brandnetel (*Urtica dioica*) en Kleefkruid (*Galium aparine*).

In de loop van de jaren negentig gaat het Harig wilgeroosje vrij snel in bedekking achteruit. Mogelijk is dit veroorzaakt doordat de bodem voedselarmer is geworden onder invloed van Braam. Het oude schor wordt nu voornamelijk gedomineerd door een ruigtevegetatie van Braam met hier en daar een Vlier. Het overige deel bestaat uit een grassen-/kruidenvegetatie van Duinriet, Ruw beemdgras, Akkerdistel, Grote brandnetel en plaatselijk ook Gewone bereklauw en Adelaarsvaren. Sommige planten, met name Dauwbraam, staan kieming van Duindoorn in de weg (Weeda et al. 1987). Mogelijk is dat de reden dat de Duindoorn zich niet tot op het hoogste gedeelte van het schor (strook langs de dijk) heeft kunnen uitbreiden.

Vanaf 1992 worden gedeelten van het oude schor waar Akkerdistel in grote hoeveelheden groeit, één maal per jaar gemaaid om verspreiding van deze soort naar de polder tegen te gaan. De laatste paar jaar is er niet meer gemaaid.

Het jonge schor en de schorrand (zie bijl. 2 pq's 23 t/m 29, 42 t/m 47)

Ook hier gaat de ontzilting snel en is de halofytenvegetatie binnen enkele jaren na de afsluiting vervangen door een graslandvegetatie met Strandkweek, Duinriet, Ruw beemdgras, Fioringras, Klein hoefblad en Adelaarsvaren. De kieming van de houtige gewassen laat niet lang op zich wachten. Wilgen (*Salix caprea*, *S. cinerea*) komen vooral hogerop het schor voor, terwijl de duindoorn en de kruipwilg zich meer op de schorrand vestigen (Daamen en Weyand, 1976).

Op veel plekken gaat de ontwikkeling van Duindoorn sneller dan van de wilgen zodat daar het duindoornstruweel, vaak vergezeld van Braam en Kruipwilg, jarenlang aspectbepalend is. In de ondergroei komen behalve Duinriet en Grote brandnetel niet veel soorten voor met een beetje bedekking. Het duindoornstruweel is hier soortenarm, maar daarbij moet wel worden opgemerkt dat volwassen duindoorns moeilijk toegankelijk zijn voor een mens, zodat het

zeer aannemelijk is dat een aantal soorten niet is opgemerkt. Bovendien kan Duinriet de kieming van de meeste andere soorten onderdrukken.

Daar waar de wilgen (*Salix caprea*, *S. cinerea*) domineren, bieden deze hoogopgaande bomen meer mogelijkheden voor een onderbegroeiing. De soorten die hier zijn aangetroffen zijn met name: Klein hoefblad, Adelaarsvaren en verder wat Strandkweek, Rood zwenkgras en Fioringras. Andere houtige gewassen die op het schor zijn waargenomen zijn: Wegedoorn (*Rhamnus catharticus*), Eenzijdige meidoorn (*Crataegus monogyna*), Wilde liguster (*Ligustrum vulgare*), Gewone vlier, Hondsroos (*Rosa canina*) en Rode kornoelje (*Cornus sanguinea*). Behalve Wegedoorn komen de meeste van deze soorten met name voor als jonge plantjes. Dit geldt ook voor de Zomereik, die hier en daar op het schor heeft kunnen kiemen.

Door de groei van de wilgen heeft de laatste jaren de Duindoorn de concurrentie om het licht verloren en zijn ze grotendeels afgestorven. De Duindoorn heeft namelijk een grote lichtbehoefte en tussen struiken van twee à drie meter hoog legt hij het af. Bovendien hebben de bovengrondse delen van de Duindoorn in Nederland een levensduur van maximaal dertig jaar (E.J. Weeda et al., 1987). De vegetatie van het schor en de schorrand wordt momenteel dan ook bepaald door een wilgenstruweel van voornamelijk Boswilg (*Salix caprea*) en Grauwe wilg (*Salix cinerea*) waarbij de ondergroei wordt gevormd door met name Klein hoefblad, Duinriet en Adelaarsvaren.

Het hoge slik (zie bijl. 2 pq's 31 t/m 34, 48, 52 t/m 55)

De ontzilting van het hoge slik verloopt duidelijk langzamer dan op het schor. De eerste jaren na de afsluiting is het slik grotendeels kaal en slechts sporadisch begroeid met Zeekraal, Schorrekruide en Zilte schijnspurrie.

Op het hoge slik zijn, na de afsluiting, zogenaamde spartinaduintjes ontstaan door het invangen van stuivend zand. De omvang van deze duintjes is primair bepaald door de grootte van de oorspronkelijke spartinapollen. Deze duintjes kunnen een maximale hoogte hebben van 0,5 m ten opzichte van de omgeving. De dichtheid van de spartinaduintjes is wisselend en in het algemeen afnemend in de richting van de waterlijn (Buysrogge et al., 1981). Alhoewel Engels slijkgras en ook Zulte zich in deze duintjes toch tot een aantal jaren na de afsluiting kunnen handhaven, vestigt zich hier al snel een soortenrijke ruigtkruidenvegetatie (zie bijl. 2 pq 48).

Halverwege de jaren zeventig vestigen zich op het hoge slik ook enkele min of meer zoutmijdende soorten zoals: Fioringras, Ruw beemdgras, Rood zwenkgras, Reukeloze kamille (*Matricaria maritima*) en Zeevetmuur (*Sagina maritima*). Plaatselijk komen er grote plekken met Zilte rus voor. Van deze soorten kan met name Fioringras zich lang handhaven en deze wordt dan vergezeld van Duinriet. Begin jaren tachtig kiemen de eerste houtige gewassen zodat zich momenteel een gemengd struweel heeft gevormd van met name Duindoorn, Grauwe wilg en Kruipwilg. Braam neemt hierbij maar een klein aandeel van de vegetatie in.

Bij vergelijking van de vegetatiekaarten (zie figuur 7) is duidelijk de opmars van het struweel richting de waterlijn te zien.

Het lage slik (zie bijl. 2 pq's 49 t/m 51, 35, 56 en 57, 71 t/m 80)

Het lage slik was vóór de afsluiting van de Grevelingen onbegroeid. De eerste jaren na de afsluiting vestigde zich een ijle pionierbegroeiing van Zeekraal en Schorrekruide. Vervolgens zijn er op het lage slik meer halofyten ingekomen waardoor een zoutvegetatie is ontstaan van genoemde soorten samen met Zilte schijnspurrie, Gewoon kweldergras, Stomp kweldergras (*Puccinellia distans* ssp. *distans*), Zulte en plaatselijk Bleek en Blauw kweldergras (*Puccinellia distans* ssp.

borealis, *P. fasciculata*). Deze zoutvegetatie kan zich jarenlang handhaven. Maar immiddels zijn de meeste zoutplanten zo goed als verdwenen en verdrongen door Fioringras en Zilte rus, welke soorten ook goed tegen zout bestand zijn. Fioringras groeit op zeer uiteenlopende standplaatsen en bepaalde rassen hebben een aanzienlijke zouttolerantie. Tot de aanpassingen aan het zilte milieu behoort de vorming van een waslaagje op de bladeren, waardoor zout water minder lang op het blad blijft staan. Ook blijkt het zouttolerante Fioringras goed bestand tegen zuurstofarme grond (Weeda et al., 1994). Andere soorten die op het slik groeien, maar minder zout kunnen verdragen zijn Fraai duizendguldenkruid, Hertshoornweegbree, Dunstaart, Melkkruid, Kwelderzegge (*Carex extensa*) en Zilte zegge (*Carex distans*). Lokaal komt ook Riet (*Phragmites australis*) voor. Deze soorten kunnen sterk wisselende zoutgehaltes en waterstanden verdragen.

De laatste jaren heeft ook de Duindoorn zich op het lage slik gevestigd en begint op te rukken richting de waterlijn.

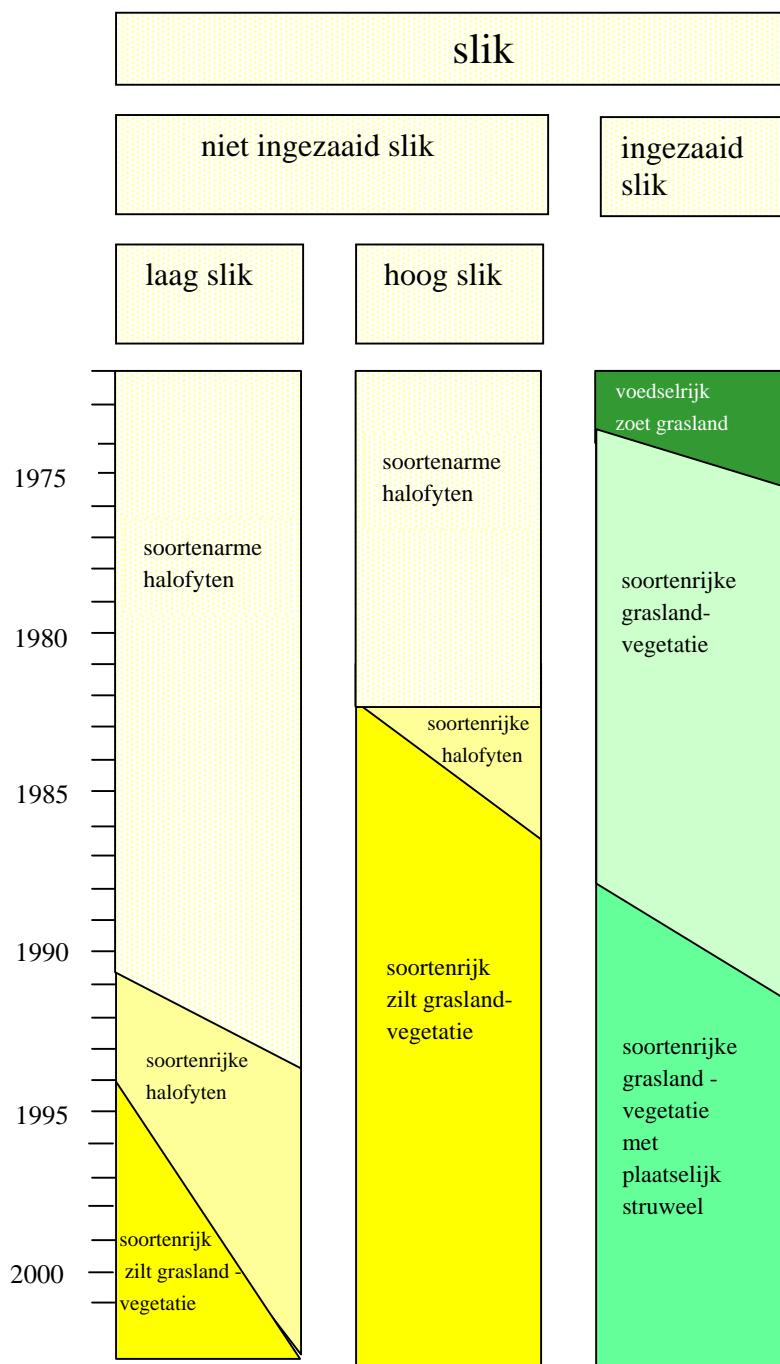
Het reliëf op het slik wordt gevormd door veekruggetjes. Deze ruggetjes zijn gevormd door aangespoeld veek (voornamelijk zeegrasresten) dat door het meerwater is meegevoerd en op het slik is afgezet. Hierin is, net zoals bij de spartinaduintjes, zand ingewaaid. De begroeiing op zo'n veekbult is dichter dan er omheen omdat, enerzijds door de vertering van het veek veel voedingsstoffen vrijkomen en anderzijds deze bulten door de relatief hogere ligging sneller ontziltten dan de omgeving (Adriaanse & de Zwart, 1983). Deze structuren zijn over het algemeen langgerekt van vorm en liggen min of meer parallel aan de waterlijn (zie figuur 3 en foto 1). De hoogte ervan is gering, maximaal 0,1 tot 0,2 m (Buysrogge et al., 1981).



Foto 1. Veekruggetje op slik van Slikken van Flakkee-noord, 1975

Op plaatsen waar veel veek aanspoelt ontwikkelt zich op deze ruggen een echte vloedmerkgemeenschap van Zeekraal, Schorrekruide, Spiesmelde (*Atriplex prostrata*), Strandmelde (*Atriplex littoralis*), Zulte en Strandkweek (Adriaanse & de Zwart, 1983).

Het lage gebied aan de meerzijde van de veekduintjes is spaarzaam begroeid met Zeekraal, Zilte schijnspurrie, Schorrekruide en Gewoon kweldergras. De strook



Figuur 11. Schematisch overzicht vegetatieontwikkeling Slikken van Flakkee-zuid. Beheer: beweiding

langs de waterlijn is onbegroeid. Hier staat nog vaak water als gevolg van opwaaiing van het meerwater.

4.2.2 Slikken van Flakkee-zuid

Het schor

Het schor is na de afsluiting voor een groot gedeelte omgeploegd en geëgaliseerd. Het geven van een beschrijving van de vegetatieontwikkeling is daarom niet zinvol en is dus achterwege gelaten.

Het ingezaaide slik (zie bijl. 2 pq 5, 7, 9, 10, 11 en 58)

Eind 1971 en begin 1972 zijn grote delen van de hooggelegen slikken ingezaaid met een gras/graanmengsel in zaairichels van 20 cm van elkaar, in een ruitennet. De ingezaaide soorten zijn : Rogge, Gerst, Engels raaigras, Veldbeemdgras en Rood zwenkgras. De ingezaaide granen zijn in 1972 geoogst.

Van de ingezaaide grassen ontwikkelen Engels raaigras en Veldbeemdgras zich aanvankelijk het best. Na zo'n vier jaar zijn deze twee grassen echter sterk in bedekking achteruit gegaan. Rood zwenkgras vertoont een omgekeerd beeld. Deze soort ontwikkelt zich in het begin niet zo goed maar breidt zich na enkele

jaren vrij sterk uit. Door het inzaaien (en egaliseren) kon van een natuurlijke ontwikkeling geen sprake meer zijn en hadden pioniersoorten nauwelijks of geen kans om te kiemen. Door de inzaai is een aantal stappen in de successie overgeslagen. De ingezaaide grassen hebben zich de eerste vijf à zes jaar na de afsluiting vrijwel uitsluitend op de inzaairichels ontwikkeld, waardoor een ruitenpatroon van 20 cm bij 20 cm is ontstaan (zie foto 2). De ruimte binnen de ruiten is aanvankelijk alleen begroeid met mos (de Jong & de Kogel 1979).



Foto 2. Detail zaaiptroon op de Slikken van Flakkee-zuid, 1975

De grassen hebben zich jarenlang kunnen handhaven, maar geleidelijk aan vestigen zich ook andere soorten in het ingezaaide gebied. Vanaf 1977 begint de vegetatie wat meer aaneen te sluiten. Dit hangt vooral samen met de sterke ontwikkeling van Witte klaver (*Trifolium repens*). Door de wortelknolletjes van de Witte klaver wordt de bodem stikstofrijker, waarvan het Roodzwenkgras profiteert (de Jong & de Kogel, 1979). Door de uitbreiding van grassen wordt de Witte klaver na verloop van tijd teruggedrongen. Hiervoor in de plaats komt onder andere Aardbeiklaver, die, evenals Witte klaver, slechts een matig zoutgehalte van de bodem verdraagt. Aardbeiklaver kan in brakke terreinen de concurrentie met grassen aan, en dan vooral als ze als weiland in gebruik zijn. Ook is Aardbeiklaver aangepast aan vrij grote wisselingen in de vochtigheidstoestand van de grond (Weeda et al., 1994). Het ingezaaide slik bestaat momenteel uit een soortenrijke graslandvegetatie plaatselijk vergezeld van duindoorn- en kruipwilgstruweel. Samen met Aardbeiklaver komen ook voor Fioringras, Zilte rus, Smalle rolklaver en Duizendguldenkruid. Later vestigen zich vooral ook Geelhartje (*Linum*



Linksboven: Smalle rolklaver
Rechtsboven: Parnassia
Links midden: Zomereik
Linksonder: Moeraswespenorchis
Midden onder: Zilte rus
Rechtsonder: Strandduizendguldenkruid



catharticum), Zilte zegge, Klein streepzaad (*Crepis capillaris*), Zilverschoon en hier en daar wat Kattedoorn (*Ononis repens ssp. spinosa*). Vermeldenswaard is tevens een aantal zeldzame soorten, die weliswaar niet met een grote bedekking voorkomen, maar toch geregeld te zien zijn: Herfstbitterling, Kleine leeuwentand (*Leontodon saxatilis*), Fraai duizendguldenkruid, Strandduizendguldenkruid, Moeraswespenorchis, Parnassia, Rode ogentroost (*Odontites vernus ssp. serotinus*) en Stijve ogentroost (*Euphrasia stricta*). Dit zijn meest soorten die gedijen in een gradiënt van zilt en zoet of van nat en droog milieu. Behalve Klein streepzaad en Stijve ogentroost staan deze soorten vermeld op de zogenaamde rode lijst en ze zijn vanwege hun zeldzaamheid dus wettelijk beschermd. De beide "ogentroosten" zijn halfparasieten en komen voor in min of meer gesloten, maar laag blijvende grasvegetaties. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Strandduizendguldenkruid en Echt duizendguldenkruid die juist verdwijnen als de vegetatie zich sluit. In dat geval kan Fraai duizenguldenkruid zich wel handhaven, maar dan op die plekken die beweid of betreden worden (Weeda et al., 1988). Ook Geelhartje is afhankelijk van open plekken - die ontstaan zijn door bijvoorbeeld beweiding - aangezien dit zich niet kan handhaven in een gesloten grasmat of moslaag.

De vestiging van houtige gewassen verloopt in het ingezaide gebied vrij traag. Pas na 1976 vestigen zich verspreid Duindoorn op de hogere delen en Kruipwilg, met soms ook andere wilgensoorten, op de lagere delen. Deze trage ontwikkeling zal voor een belangrijk deel het gevolg zijn van de beweiding. Vooral wilgen krijgen hierdoor minder kans zich te ontwikkelen (de Jong & de Kogel 1979). Maar halverwege de jaren tachtig is de opkomst van Duindoorn en Kruipwilg toch niet meer te stuiten, zodat er momenteel lokaal in het gebied fors ontwikkelde duindoornstruwelen voorkomen en ook de Kruipwilg enorm is toegenomen (zie bijl. 2 pq 5).

Het niet ingezaide slik (zie bijl. 2 pq 59 t/m 65 en 81 t/m 87)

Op het niet ingezaide slik had de vegetatieontwikkeling - in tegenstelling tot het ingezaide gebied – wel een natuurlijk verloop.

Het hooggelegen slik was na de afsluiting in 1971 spaarzaam begroeid met een soortenarme halofytenvegetatie van met name Zeekraal. Naarmate de bodem meer ontziltte konden meer soorten zich hier vestigen. Tot halverwege de jaren tachtig was het slik begroeid met een soortenrijker vegetatie van vooral zoutmijdende soorten met als belangrijkste grassen Fioringras, Rood zwenkgras en Veldbeemdgras. Van de kruiden kwamen met name voor: Schorrekruid, Zilte schijnspurrie, Gewoon kweldergras en Hertshoornweegbree met plaatselijk ook Zeevetmuur en Reukeloze kamille. Op het hooggelegen slik ging in het bijzonder Fioringras steeds meer het aspect bepalen zodat er een grasvegetatie ontstond van Fioringras met Rood zwenkgras en Veldbeemdgras vergezeld van voornamelijk Witte klaver, Aardbeiklaver, Kleine leeuwetand, Hertshoornweegbree, Zilte rus en plaatselijk ook Riet en Duinriet. Deze vegetatie heeft zich jarenlang kunnen handhaven. Langzamerhand echter nemen de grassen Rood zwenkgras en Fioringras een iets minder dominant deel in van de vegetatie. Hiervan profiteren vooral Kleine leeuwetand, Zilte zegge en Zilte rus. Kleine leeuwetand treedt vaak op plekken op waar twee verschillende soorten vegetatie aan elkaar grenzen, zoals op de grens van zout en zoet, of van nat en droog milieu, of in bijzondere pionierge vegetaties (Weeda et al. 1991). Ook de Kruipwilg heeft zijn opmars ingezet (zie bijl. 2 pq 61), zodat deze wilg nu op grote plekken van het hooggelegen slik aspectbepalend is.

Evenals op het ingezaaide slik, komen op het niet ingezaaide slik soorten voor, die weliswaar niet met een grote bedekking voorkomen, maar door hun zeldzaamheid zeker het noemen waard zijn. Deze soorten zijn onder andere: Herfstbitterling, Fraai duizendguldenkruid (*Centaurium pulchellum*), Strandduizendguldenkruid (*Centaurium littorale*), en Moeraswespenorchis.

Het laaggelegen slik heeft jarenlang een zout karakter behouden. Na de afsluiting was het lage slik spaarzaam begroeid met vooral Zeekraal en Zilte schijnspurrie. Na een aantal jaren kwamen er wat soorten bij zoals Gewoon kweldergras, Bleek kweldergras en Zulte. Naarmate de ontzilting van de bodem doorzette gingen meer zoutmijdende soorten de overhand krijgen zoals: Rood zwenkgras, Fioringras, Hertshoornweegbree, Dunstaart en Aardbeiklaver spoedig gevolgd door onder meer Zilte rus, Smalle roklaver en Zilverschoon. Deze soorten kunnen min of meer zoute omstandigheden goed verdragen. Toch neemt bijvoorbeeld bij Hertshoornweegbree de zouttolerantie pas toe na het kiemstadium. Oudere planten verdragen het zout beter omdat deze in staat zijn om het zout op te nemen en in hun bladeren op te slaan.



Foto 3. Groene kikker in “bruidsjurk” van wilgenpluis (foto Peter Steutel)

5 Prognose toekomstige ontwikkelingen

Door de twee verschillende beheersregimes – niets doen op het noordelijk deel en beweiding op het zuidelijk deel van de Slikken van Flakkee – heeft zich een bijzonder landschap kunnen ontwikkelen en is een waardevol natuurgebied ontstaan.

Indien deze beheersvormen gehandhaafd blijven zal op het noordelijk deel het huidige wilgen- duindoornstruweel zich kunnen ontwikkelen naar de rompgemeenschappen van het Ulmenion carpinifoliae: *Anthriscus sylvestris* en – als er een goede moslaag is - de rompgemeenschap *Urtica dioica*. Indien het bos min of meer ongestoord ouder wordt kan het eindstadium van de successie worden bereikt: het Fraxino-Ulmetum (Essen- lepenbos) (Stortelder et al. 1999). In dat geval zal dit één van de weinige gebieden in Nederland zijn waar de mens nagenoeg van af is gebleven en waar de natuur ongestoord zijn gang heeft kunnen gaan en we in de (verre) toekomst mogelijk kunnen spreken van een oerbos. Een aanwijzing tot "bos-reservaat" is in voorbereiding (Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen, 1998).

De braamruigte op het oude schor zal zich nog lange tijd kunnen handhaven. De lager gelegen delen van het slijk met een soortenrijke zilt graslandvegetatie zullen geleidelijk aan ook begroeid raken met Duindoorn en wilgen. In de ondergroei zullen de brakke soorten op de lange duur vervangen worden door zoetere grassen, met name door Duinriet.

De successie van de vegetatie in het zuidelijk deel zal, onder invloed van de begrazing, worden vertraagd zodat de soortenrijke graslandvegetatie zich nog lang kan handhaven. Toch zullen de Duindoorn en de Kruipwilg zich nog meer uitbreiden en mogelijk kunnen nog andere soorten houtige gewassen zich gaan vestigen.

Door plaatselijk deze houtige gewassen te maaien, zoals de laatste paar jaar al gebeurd, is het misschien mogelijk deze houtige gewassen wat in te tomen. Ook een soort zoals *Parnassia*, zou hier baat bij hebben, daar deze soort anders onder wilgenopslag of ruigte zal verdwijnen. Door (plaatselijk) af en toe te maaien en extensief te blijven beweiden, zal de Slikken van Flakkee-zuid het huidige karakter van een savanne landschap met de grote soortenrijkdom nog jaren kunnen behouden.

Voor de Slikken van Flakkee-zuid zijn plannen ontwikkeld voor herstel van het reliëf op het voormalige schor, dat in het verleden is geëgaliseerd (Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen, 1998).

De oevers zullen onder invloed van het meerwater blijven zodat, behalve de zoutvegetatie ook de zout-zoet gradiënt met de botanisch zeer waardevolle vegetatie gehandhaafd blijft, zij het uiteindelijk in een zeer beperkte zone.

De afgelopen dertig jaar hebben zich op de Slikken van Flakkee twee bijzondere landschappen naast elkaar kunnen ontwikkelen dankzij twee verschillende beheersvormen: niets doen en beweiden. Het handhaven van dit beheer is cruciaal om de rijkdom en natuurwaarde van dit gebied te waarborgen en nog te vergroten.

6 Literatuur

- Adriaanse, L.A. & W.J. de Zwart. 1983. De vegetatie op de Slikken van Flakkee in 1980. Rijkswaterstaat, Deltadienst. Studentenverslag nr. 06.83
- Buysrogge, R.A., J.J. Siereveld & J. Visser. 1981. Geomorfologische kartering van drooggevallen gebieden in de Grevelingen. Rijkswaterstaat, Deltadienst. Nota DDMI-79.09
- Daamen, R.A. & B. Weyand. 1976. Vegetatie op de Slikken van Flakkee noord. 1976. Rijkswaterstaat, Deltadienst, studentenverslag
- Jong, D.J. & T.J. de Kogel. 1979. Vegetatie-ontwikkeling op de Slikken van Flakkee van 1972 tot en met 1978. Rijkswaterstaat, Deltadienst, nota 79-11
- Menting, G. & H. Slager. 1997. Evaluatie peilbeheer Grevelingen. Effect van peilverandering op de oevers. RIZA-rapport 97.094. ISBN 9036951410
- Meijden, R. van der. 1990. Heukels' Flora van Nederland. 21^{ste} druk. Wolters-Noordhoff, Groningen
- Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen. 1998. Beleidsplan1998-2008
- Schaik, A.W.J. van, D.J. de Jong & A.M. van der Pluijm. 1989. Vegetatie-ontwikkeling op de Slikken van Flakkee 1972 – 1987. Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren, Nota GWAO-89.1008
- Slager, H., D.J. Fluijt & G.J. Rook. 1986. Waterhuishouding en zouthuishouding van de Slikken van Flakkee. Rijksdienst voor IJsselmeerpolders, afd. Delta. RIJP rapport 1986-24 abw
- Slager, H. & J. Visser. 1990. Abiotische kenmerken van de drooggevallen gebieden in de Grevelingen. Rijkswaterstaat, Dir. Flevoland. Flevobericht nr.312. ISBN 90-369-1065-X
- Stortelder, A.F.H., J.H.J. Schaminée & R.W.F.M. Hommel. 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen
- Weeda, E.J. , R. Westra, Ch. Westra, T. Westra. 1987. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties. Deel 2. Uitgave van het IVN in samenwerking met de VARA en de VEWIN. ISBN 90-6301-010-2
- Weeda, E.J. , R. Westra, Ch. Westra, T. Westra. 1988. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties. Deel 3. Uitgave van het IVN in samenwerking met de VARA en de VEWIN. ISBN 90-6301-021-4
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra, T. Westra. 1991. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties. Deel 4. Uitgave van het IVN in samenwerking met de VARA en de VEWIN. ISBN 90-6301-0230
- Weeda, E.J. , R. Westra, Ch. Westra, T. Westra. 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties. Deel 5. Uitgave van het IVN in samenwerking met de VARA en de VEWIN. ISBN 90-6301-024-9

bijlagen

Bijlage 1. Rapporten en verslagen gemaakt voor en in opdracht van Deltadienst, RWS-RIKZ en/of het RIZA (voorm. RIJP)

Adriaanse L.A. & Zwart de W.J., 1983. De vegetatie op de Slikken van Flakkee in 1980. RWS-DDMI stud.versl.06-83 / LH-Wageningen

Baptist H.J.M. & Smittenberg J.C., 1973. De vogels van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interimrapport landschaps-oecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. (deel 4: de vogels). RWS-Deltadienst , nota 73-13

Berg van den J.A., 1973. Het microklimaat van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interimrapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee (deel 5. Het microklimaat). RIJP, nota 73-13

Boogert van den C. & Didden W., 1975. Vegetatiekartering Slikken van Flakkee-Noord 1974. RWS-DD-Milieuonderzoek/RU-Utrecht, stud.versl.

Daamen R.A. & Weyand B.,1976. Vegetatie op de Slikken van Flakkee Noord. 1976. RWS-Deltadienst/LH-Wageningen, Stud.rapport

Doedee T., 1975. Vegetatie-ontwikkeling Slikken van Flakkee-zuid 1972-1974. RWS-DDMI, stud.versl.

Drost H.J. & Oldeman G.J.W., 1976. Methodiek voor de integratiefase in het landschaps-oecologisch onderzoek. Uitgevoerd in 1975 op het noordelijk deel van de Slikken van Flakkee. Stud.versl. RWS-Deltadienst/LH-Wageningen

Drost H.J. & Oldeman G.J.W.,1976. Vegetatiekundig onderzoek op de noordelijke Slikken van Flakkee in 1975. Stud.versl.RWS-Deltadienst/LH-Wageningen

Feitsma K.S., Koning J., Zuidema F.C., Lap P. & Deelman C., 1973. De bodemgesteldheid, hydrologie en zouthuishouding van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interimrapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RIJP nota 73-13

Jong de D.J. & de Kogel T.J., 1979. Vegetatie-ontwikkeling op de Slikken van Flakkee van 1972 tot en met 1978. RWS-DDMI nota 79-11

Kogel de T.J., 1982. De kleine zoogdieren van de Slikken van Flakkee. Een klapvallen en braakballenonderzoek naar de ontwikkelingen in de populatie van kleine zoogdieren als gevolg van de afsluiting van de Grevelingen in 1971. RWS-DDMI nota 81.09

Markus J. & Suy E., 1974. Slikken van Flakkee 1973. Een vegetatieonderzoek op het noordelijk deel van de Slikken van Flakkee. RWS-Deltadienst/LH-Wageningen, stud.rapp.

Pennink E.W. & van Staaveren C., 1976. De verspreiding van *Cirsium arvense* op de noordelijke Slikken van Flakkee over de jaren 1972 t/m 1975. RWS-DDMI, praktikantenverslag

Rijkswaterstaat, 1973. Landschapsoecologisch onderzoek op de Slikken van Flakkee. Driemaandel. Ber. Deltawerken, nr. 66: 291-297

Rijkswaterstaat, 1974. Landschapsoecologisch onderzoek op de Slikken van Flakkee. Driemaandel. Ber. Deltawerken, nr. 68: 379-385

Saejs H.L.F., 1973. De vegetatie van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interimrapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RWS-Deltadienst, nota 73-13

Schaik van A.W.J., Jong de D.J. & Pluijm van der A.M., 1989. Vegetatieontwikkeling op de Slikken van Flakkee 1972-1987. RWS-DGW, nota GWAO-89.1008

Schans van der D.A., 1974. Waterafvoer van het 'stroomgebied' van een kreek op de Slikken van Flakkee. praktijkverslag HBCS-Arnhem/RIJP-Lelystad, werkdocument 1974-297 Bbw

Scholten J., 1976. Hydrologisch onderzoek op de Slikken van Flakkee en de Centrale Platen van de Grevelingen tussen 1971 en 1974. Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, 1976-22Bbw

Scheepens A.C.E., 1976, Spontane ontwikkeling van houtopslag op de Slikken van Flakkee. RWS-DDMO stageverslag

Slager H., Fluyt D.J. & Rook G.J., 1986. Waterhuishouding en zouthuishouding van de Slikken van Flakkee. RIJP-rapport 1986-24abw

Visser J., 1973. De geomorfologie van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interim-rapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RWS/Deltadienst, nota 73-13

Werkgroep Landschapsoecologisch onderzoek, 1973. Interim rapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RWS-Deltadienst/RIJP, nota 73-13

Werkgroep Landschapsoecologisch onderzoek, 1973. Enkele pogingen tot integratie en evaluatie van gegevens van de Slikken van Flakkee. Bijlage bij het interimrapport landschapsoecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RWS-Deltadienst/RIJP, nota 73-13

Zijlstra M., 1973. De loopkevers van de Slikken van Flakkee in 1972. Bijlage bij het interim-rapport landschaps-oecologisch onderzoek Slikken van Flakkee. RIJP, nota 73-13

Bijlage 2. Coördinaten pq's (ingemeten door de Meetkundige Dienst; de pq's 23 t/m 31 en 42 t/m 47 konden niet worden ingemeten vanwege dicht struweel)

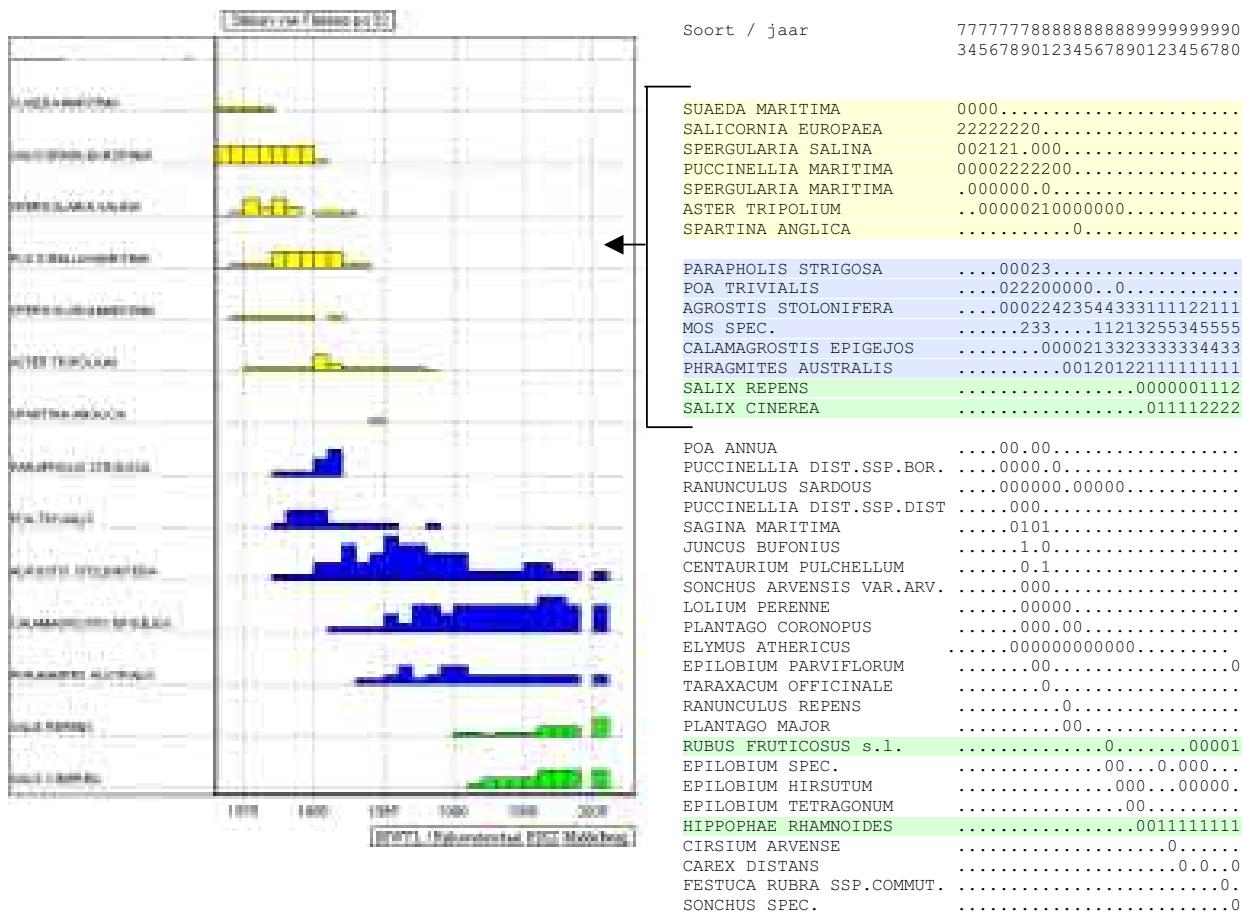
Pq x-coor y-coor

5	60846	418966
7	61227	419070
9	61616	419169
10	61808	419210
11	61995	419259
20	61078	423073
21	61052	423059
22	61038	423043
32	60840	422896
33	60682	422777
34	60518	422645
35	60356	422528
37	60215	424334
38	60200	424327
39	60169	424311
40	60153	424303
48	59926	424187
49	59746	424101
50	59561	424002
51	59382	423912
52	61325	422325
53	61410	422015
54	61005	422308
55	61121	422091
56	60787	422199
57	60873	422035
58	61303	418803
59	61210	418630
60	61346	418608
61	61407	418484
62	62589	416758
63	62448	416722
64	62350	416701
65	62205	416751
71	60411	422554
72	60414	422566
73	60427	422581
74	60437	422587
75	60452	422598
76	60458	422604
77	60476	422618
78	60494	422633
79	60506	422638
80	60541	422646
81	62187	416713
82	62193	416723
83	62222	416774
84	62231	416788
85	62237	416804
86	62246	416822
87	62273	416869

Bijlage 3: grafieken en tabellen pq's

Eerst zijn alle pq's op de Slikken van Flakkee-noord weergegeven en daarna alle pq's op de Slikken van Flakkee-zuid

Voorbeeld



Leeswijzer:

Geel zijn halofyten

Blauw zijn overige 'zoete' kruiden

Groen zijn houtige gewassen

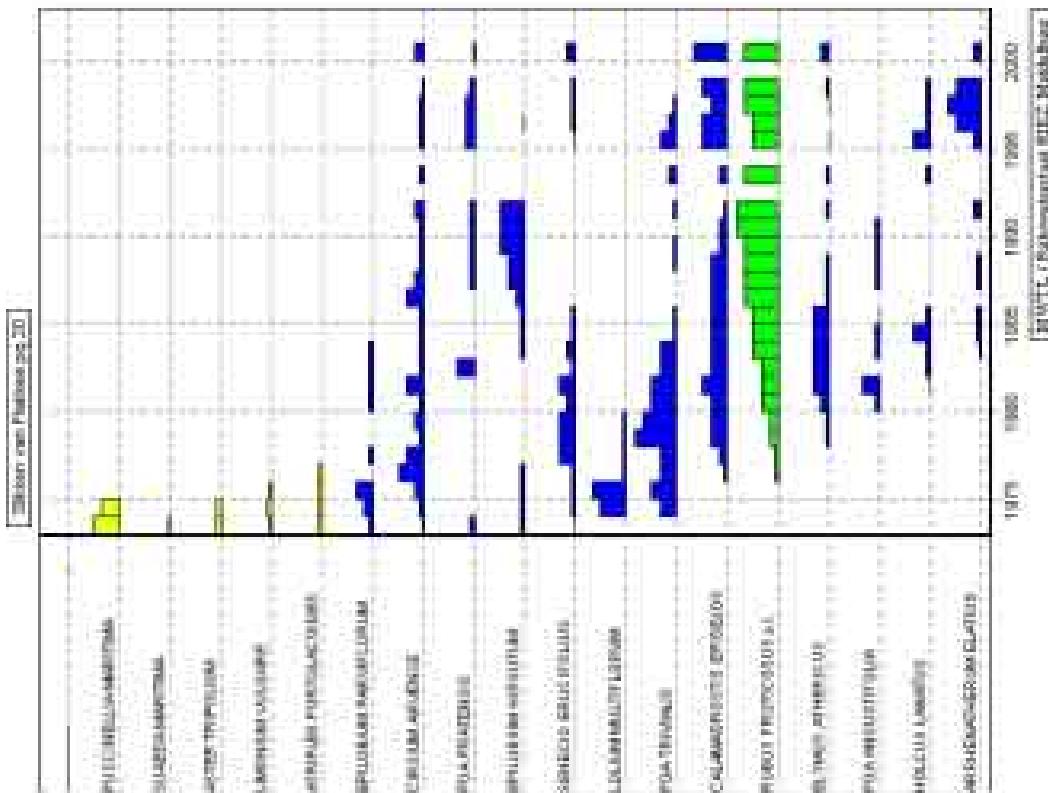
De halofyten zijn altijd, ongeacht het bedekkingspercentage, in het geel weergegeven en staan altijd bovenaan de grafiek cq tabel.

De soorten die minimaal één maal met een bedekking van 2 tot maximaal 5 voorkomen zijn zowel in de grafiek als in de tabel ingekleurd en staan onder de halofyten.

De ongekleurde soorten hebben alle jaren een lage bedekking en staan in het laatste blok in de tabel. De houtige gewassen staan altijd gekleurd in de tabel, ongeacht het bedekkingspercentage.

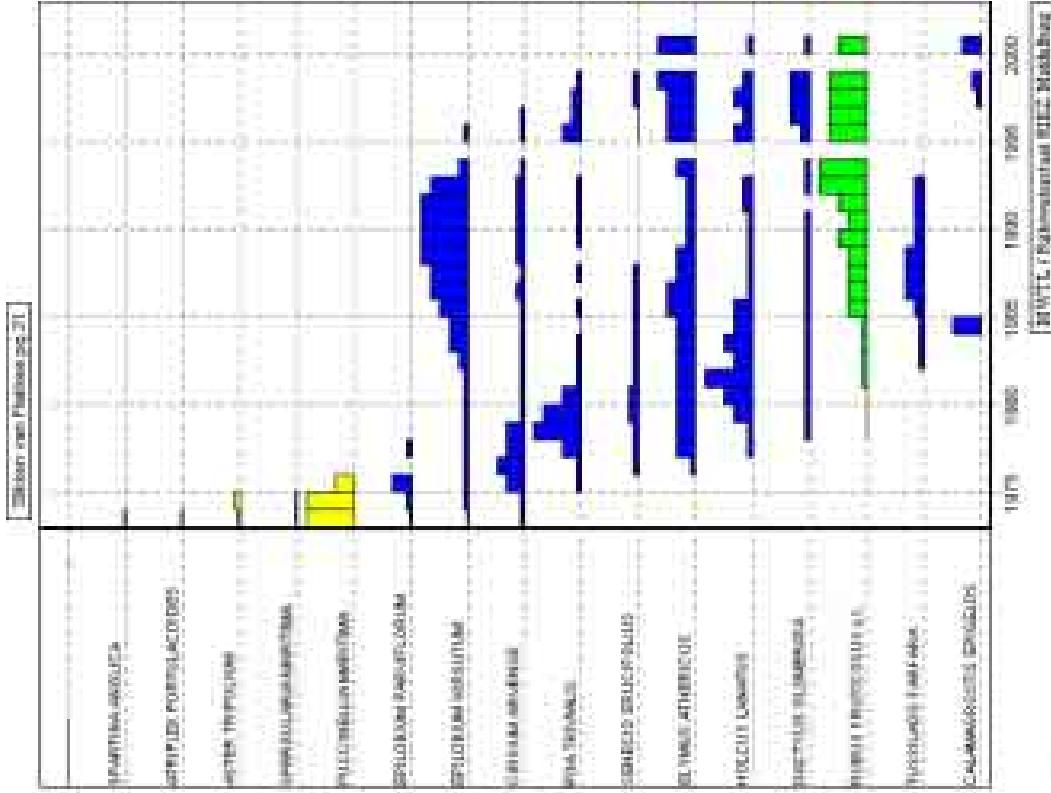
Mos en algen staan wel in de tabel maar niet in de grafiek, omdat hun bedekkingspercentage niet betrouwbaar is.

	Soort / jaar	77777778888888889999999990 345678901234567890123456780
	PUCCINELLIA MARITIMA	32.....
	SUAEDA MARITIMA	0.....
	ASTER TRIPOLITUM	00.....
	LIMONIUM VULGARE	000.....
	ATRIPLEX PORTULACOIDES	0000.....
	EPILOBIUM PARVIFLORUM	012.0 .0000.....
	CIRSIUM ARVNENSE	00132012000000210001.0.00001
	POA PRATENSIS	0.....2.....0000.....11100
	EPILOBIUM HIRSUTUM	0000.....00012333.....0
	SENECIO ERUCIFOLIUS	0000222120100.....00001
	LOLIUM MULTIFLORUM	.340000.....0000.....000001
	POA TRIVIALIS	.232254322200.....00 0 1.210
	CALAMAGROSTIS EPIGEIOS01223222221010.33234
	RUBUS FRUTICOSUS s.l.00112233344455.4.33444
	ELYMUS ATERICUS00122222000.0 0 0 001
	POA ANGSTUFOLIA02.000.0000.....000001
	HOLCUS LANATUS00020.....0.2000
	ARRHENATHERUM ELATIUS000.00..1..13431
	STELLARIA MEDIA	1.....
	POA ANNUA	00.....
	SONCHUS OLERACEUS	00.....
	EPILOBIUM SPEC.	1.....0.....0
	LOLIUM PERENNE	0.....0.....0
	SENECIO VULGARIS	0.....0.....0
	SONCHUS ASPER	000.0 ..00.....
	TARAXACUM OFFICINALE	00000.....0000.....00000
	MOS SPEC.	00 0 00 ..0 00111 1.10000
	EPILOBIUM MONTANUM	00.....
	SONCHUS ARVENSIS VAR. ARV.	0000001100000.....
	CIRSIUM VULGARE	00000000.....0
	GERANIUM DISSECTUM	00.000.0.....00.....
	CERASTIUM FONTANUM	000.....
	EPILOBIUM TETRAGONUM	000.....
	BROMUS HORDEACEUS SSP. HOR	0000.....
	CARDAMINE HIRSUTA	0.....0 0 0
	GALIUM APARINE	0000011001.....
	DACTYLIS GLomerata	000.....1.11110
	HYPERICUM PERFORATUM	00.....00.....00
	FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	00.....00.....0
	ANTHRISCUS SYLESTRLIS	00000001 0.01100
	EUPATORIUM CANNABINUM	0000.....00001
	URTICA DIOICA	00000.....0.00000
	ELYMUS REPENS	00000.....00000
	PHRAGMITES AUSTRALIS	0.....0



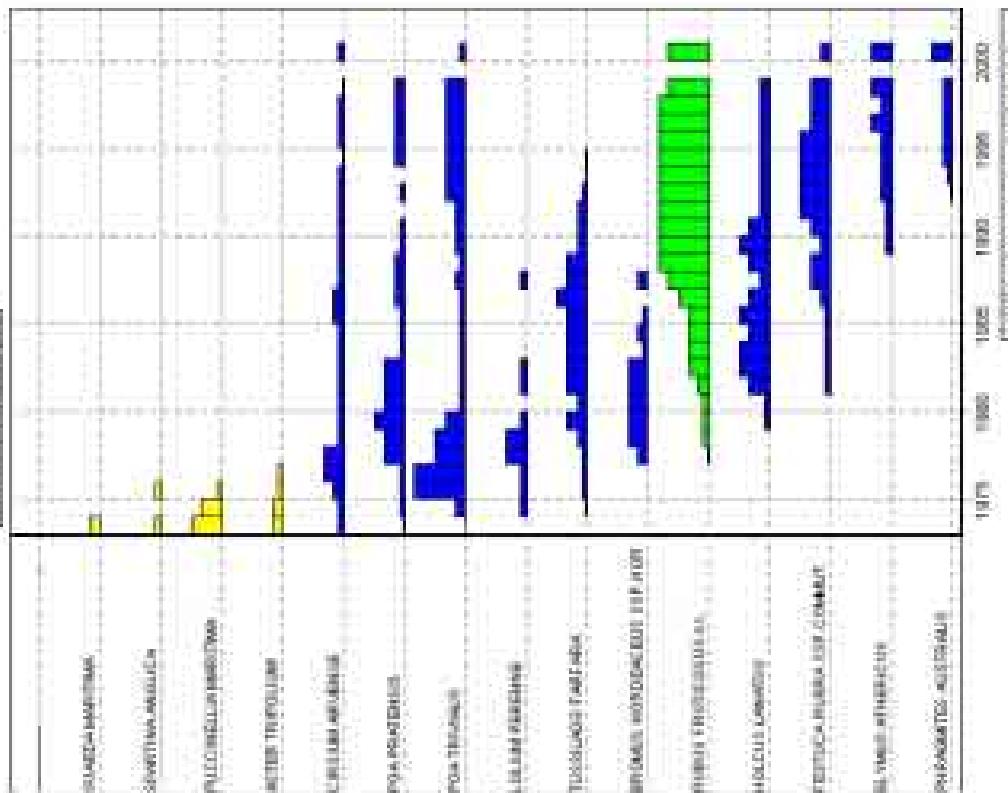
■ Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar



Bedekking 75 – 100 %

Tabellen van Floraat 200-22



Soort / jaar

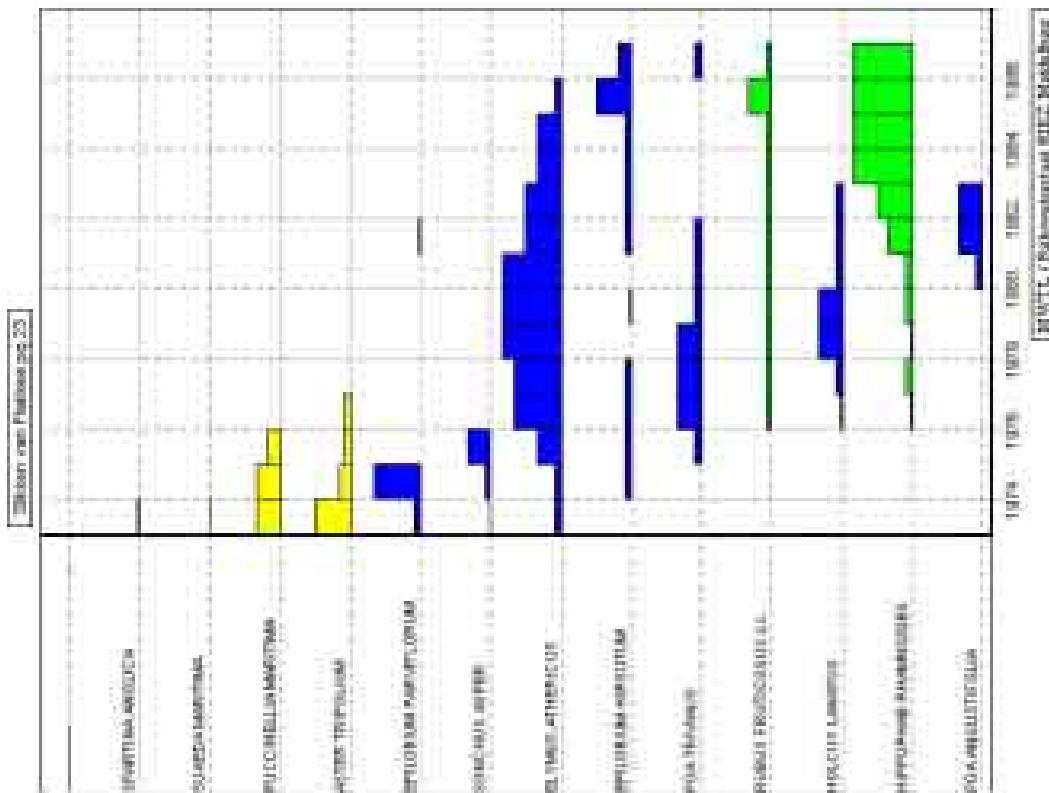
7777777888888888899999999990
345678901234567890123456780

Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	
GALIUM APARINE	777777788888888999999990
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	345678901234567890123456780
ANTHRISCUS SYLESTRIS0.0
URTICA DIOICA0.0
LIGUSTRUM VULGARE0

	Soort / jaar	777777788888888 34567890123456
Spartina maritima	<i>SPARTINA ANGLICA</i>	0.....
	<i>SUAEDA MARITIMA</i>	0.....
	<i>PUCCINELIA MARITIMA</i>	221.....
	<i>ASTER TRIPOLIUM</i>	3100.....
	<i>EPILOBIUM PARVIFLORUM</i>	04.....0.....
	<i>SONCHUS ASPER</i>	002.....0.....
	<i>ELYMUS ATERICUS</i>	0024455533220.....
	<i>EPILOBIUM HIRSUTUM</i>	00000.0.000031
	<i>POA TRIVIALIS</i>	00222000.0.....
	<i>MOS. SPEC.</i>	00222000.0.1
	<i>RUBUS FRUTICOSUS s.l.</i>	1002122.0.0.1
	<i>HOLCUS LANATUS</i>	000000000020
	<i>HIPPODAE RHAMNOIDES</i>	00000235555
	<i>POA ANGUSTIFOLIA</i>	022.....
	<i>STELLARIA MEDIA</i>	00.....
	<i>EPILOBIUM MONTANUM</i>	10.....
	<i>ATRIPLEX PROSTRATA</i>	0.....0.....
	<i>SENECIO VULGARE</i>	000.....0.....
	<i>CIRSIUM VULGARE</i>	000000.0.0.0
	<i>SENECIO SYLVATICUS</i>	0.....0.....
	<i>POA ANNUA</i>	00.....0.....
	<i>SONCHUS ARvensis VAR.ARV.</i>	000000000.0.....
	<i>POA PRATENSIS</i>	0.....0.....
	<i>ERIGERON CANADENSIS</i>	0.....0.....
	<i>TARAXACUM OFFICINALE</i>	00.....0.....
	<i>CREPIS CAPILLARIS</i>	000.....0.....
	<i>SENECIO ERUCIFOLIUS</i>	00010000.....
	<i>GERANIUM DISSECTUM</i>	000000000.....
	<i>GERANIUM PUSillum</i>	0.....0.....
	<i>TUSSILAGO FARFARA</i>	00.....0.....
	<i>CIRSIUM ARVENSE</i>	010.0000000.....
	<i>SENECIO JACOBAEA VAR.JACO</i>	00000.....
	<i>CARDAMINE HIRSUTA</i>	0.0.0.0.0.0
	<i>EPILOBIUM TETRAGONUM</i>	00.....0.....
	<i>GERANIUM MOLLE</i>	0.....0.....
	<i>SYMPHUTUM OFFICINALE</i>	00.0.0.0.0
	<i>GALIUM APARINE</i>	0.....0.....
	<i>CALAMAGROSTIS EPIGEIOS</i>	00.....0.....

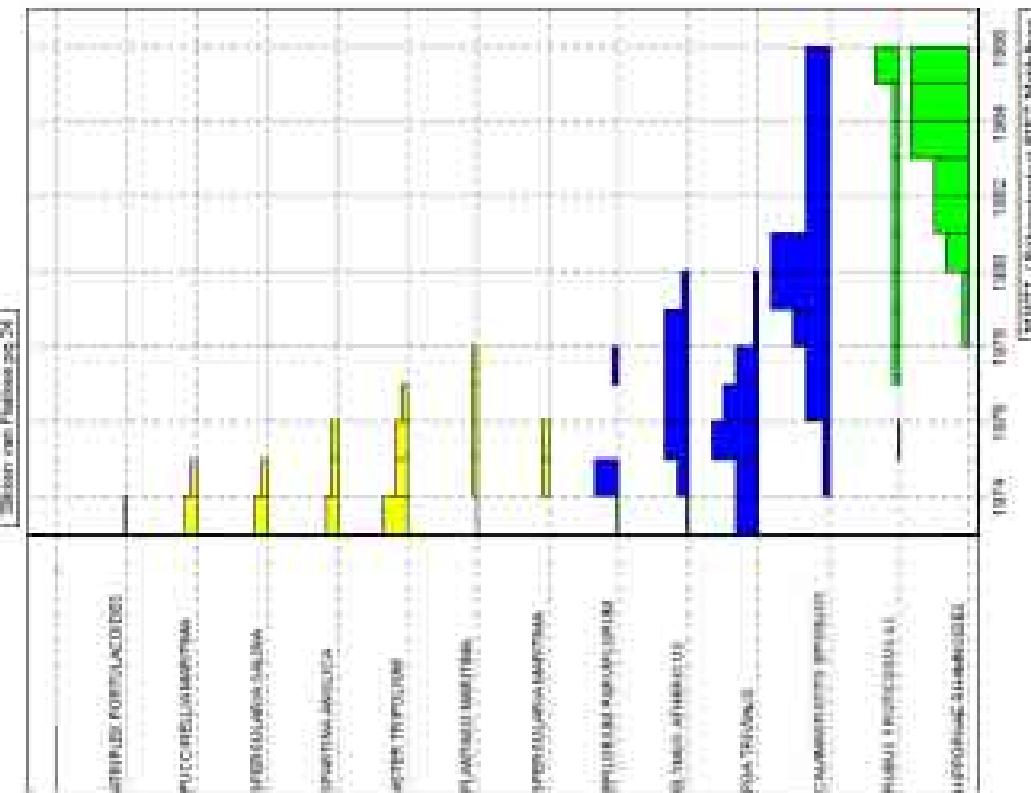


Bedecking 75 – 100 %

Soort / jaar
777777788888
3456789012345

ATRIPLEX PORTULACOIDES	0.....
PUCCINELIA MARITIMA	10.....
SPERGULARIA SALINA	100.....
SPARTINA ANGLICA	100.....
ASTER TRIPOLIUM	2110.....
PLANTAGO MARITIMA	00000.....
SPERGULARIA MARITIMA	.00.....
EPILOBIUM PARVIFLORUM	02..0.....
ELYMUS ATERICUS	0122220.....
POA TRIVIALIS	2243200.....
MOS SPEC.	222022200.02
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	.00223522222
RUBUS FRUTICOSUS s.l.	.00.00000002
HIPPOPHAE RHAMNOIDES	.0023355.....
EPILOBIUM MONTANUM	00..0.....
SONCHUS ASPER	0000.....
MATRICARIA MARITIMA	00000.....
JUNCUS GERARDI	00000.....
EPILOBIUM HIRSUTUM	00..0.....01
PLANTAGO MAJOR	00000....0...
CIRSIUM ARVENSE	00000000.000
PHRAGMITES AUSTRALIS	000000000000
POA ANNUA	00.....
BROMUS HORDEACEUS SSP.HOR	0110.....
CERASTIUM FONTANUM	00000...0...
SONCHUS ARvensis VAR.ARV.	00000000....
TUSSILAGO FARFARA	.000110000.0.
GERANIUM DISSECTUM	0.....
GNAPHALIUM LUTEO-ALBUM	0..0.....
CENTAURIUM PULCHELLUM	.10.....
AGROSTIS STOLONIFERA	.0...0.....
CREPIS CAPILLARIS	.001.....
SENECIO ERUCIFOLIUS	.0000000.....
CIRSIUM VULGARE	.000000.....0
TARAXACUM OFFICINALE0.....
TANACETUM PARTHENIUM0.....
VICIA SATIVA SSP.NIGRA0.....
SALIX CINerea00000000
SENECIO JACOBEA VAR.JACO0.....
FESTUCA RUBRA SSP.COMMUT.0..00.....
PULICARIA DYSENTERICINA0..00.....
EPILOBIUM SPEC.0.....

Tabellen van FloraBase 2002

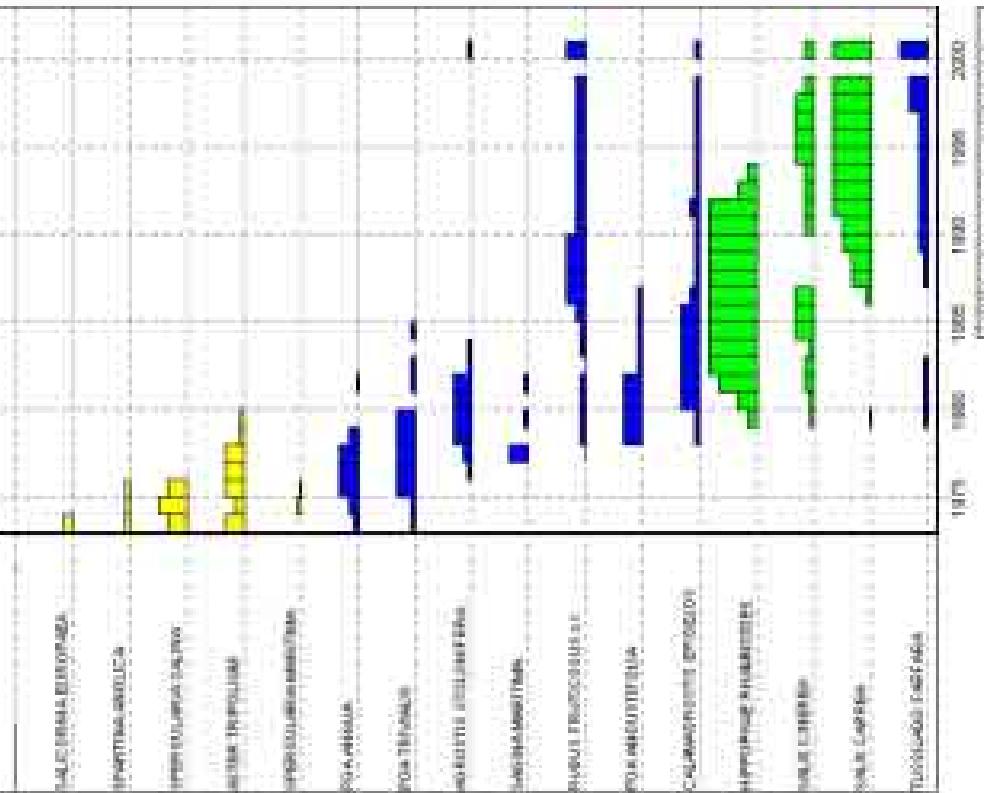


Bedekking 75 – 100 %

Tabellen van FloraBase 2023

Soort / jaar

7777777888888888889999999990
345678901234567890123456780



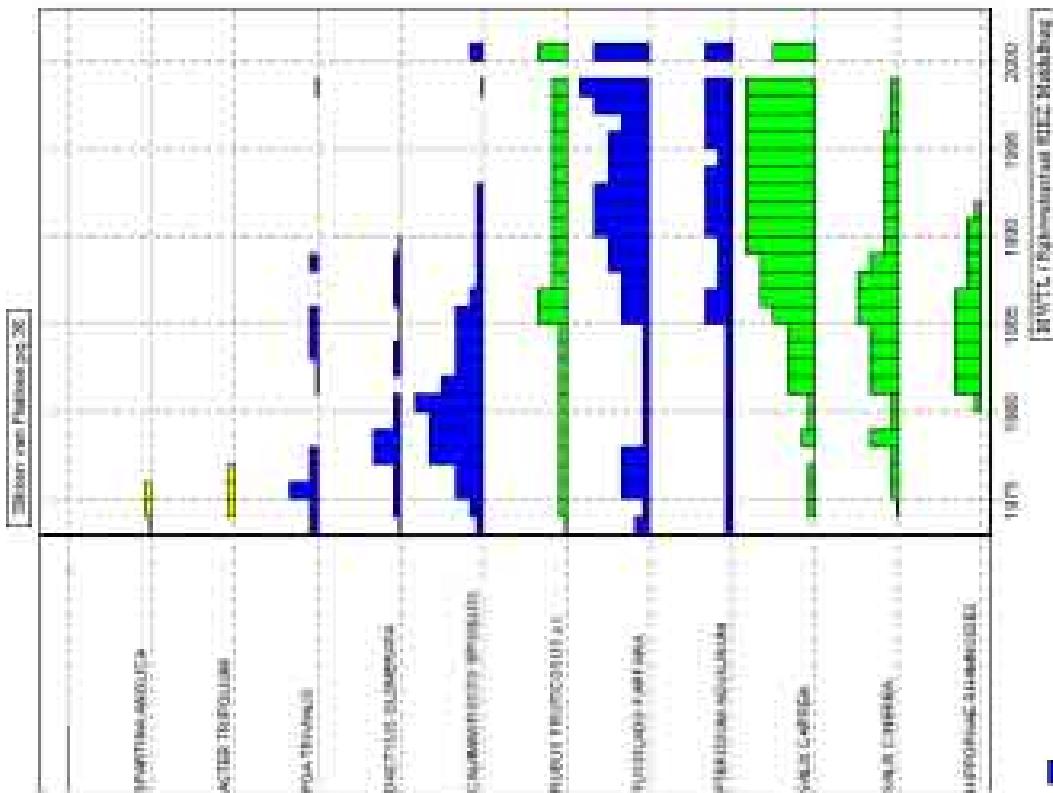
Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	7777777888888888999999990 345678901234567890123456780
JUNCUS BUFONIUS0..0.....
SALIX REPENS000000000.....
CRATAEGUS SPEC.0.....
EPILOBIUM TETRAGONUM	00.....00.....
CENTARBIUM LITTORALE	00.....00.....
EUPATORIUM CANNABINUM0.....
SAGINA PROCUMBENS	0.....0.....
TRIFOLIUM REPENS	0.....0.....
EPILOBIUM HIRSUTUM	0.....0.....
ERIGERON ACER	00.....0.....
EPILOBIUM SPEC.0.....0.....
SAMBUCUS NIGRA0.....000.....000
CRATAEGUS MONOGYNA0000_0000000
PTERIDIUM AQUILINUM010.....0
RHAMNUS CATHARTICUS000000.....0
SORBUS AUCUPARIA00000000.....0
SOLANUM DULCANARA0.....0.....0
ROSA SPEC.000000.....0
RANUNCULUS SPEC.0.....0.....0
VICIA SPEC.0.....0.....0
RANUNCULUS REPENS001.....0
URTICA DIOICA0.....0.....0
ROSA CANINA0.....0.....0
DRYOPTERIS DILATATA0.....0.....0

Soort / jaar

7777777888888888899999999999
345678901234567890123456780



Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

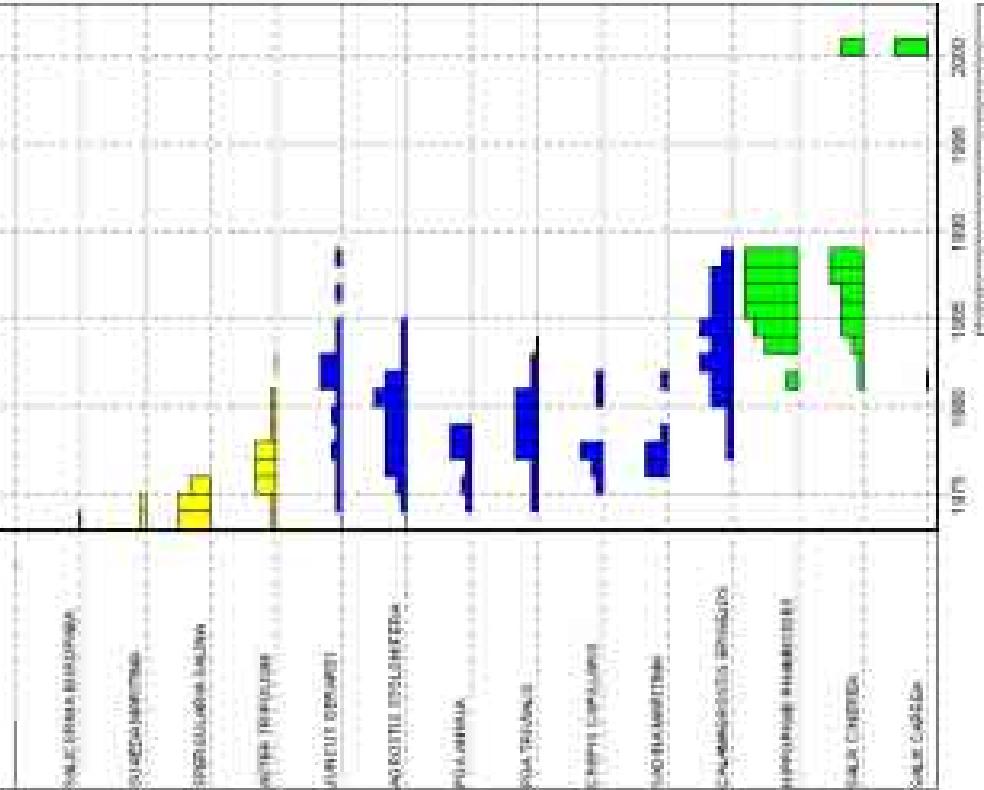
Vervolg van pq 27

Soort / jaar 77777778888888880
34567890123456780

LOLIUM PERENNE00.....
POA PRATENSIS000.....
CENTAURIUM LITTORALE000.....
SALIX REPENS000.0.0.0.
TRIFOLIUM REPENS00.....
EUPATORIUM CANNABINUM00.....
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.0.....
EPILOBIUM HIRSUTUM0.....
SOLANUM DULCINARA0.....
URTICA DIOICA0.....
EQUISTETUM ARVENSE0.....
RANUNCULUS REPENS0.....
CRATAEGUS MONOGYNA0.....
RHAMNUS CATHARTICUS0.....

Tabellen van Floraat 2002

Soort / jaar
777777788888888880
34567890123456780



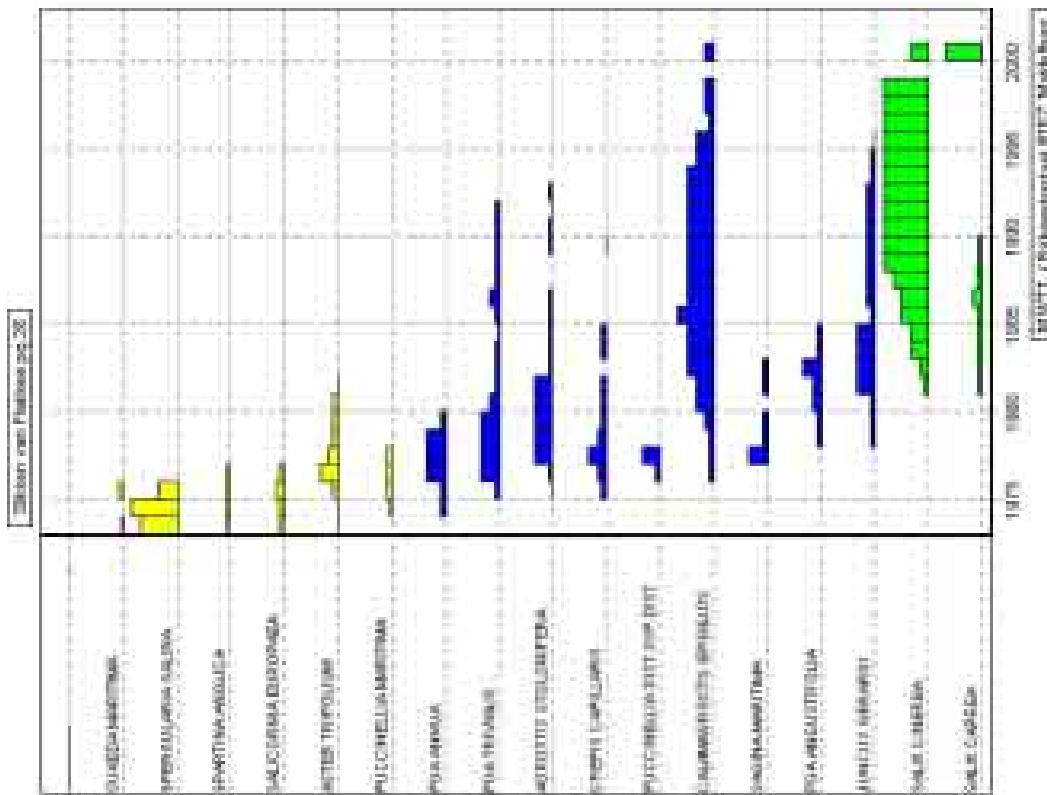
Bedecking 75 – 100 %

RUBUS FRUTICOSUS s.l.

HYPochaeris RADICATA

Vervolg volgende pagina

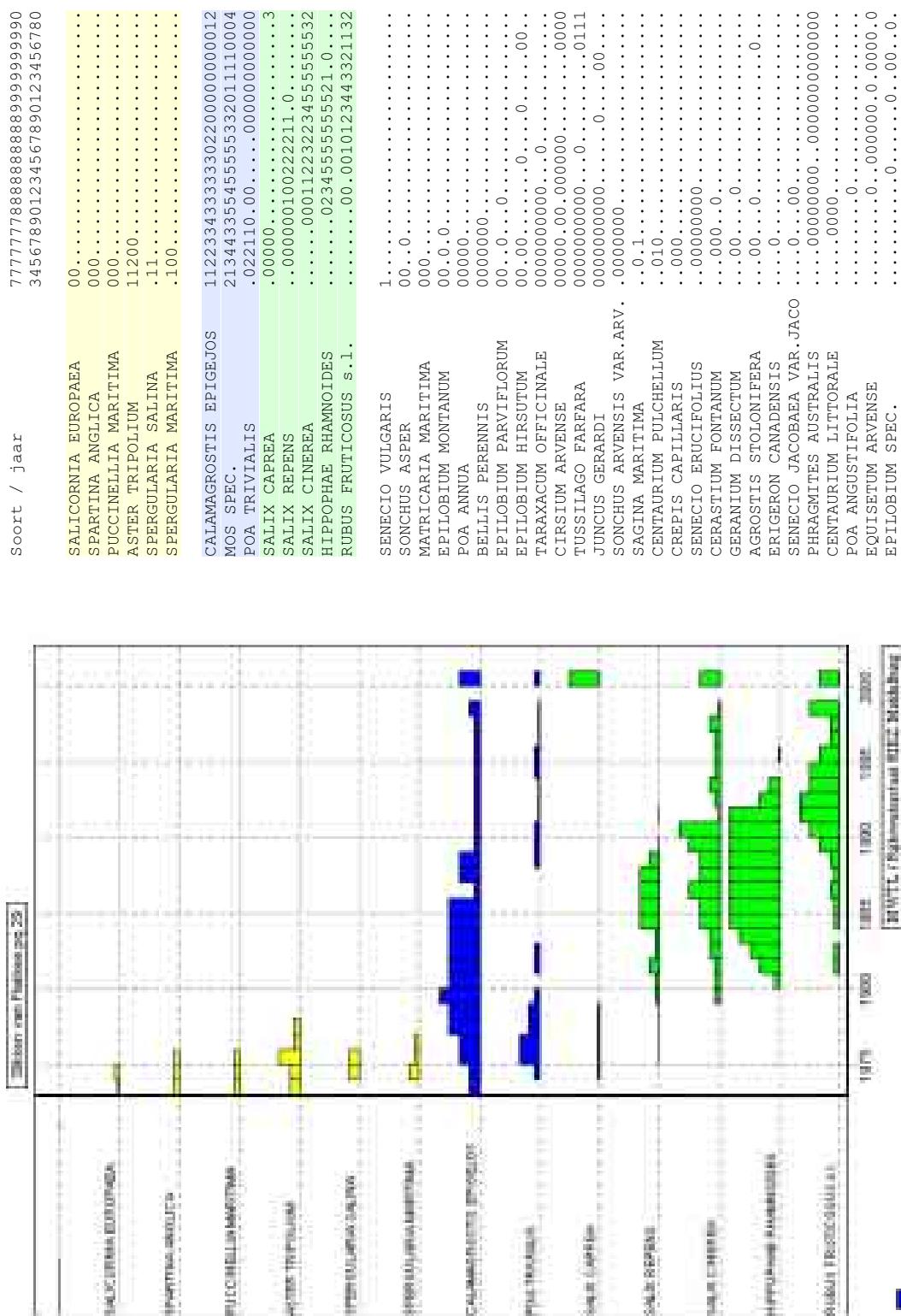
Soort / jaar
777777788888888889999999990
345678901234567890123456780



Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Tabel van Flora 25-28



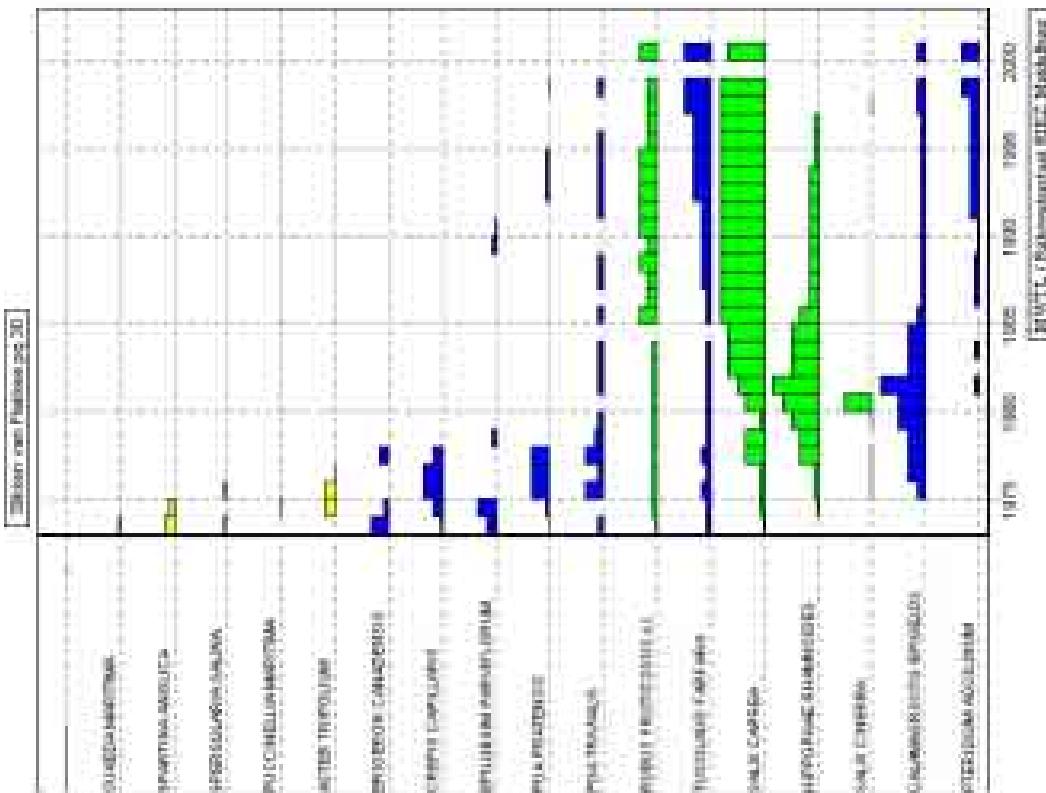
Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	7777777888888888999999990 345678901234567890123456780
RHAMNUS CATHARTICUS0.....000000..
PTERIDIUM AQUILINUM000.....000.....
CRATAEGUS MONOGYNA000.....000000..
LIGULSFRM VULGARE00.....0.....0..
POA PRATENSIS0.....0.....0..
URTICA DIOICA001000122
VICIA SPEC.0.....0.....
CALYSTEGIA SEPIUM0.....000.....
CIRSIUM VULGARE000.....000.....
CAREX SPEC.000.....000.....
SAMBUCUS NIGRA000.....000.....
BRYONIA CRETICA000.....000.....
ROSA SPEC.0.....0.....
RANUNCULUS REPENS0.....0.....00.....
GALIUM APARINE00.....00.....
ROSA CANINA0.....0.....00.....
CAREX DISTANS0.....0.....0.....
VICIA CRACCA0.....0.....0.....
CORNUS SANGUINEA1.....

Soort / jaar

777777788888888888999999999999
345678901234567890123456780



Bedekking 75 – 100 %

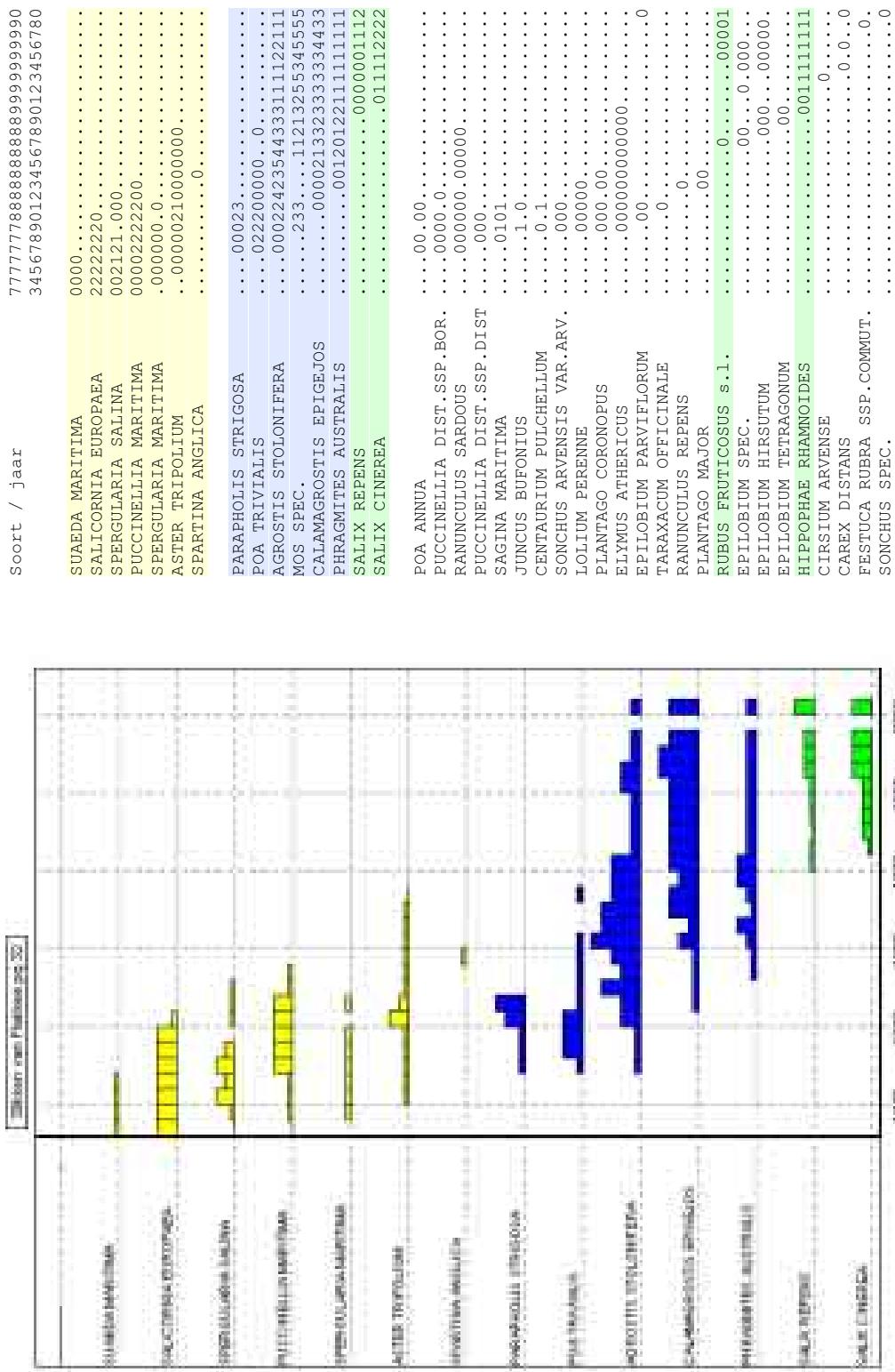
Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	0
CRATAEGUS MONOGYNA	0000000000
EPILOBIUM SPEC.	00.....
SOLANUM DULCAMARA	0000000000
EUPATORIUM CANNABINUM	0000000000
LIGUSTRUM VULGARE	0000000000
ELYMUS REPENS	0.....
SONCHUS ARvensis VAR. ARV.	0.....
VICIA SATIVA SSP. NIGRA	000.....
HOLCUS LANATUS	0.000000
RHAMNUS CATHARTICUS	00000000
CALYSTEGIA SEPTRUM	0.....
POLYGONUM PERSICARIARIA	0.....
GERANIUM MOLLE	0.....
RANUNCULUS SPEC.	0.....
SONCHUS SPEC.	0.....
VICIA SPEC.	00.....
ROSA SPEC.	0.....
RANUNCULUS REPENS	0.....
QUERCUS ROBUR	0.....
ROSA CANINA	0.....

Soort / jaar
7777778888888888889999
345678901234567890123

The figure consists of two rows of ten histograms each, representing different experimental conditions. The top row contains four histograms for conditions L1, L2, L3, and L4. The bottom row contains six histograms for conditions L1, L2, L3, L4, L5, and L6. Each histogram plots the 'count' of occurrences against various parameters, with the x-axis labels including alpha, beta, gamma, delta, epsilon, zeta, eta, and theta.

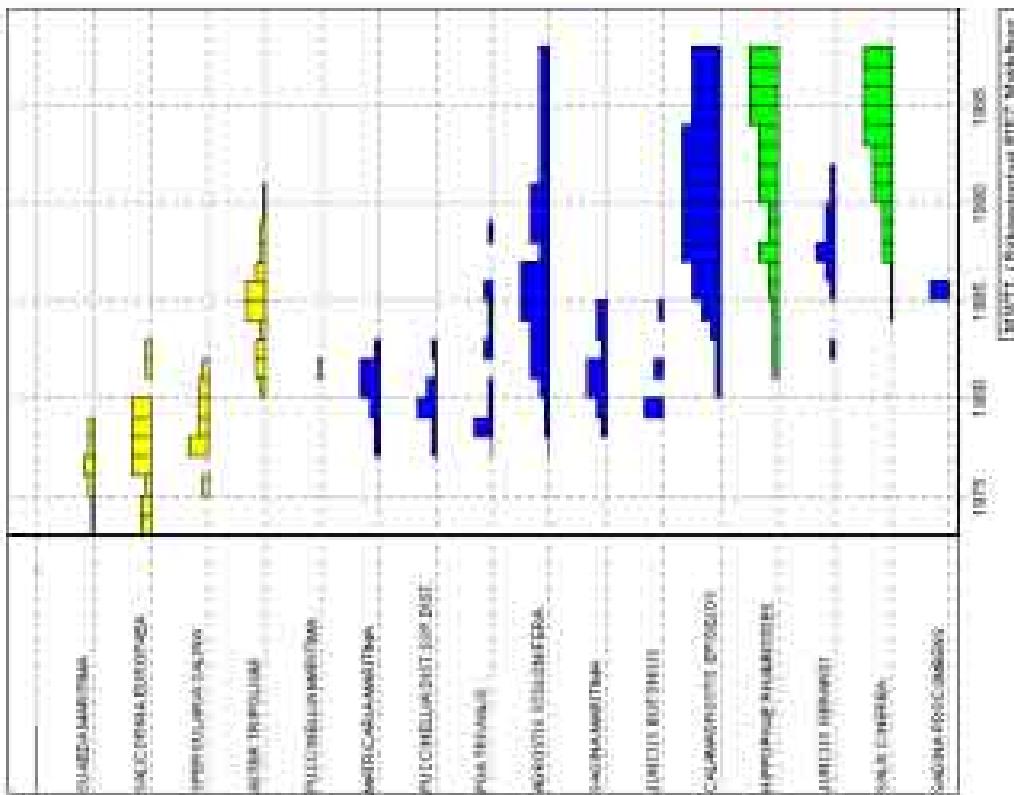
Bedekking 75 – 100 %



Bedekking 75 – 100 %

Tabellen van Floraat 200-23

Soort / jaar
777777788888888899999999
3456789012345678901234567



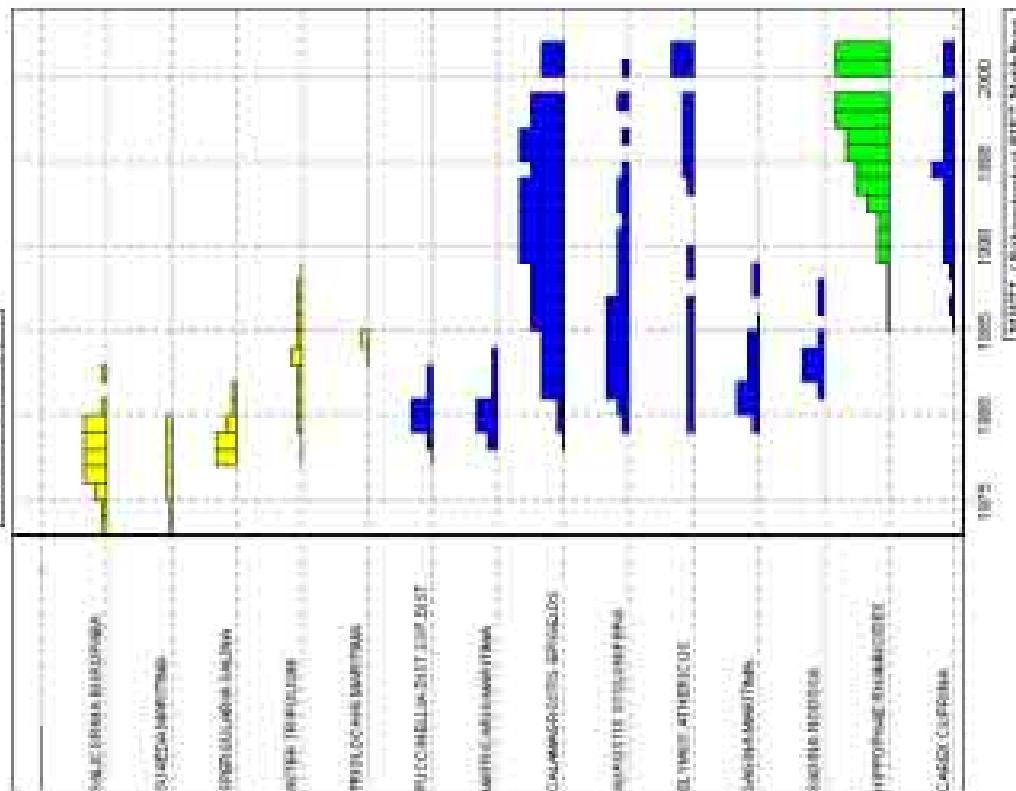
■ Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar
777777788888888889999999900
3456789012345678901234567801

SALICORNIA EUOPAEA	00122220.0.....
SUAEDA MARITIMA	0000000.....
SPERGULARIA SALINA22100.....
ASTER TRIPOLIUM00000100000.....
TRIGLOCHIN MARITIMA00.....
PUCCINELIA DIST.SSP.DIST	002200.....
MATRICARIA MARITIMA12000.....
MOS SPEC.03445522122111300010.....
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	0022223333444443322.....
AGROSTIS STOLONIFERA0122222221110110.0.10.....
ELYMUS ATERICUS0000000..00....01111122.....
SAGINA MARITIMA0221110..00.....
SAGINA NODOSA02220..00.....
HIPPOMA RHAMNOIDES00001123344555.....
CAREX CUPRINA0000111121111111.....
EPILOBIUM MONTANUM0..0.....
POA ANNUA00100.....
ATRIPLEX PROSTRATA00.....0..0.....
PRUNUS SPEC.0.....
TRITICUM AESTIVUM0.....
SENECIO VULGARIS00.....
TUSSILAGO FARFARA000.....
SENECIO JACOBaea VAR. JACO000000.....
LOLIUM PERENNE000000.....
EPILOBIUM TETRAGONUM00000..0..0.....
CENTAURIUM PULCHELLUM00100..00.....
JUNCUS BUFONIUS101..0..0.....
EPILOBIUM PAVIFLORUM00000..0..0.....
RUMEX CRISPUS0000000..0..00.....
ROSA SPEC.00000.....00.....
SONCHUS ARvensis VAR.ARv.00000000011000000000.....
CIRSIUM ARVENSE00000000110000000000.....
RUBUS FRUTICOSUS s.l.000000000011111000.....
SEDUM ACRE00.....
PLANTAGO MAJOR00.....
CERASTIUM SEMIDEANDRUM0..0.....
PUCCINELIA DIST.SSP.BOR.000.....
PUCCINELIA FASCICULATA000.....
POA TRIVIALIS00000000.....
TARAXACUM OFFICINALE00000000.....
PLANTAGO CORONOPUS00000000.....
ERIGERON CANADENSIS0.....
FESTUCA ARUNDINACEA0000.....0.....
GERANIUM DISSECTUM00.....0..00.....
CENTAURIUM LITTORALE0001000000000..0.....
RANUNCULUS SARDous0.....
BROMUS HORDEACEUS SSP.HOR0.....
EPILOBIUM HIRSUTUM00000000..00.....
CAREX SPEC.00.....0.....

Vervolg volgende pagina

Tabellen van FloraBase 2007

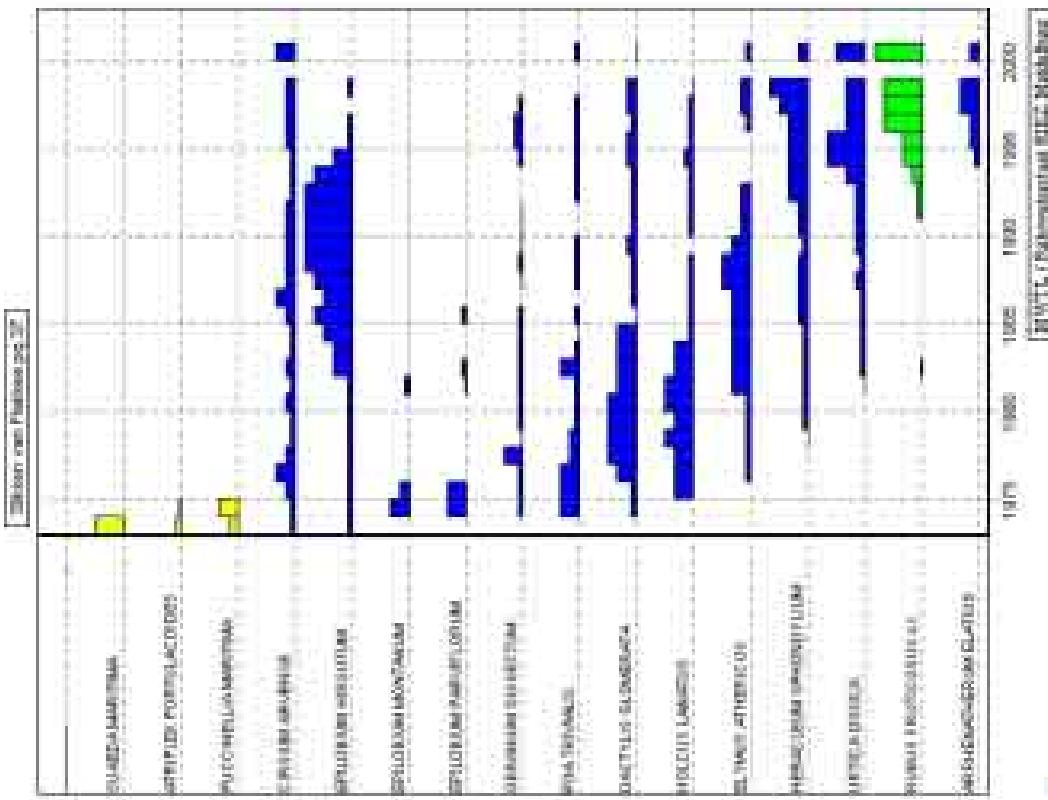


Bedekking 75 – 100 %

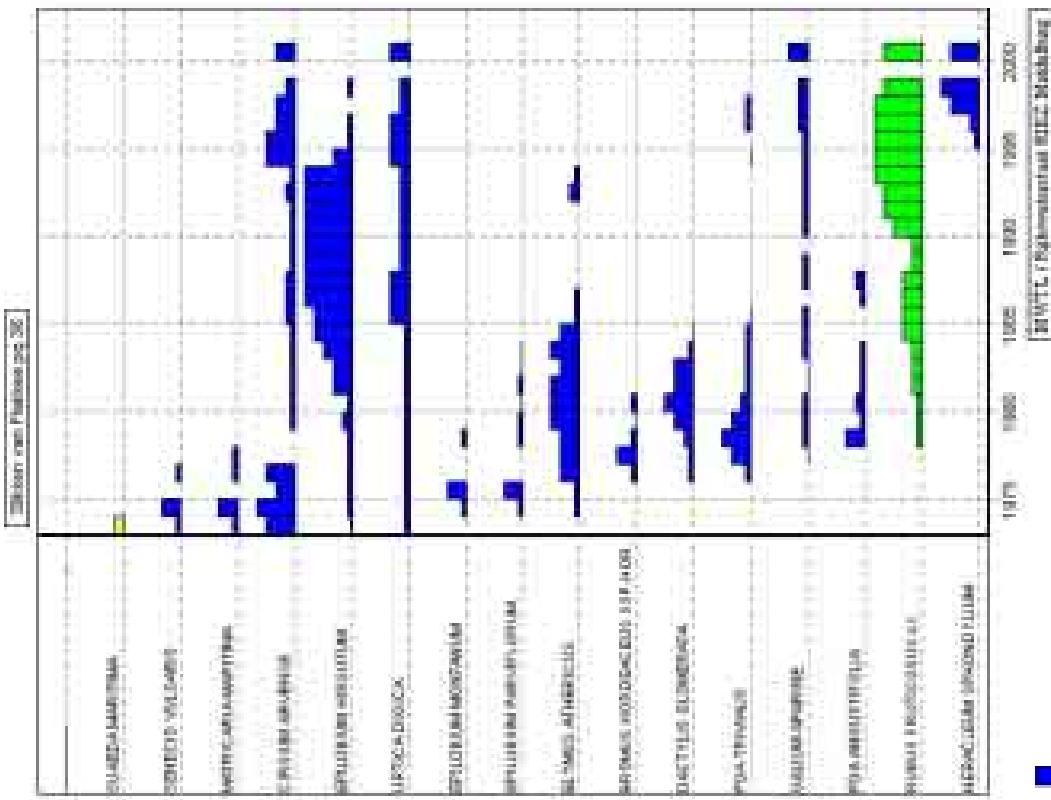
pq 35 (zonder grafiek)

Soort / jaar

77777778888888889999999999
345678901234567890123456789



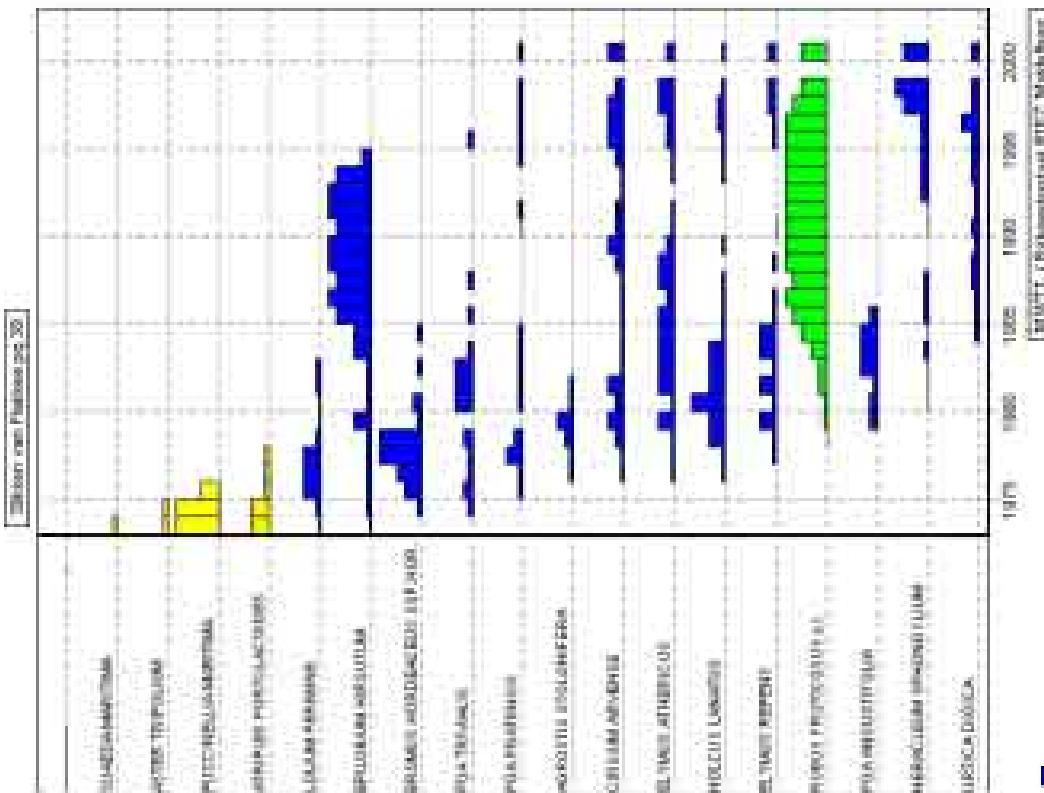
Bedecking 75 – 100 %



Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar

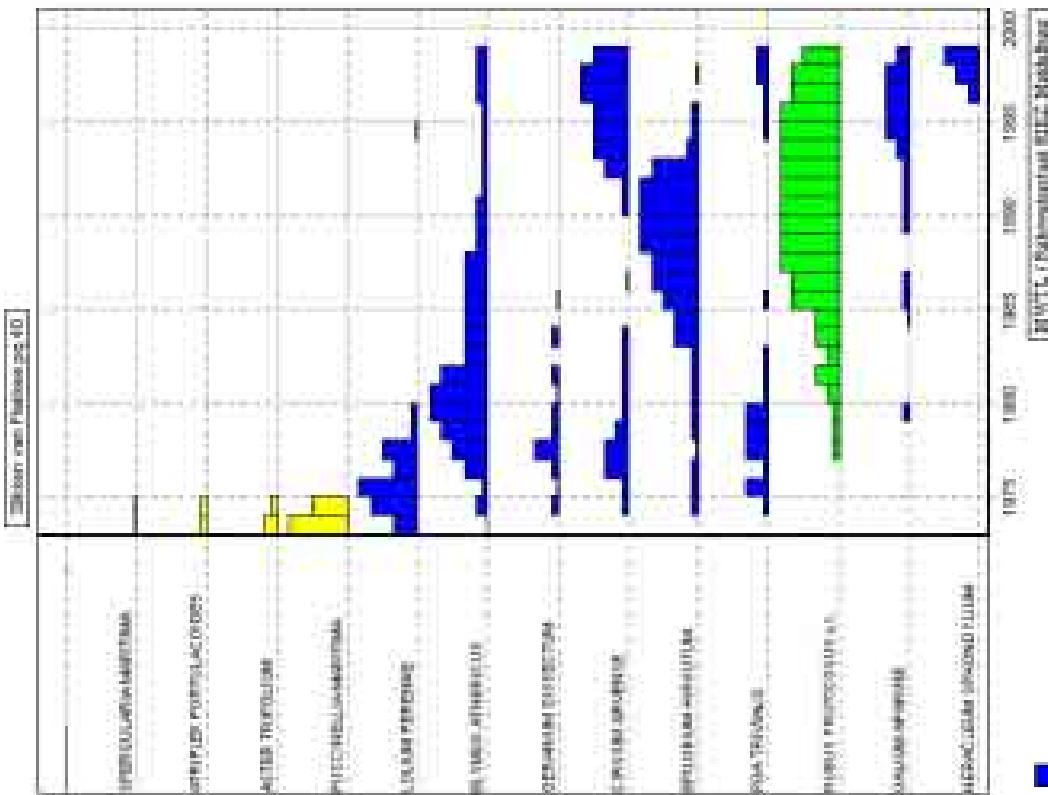
7777777788888888888899999999999
345678901234567890123456780



Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar

77777788888888888899999999
34567890123456789012345678



Bedekking 75 – 100 %

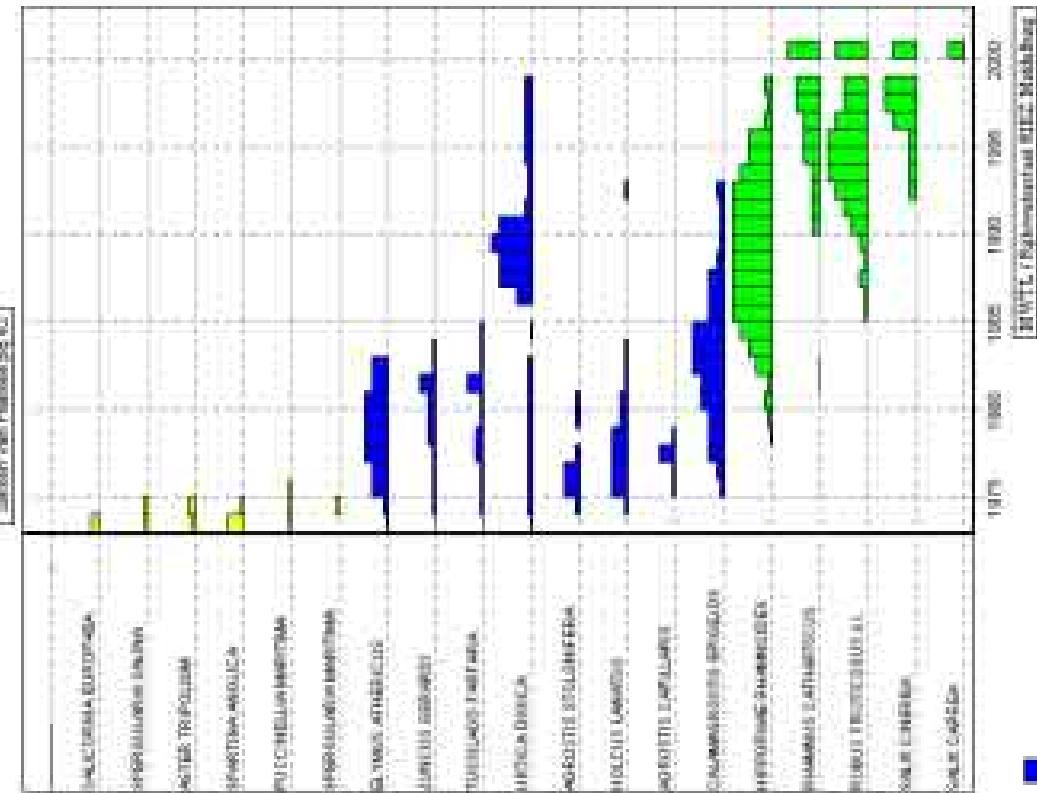
Soortenlijst Plantsoen 25-41

Soort / jaarr	777777778 34567890
CIRSIUM ARVENSE	1112.000
ELYMUS ATERICUS	23543555
POTENTILLA REPTANS	00022121
MOS SPEC.	2...122.
SALIX CAPREA	00000032
POA TRIVIALIS	.0100211
PLANTAGO CORONOPUS	0.....
ATRIPLEX LITTORALIS	00.....
SONCHUS OLERACEUS	00.....
STELLARIA MEDIA	00.....
CHAMERION ANGSTUTIFOLIUM	00.....
MATRICARIA MARITIMA	10.....
RANUNCULUS REPENS	000.....
SONCHUS ASPER	000.....
TARAXACUM OFFICINALE	000.....
CIRSIUM VULGARE	00.....
EPILOBIUM PARVIFLORUM	00.....0
EPILOBIUM MONTANUM	00.....00
PTERIDIUM AQUILINUM	00.....00
PLANTAGO MAJOR	1000....
URTICA DIOICA	00000000
EPILOBIUM HIRSUTUM	10000000
ATRIPLEX PROSTRATA	0.....
CERASITUM FONTANUM	0.....
LOLIUM PERENNE	0.....
POA ANNUA	0.....
Polygonum AVICULARE	0.....
SENECIO VULGARIS	0.....
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	0.....
PARAPHOLIS STRIGOSA	0.....
ERIGERON CANADENSIS	0.....
SALIX CINerea	00000..
SONCHUS ARVENSIS VAR. MARII	0.00000
GERANIUM DISSECTUM	.0000000
SONCHUS ARVENSIS	0.....
TRIFOLIUM SPIC.	0.....
PHragmites AUSTRALIS	0000....
BROMUS HORDEACEUS SSP. HORDEACEUS	0.....
AGROSTIS STOLONIFERA	00000000
SENECIO ERUCIFOLIUS	00000000
DACTYLIS GLOMERATA	00000000
ARRHEMATHERUM ELATIUS	000001
POA PRATENSIS	000000
EQUISTETUM ARVENSE	00000000

Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar

77777777888888888899999999999
345678901234567890123456780

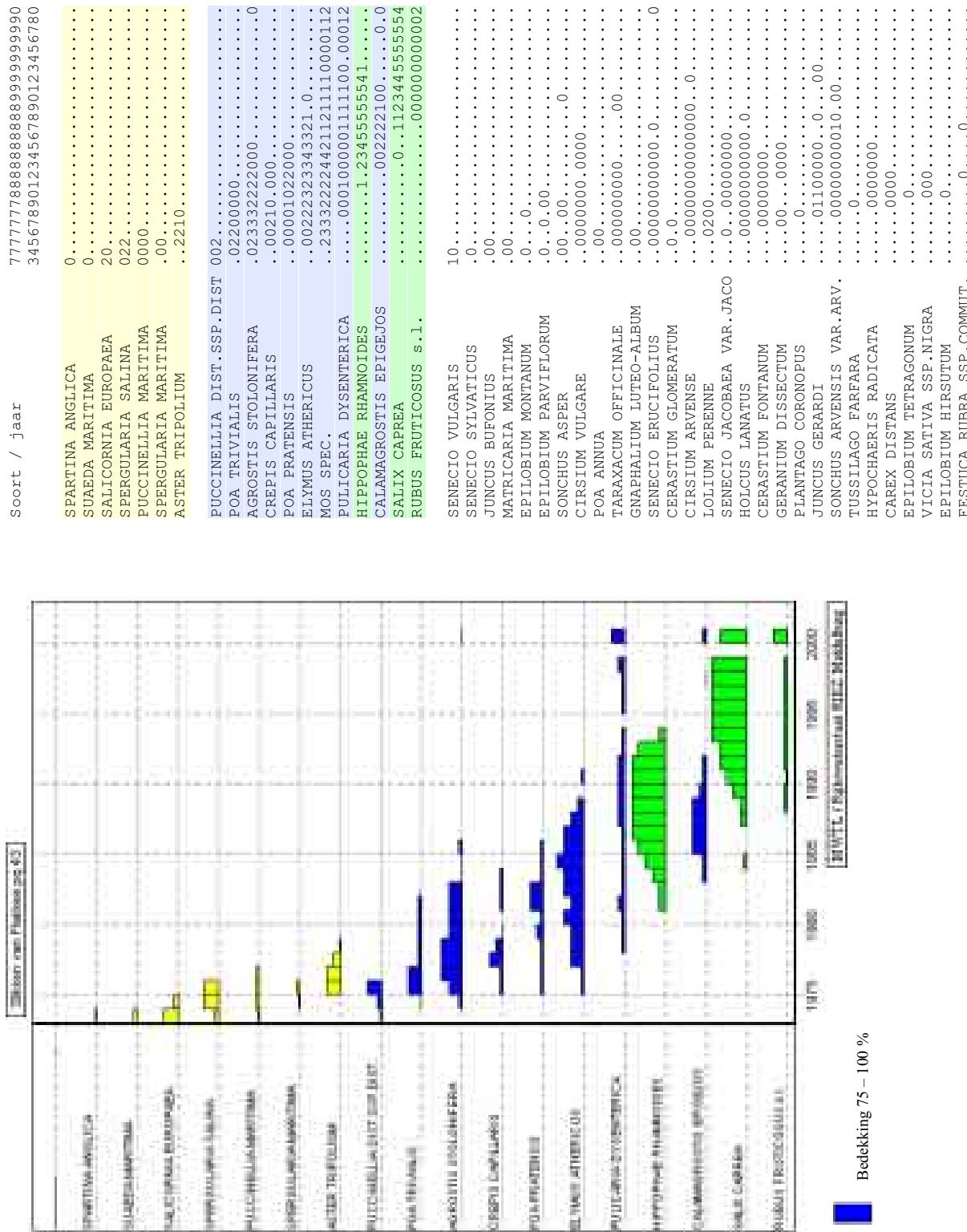


Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar 777777888888888999999990
345678901234567890123456780

CERASTIUM GLOMERATUM	0
DACTYLIS GLomerata	0000000000
SENECIO JACOBaea VAR. JACO	0000000000
PRUNUS SPEC.	00000000
VICIA SATIVA SSP. NIGRA	0
GERANIUM MOLLE	0
EQUISETUM ARVENSE	0000000000
GALIUM APARINE	0000000000
EPILOBIUM SPEC.	0000000000
EUPATORIUM CANNABINUM	0000000000
SOLANUM DULCAMARA	0000000000
DRYOPTERIS SPEC.	0000000000
ROSA SPEC.	10
PTERIDIUM AQUILINUM	10
SAMBUCUS NIGRA	1

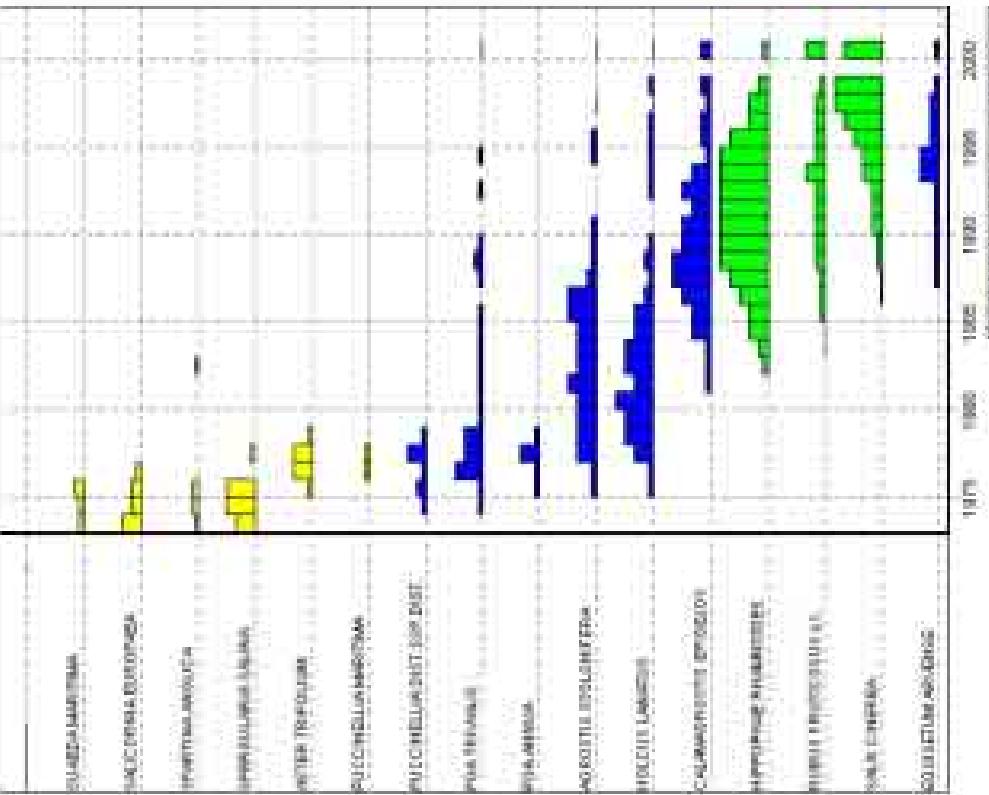


Vervolg volgende pagina

Soort / jaar 777777788888888999999990
345678901234567890123456780

SALIX CINEREA0001111.11.....
EQUISTETUM ARVENSE0.0000.0000000.000
SALIX REPENS00000..00.....
POA ANGUSTIFOLIA0.....
SOLANUM DULCARAMARA0000000.000
CRATAEGUS MONOGYNA0000000000
QUERCUS ROBUR	0 0 0 0
ROSA SPEC.	0.....
RHAMNUS CATHARTICUS0000
URTICA DIOICA	000
VICIA SPEC.	0...0..
SAMBUCUS NIGRA	0.....
PTERIDIUM AQUILINUM	0.....
ROSA CANINA	0.....

Soort / jaar 7777777888888888899999999990
345678901234567890123456780

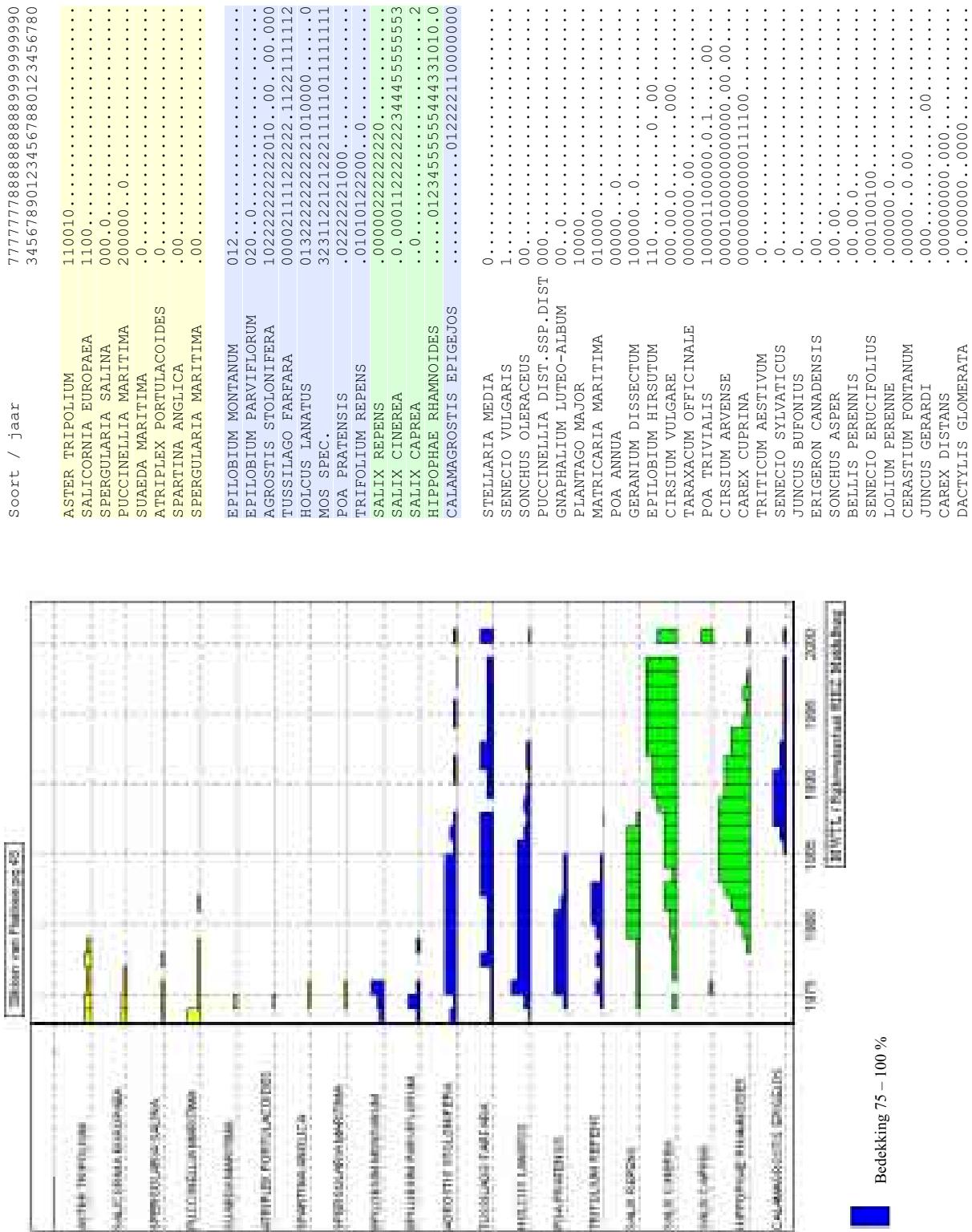


Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

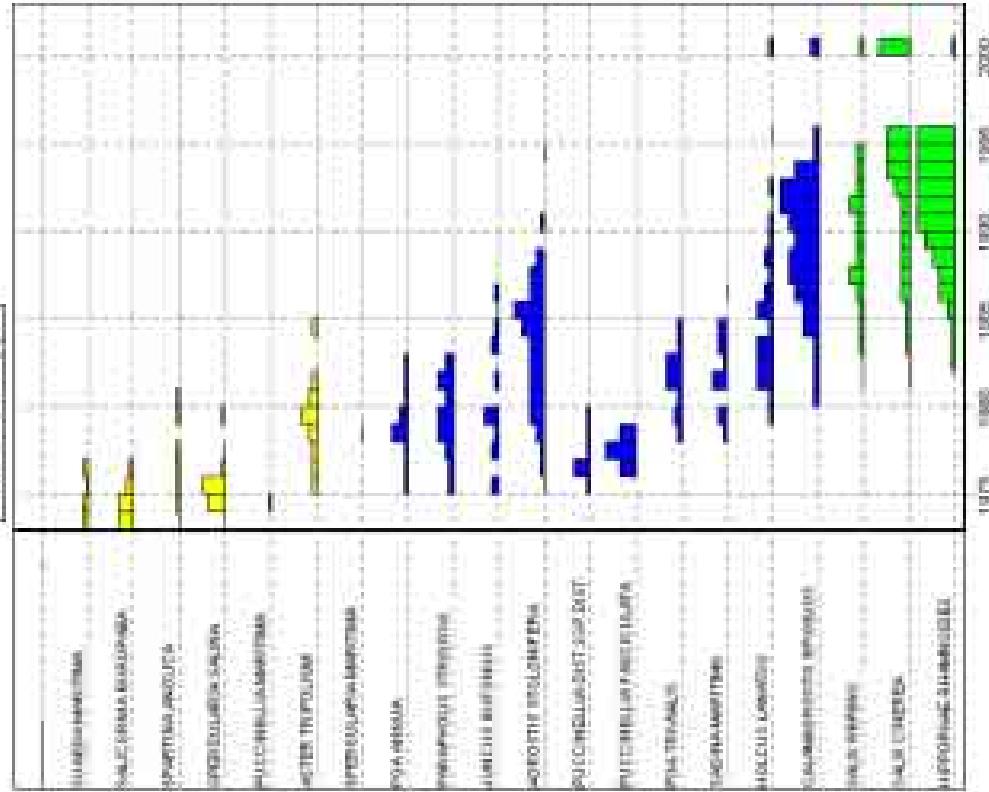
soort / jaar	
RANUNCULUS SARDOUS	0
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER.	00
CENTAURIUM ERYTHRAEA	000
EPILOBIUM HIRSUTUM	00 000 0
CRATAEGUS MONOGYNA	0 0000000
SALIX REPENS	0 ..01001111..0
SALIX CAPREA	0
CAREX DISTANS	0
SORBUS AUCUPARIA	0
CAREX SPEC.	00 ..00 ..00
EPILOBIUM SPEC.	0
ATRIPLEX PATULA	0000000 0
SOLANUM DULCIVARA	0
BRYONIA CRETICA	0
EUPATORIUM CANNABINUM	0000000
PULICARIA DYSENTERICA	0 ..00 ..0
RHAMNUS CATHARTICUS	0000000
SAMBUCUS NIGRA	00 ..0 ..0
LIGUSTRUM VULGARE	0 ..00 ..0
GALIUM APARINE	0
DRYOPTERIS SPEC.	0 ..0 ..0
ROSA CANINA	00 ..0 ..0
ROSA SPEC.	00 ..0 ..0

Soortenlijst Flora 25-45



Vervolg volgende pagina

Gebruikte Planten 25-40



Bedekking 75 – 100 %

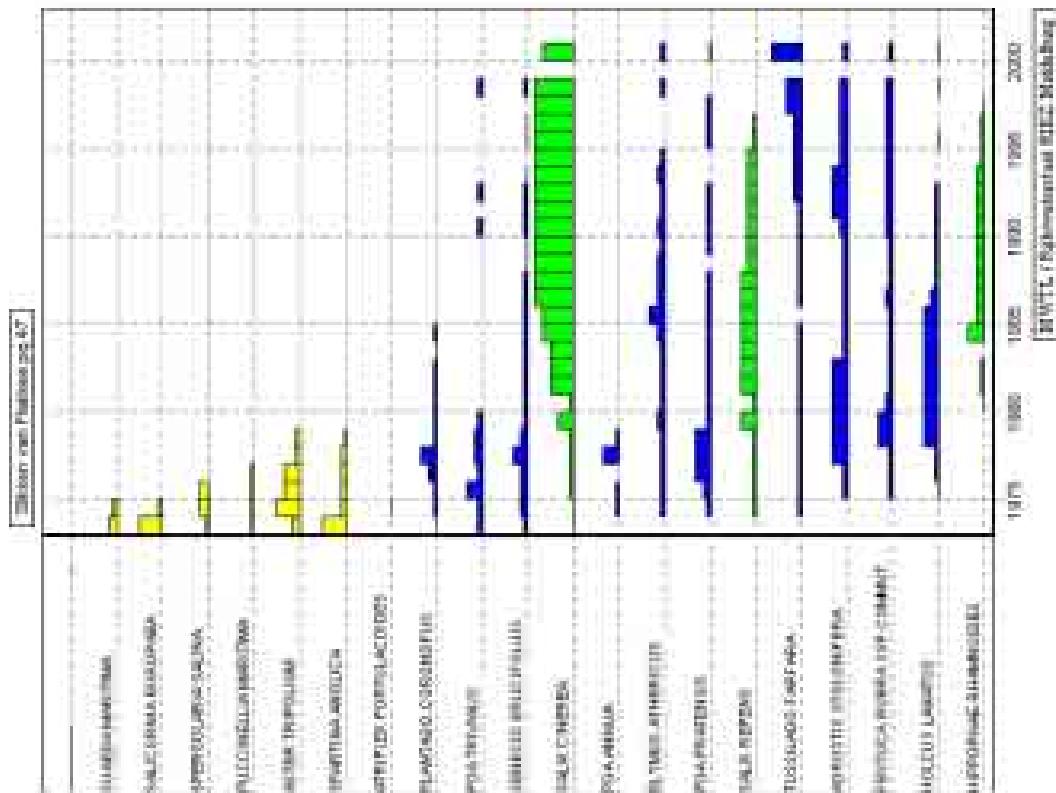


Soort / jaar

777777788888888889999990
345678901234567890123450

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	777777788888888899999990 345678901234567890123450
CAREX DISTANS00001110000.....
BELLIS PERENNIS0.0.....
LEONTODON AUTUMNALIS	00.0.....
POA PRATENSIS	00.0.....
LEONTODON SAXATILIS	00.0.....
CAREX CUPRINA	00000.0.....
CENTARIUM LITTORALE	00000.0.0.0.
SAGINA APETALA	0.....0000.....
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER	00.....00.....
GERANIUM MOLLE	00.....00.....
SOLANUM NIGRUM SSP. NIGRUM	0.....0.....
PHRAGMITES AUSTRALIS	0000000000.....
CAREX SPEC.	0.....0.000.....
EPILOBIUM SPEC.	00000.....
SAMBUCUS NIGRA0.....
SOLANUM DULCAMARA	00.....00.....
CRATAEGUS MONOGYNA	000.....000.....
URTICA DIOICA	000.....000.....
EUPATORIUM CANNABINUM	10.....10.....
ROSA CANINA	0.....0.....
QUERCUS ROBUR	0.....0.....



Soort / jaar 77777778888888889999999999
345678901234567890123456780

卷之三

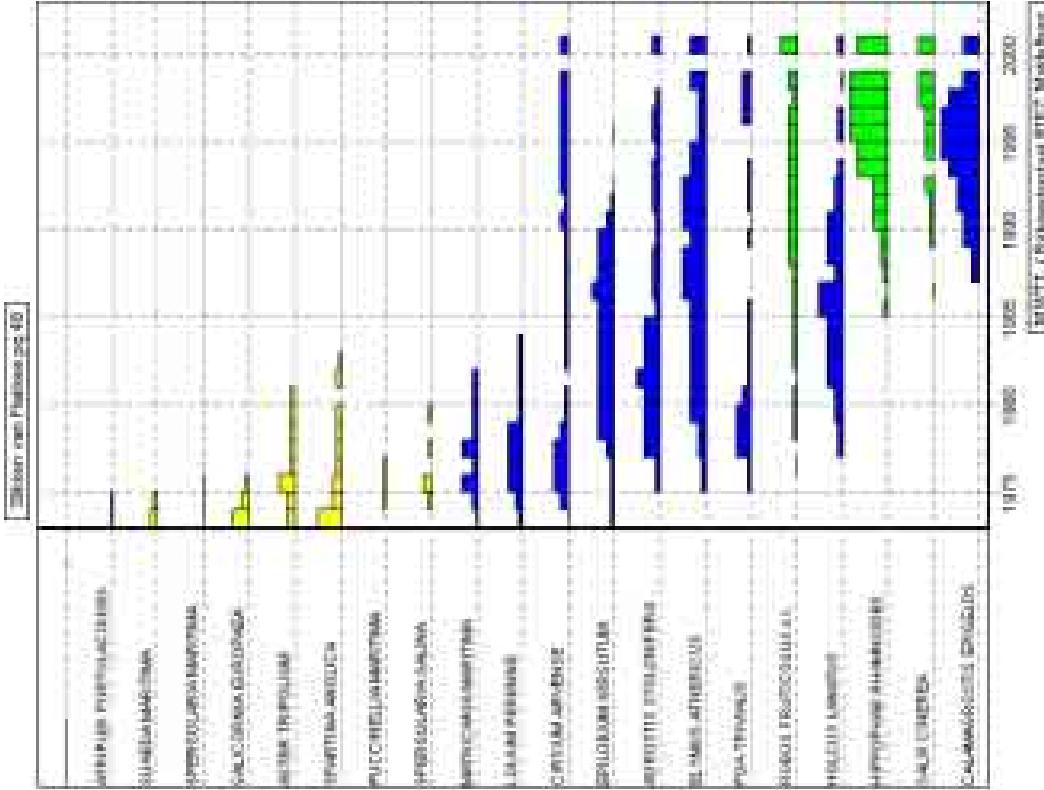
Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	777777788888888889999999990 345678901234567890123456780
SENECIO JACOBAEA VAR. JACO	0.....
EPILOBIUM TETRAGONUM	00.....
POTENTILLA ANSERINA	0...000
CENTAURIUM PULCHELLUM	0.....
CREPIS CAPILLARIS	0.....
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	0001111111111111
CRATAEGUS MONOGYNA	0...00000000000000
RUBUS FRUTICOSUS s.l.	00011111001001
SOLANUM NIGRUM SSP. NIGRUM	0.....
CAREX SPEC.	0.....
SOLANUM DULCAMARA	00000000.....
AGROSTIS GIGANTEA	1.....
VICIA SPEC.	0...0.....
QUERCUS ROBUR	00.....0
EUPATORIUM CANNABINUM	00000000.....
RHAMNUS CATHARTICUS	0...000.....
ROSA SPEC.	00000.....
CIRSIM VULGARE	0.....0..
SAMBUCUS NIGRA	0.....0..
ROSA CANINA	0.....0..
VIBURNUM OPUJUS	0.....0
CAREX DISTANS	0.....

Soort / jaar

77777778888888889999999999
345678901234567890123456780

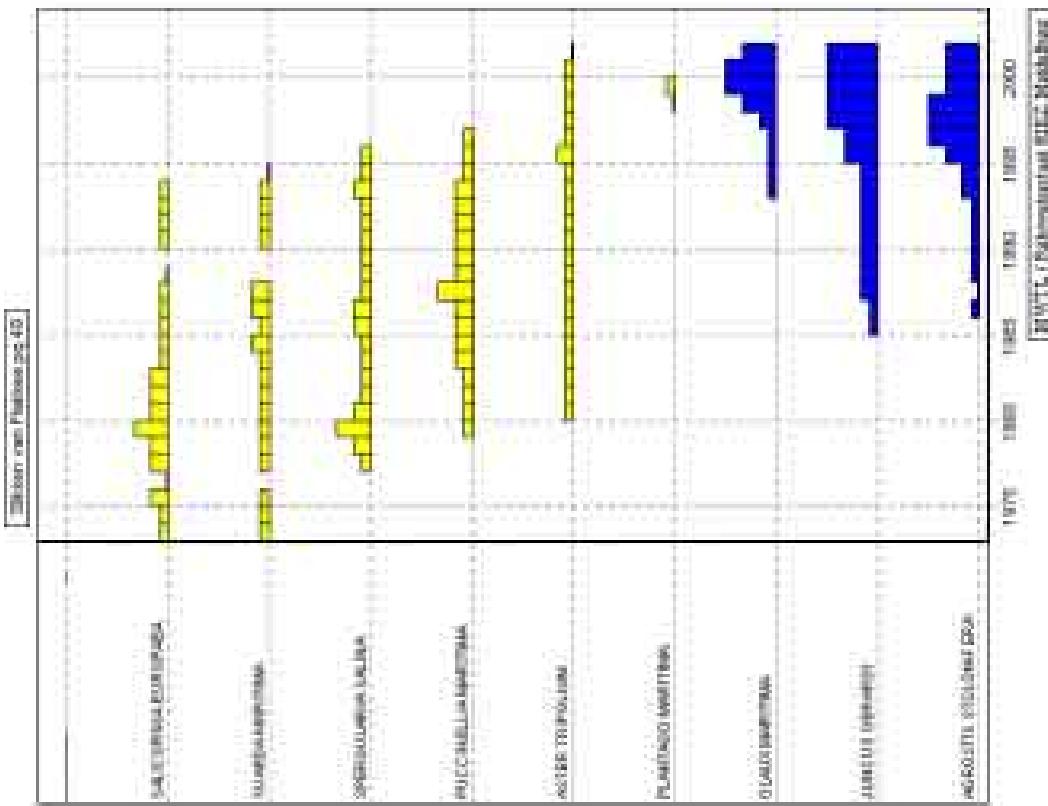


Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar

77777788888888899999999999
34567890123456789012345678901



Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar
 7777777888888888999999999900
 34567890123456789012345678901

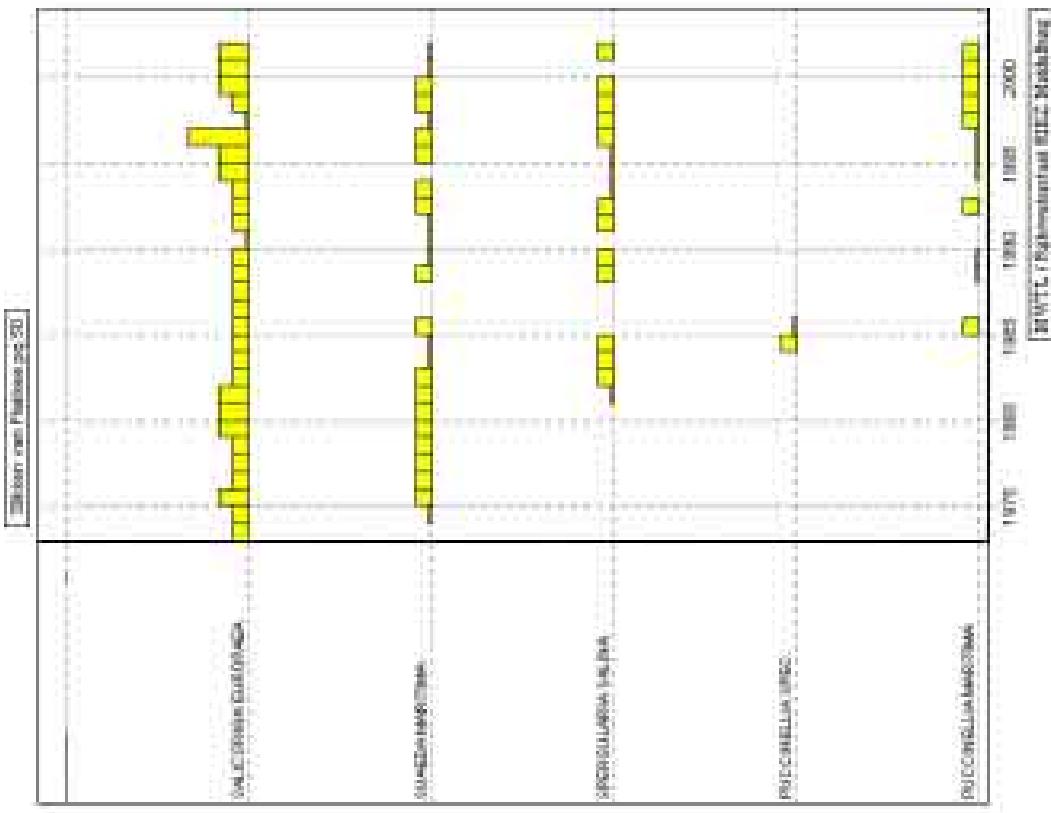
SALICORNIA EUROPAEA
 SUAEDA MARITIMA
 SPERGULARIA SALINA
 PUCCINELLIA SPEC.
 PUCCINELLIA MARITIMA
 ALGAE

.....2.0.

pq 51 (geen grafiek)
 soort/jaar
 777777888888889999999900
 34567890123456789012345678901

SUAEDA MARITIMA
 SALICORNIA EUROPAEA
 ALGA SPEC.

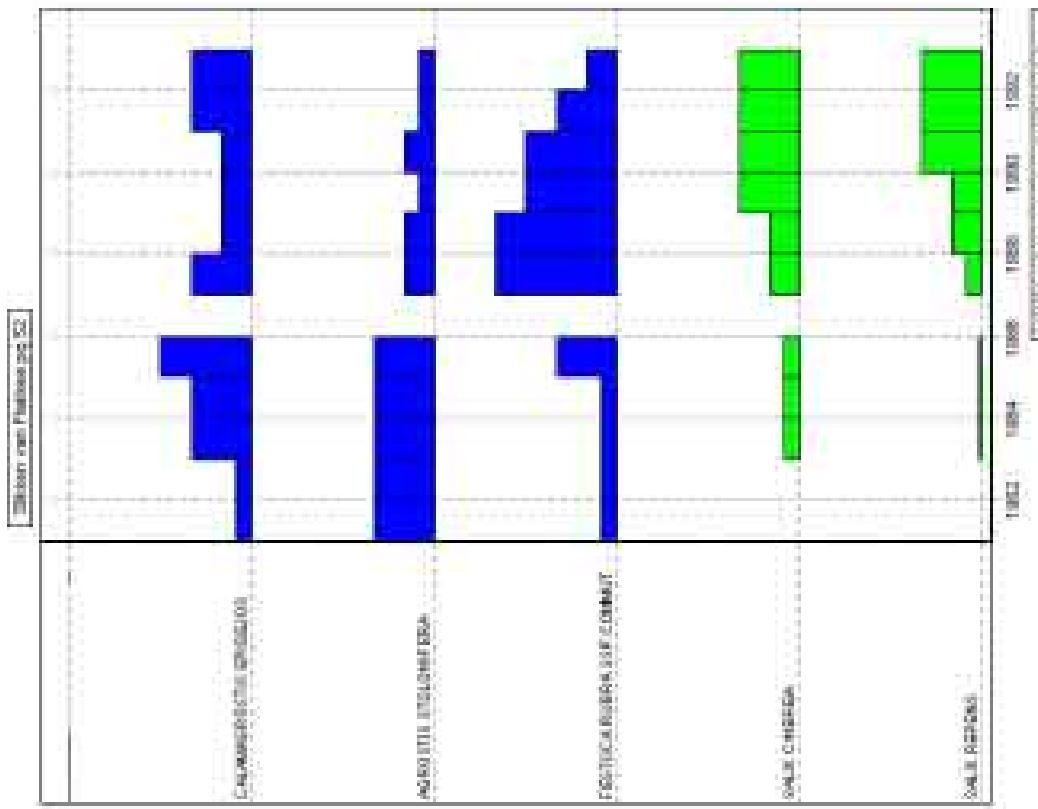
.....0



Bedecking 75 – 100 %

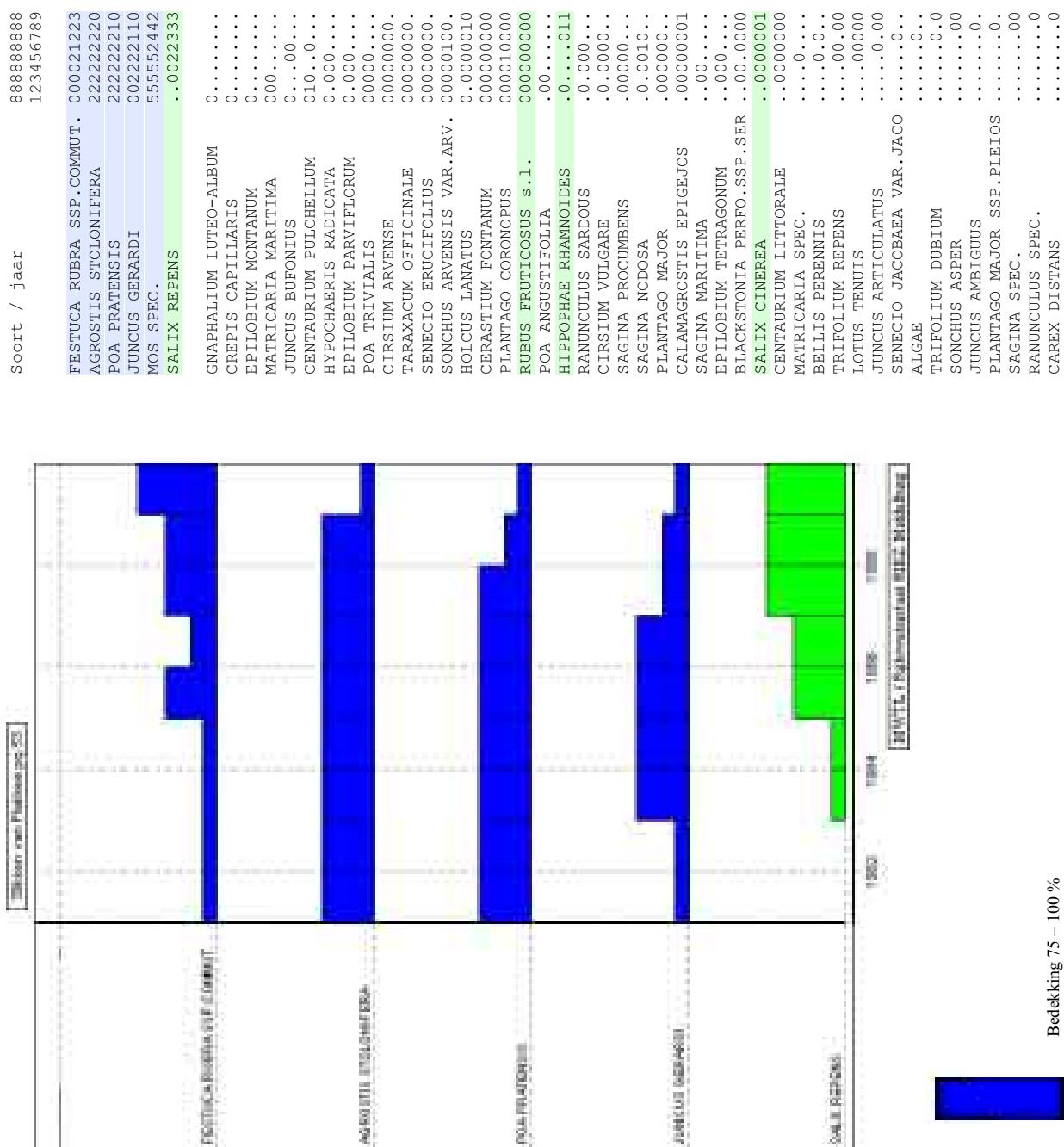
Soort / jaар	888888888999 12345789012
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	00223211122
AGROSTIS STOLONIFERA	222221110100
MOS. SPEC.	55553322222
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	00002443321
SALIX CINEREA	.000112222
SALIX REPENS	.0000011222
POA ANNUA	0.....
GNAPHALIUM LUTEO-ALBUM	0.....
CERASTIUM GLOMERATUM	0.....
EPILOBIUM MONTANUM	00.....
TUSSILAGO FARFARA	00.....
CENTAURIUM PULCHELLUM	11.....
CREPIS CAPILLARIS	0...0..0....
MATRICARIA MARITIMA	000..0....
POA TRIVIALIS	0000..
TARAXACUM OFFICINALE	00000..
RANUNCULUS SARDOUS	00000..0..
EPILOBIUM PARVIFLORUM	0...000..00..
SONCHUS ARvensis VAR. ARV.	000000..0..
SENECIO JACOBaea VAR. JACO	00..00000..
TRIFOLIUM DUBIUM	0000..000..0
HOLCUS LANATUS	0...0000000
CIRSIUM VULGARE	000..000000
SENECIO ERUCIFOLIUS	000...00000
PLANTAGO CORONOPUS	000000000..
CERASTIUM FONTANUM	000000000
HYPochaeris RADICATA	000000000.
PHRAGMITES AUSTRALIS	00000000111
CIRSIUM ARVENSE	00000000000
RUBUS FRUTICOSUS s.1.	00000000000
PLANTAGO MAJOR	0.....
ERIGERON CANADENSIS	0.....
SALIX SPEC.	0.....
SAGINA PROCUMBENS	00011.....
CENTAURIUM LITTORALE	000000000.0
BLACKSTONIA PERFO.SSP.SER	000000000
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	000.....
EPILOBIUM TETRAGONUM	000..0....
VERONICA BECCABUNGA	00.....
SAGINA NODOSA	0..0.....
GERANIUM DISSECTUM	0...0.....
SAGINA MARITIMA	0.....
SALIX CAPREA000....
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS000....
JUNCUS ARTICULATUS0..00..0
PRUNELLA VULGARIS000001
SONCHUS ASPER00000
HIPPOHAE RHAMNOIDES0..001
JUNCUS AMBIGUUS0..000..

Vervolg volgende pagina

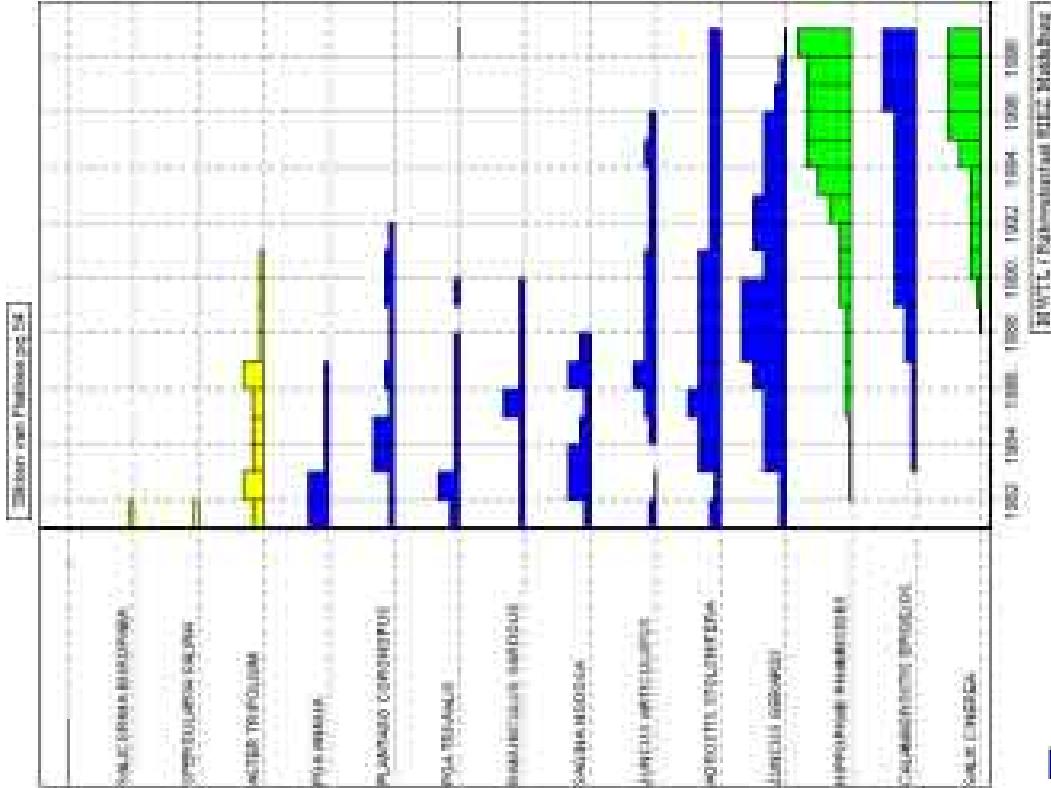


Bedecking 75 – 100 %

Soort / jaar	88888888999 12345789012
EPILOBIUM HIRSUTUM0....
CAREX EXTENSA0....
CAREX SPEC.0.000
SAGINA SPEC.00000
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS0....
DACTYLIS GLOMERATA0..0
LEONTDON SAXATILIS00.0
CAREX DISTANS0000
TRIFOLIUM FRAGIFERUM00.
LINUM CATHARTICUM0..0
PARENTUCELLIA VIScosa0.0

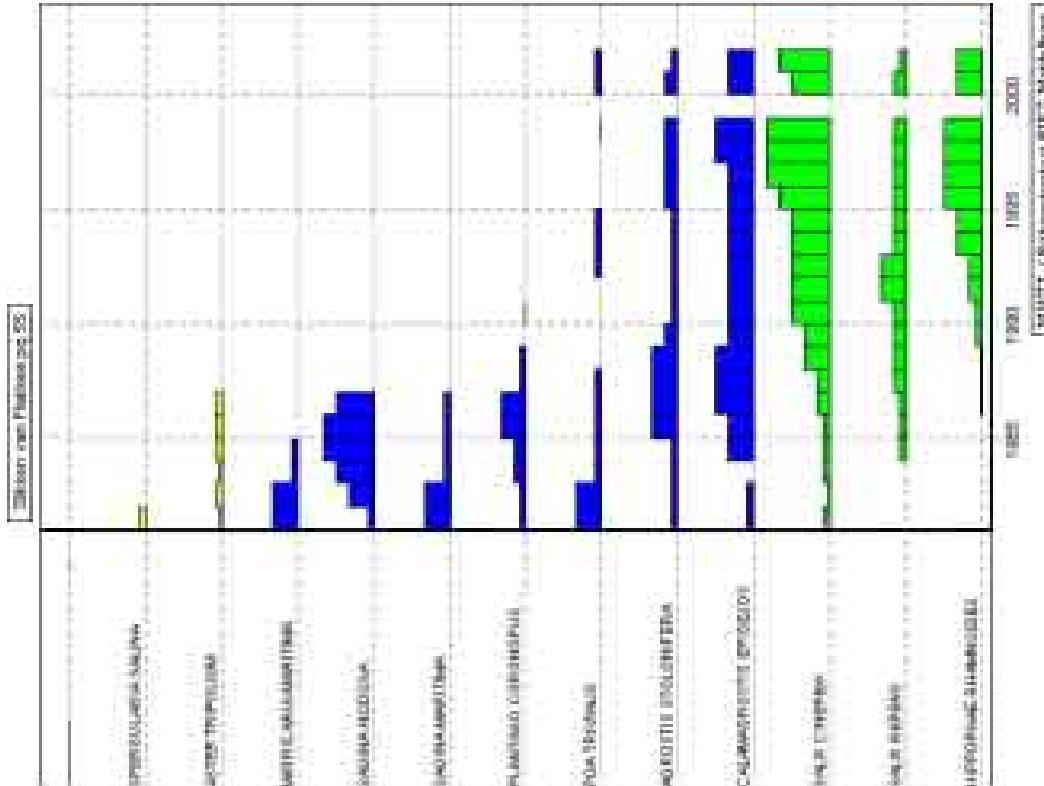


Soort / jaar 888888888999999999
123456789012345678



Bedekking 75 – 100 %

	Soort / jaar	888888888899999999900 12345678901234567801
	SPERGULARIA SALINA	0.....
	ASTER TRIPOLIUM	000000.....
	MATRICARIA MARITIMA	2200.....
	SAGINA NODOSA	023443.....
	SAGINA MARITIMA	220000.....
	PLANTAGO CORONOPUS	00112200_0.....
	POA TRIVITALIS	22000000.....000.....000
	AGROSTIS STOLONIFERA	0000222100000111110
	CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	00_2233322222223322
	MOS. SPEC.	55450011111443412554
	SALIX CINerea	0000011223333345534
	SALIX REPENS0001112211111110
	HIPPOPHAE RHAMNOIDES000001122333322
	SONCHUS ARvensis var. ARV.	0.....
	JUNCUS BUFONTUS/AMBIGUUS	1.....
	CENTARIUM PULCHELLUM	11.....
	POA ANNUA	0000.....
	PARAPOLIS STRIGOSA	0000.....
	CIRSIUM ARVENSE	0_000.....
	EPILIDIUM PARVIFLORUM	00000.....
	CIRSIUM VULGARE	00000_0.....
	RANUNCULUS SARDous	00000000.....
	CERASTIUM FONTANUM	00_000_0.....
	TARAXACUM OFFICINALE	00000000.....
	EPILOBIUM TETragonum	0_0000_00.....
	RUBUS FRUTICOSUS s.l.	0000000000000000111
	SONCHUS ASPER	0.....
	PLANTAGO MAJOR	000000.....
	SENECIO ERUCIFOLIUS	0_00000.....
	POA PRATENSIS	0000000_00000_0.....
	JUNCUS BUFONTUS	..1.00.....
	JUNCUS GERARDI	..0.0000_0.....
	FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	..0_0100_0000000_0.....
	CAREX SPEC.	..0_00_00_00_00000_0.....
	EPILIDIUM HIRSUTUM	000000000.....
	BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER.	..0_0_0_0.....
	TRIFOLIUM REPENS	..0100000000_0.....
	SAGINA PROCUMBENS0.....
	CAREX EXTENSA	000000000.....
	JUNCUS ARTICULATUS0000_000.....
	HOLCUS LANATUS00_00000111.....
	SAGINA SPEC.0.....
	EPILIDIUM SPBC.0.....000_0.....
	JUNCUS AMBIGUUS0.....0.....
	PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS00.....000.....0.....
	CAREX DISTANS	000111110_0_0.....
	RANUNCULUS SPEC.0.....
	CAREX ARENARIA000000.....
	PHRAGMITES AUSTRALIS0000000000.....



Vervolg volgende pagina

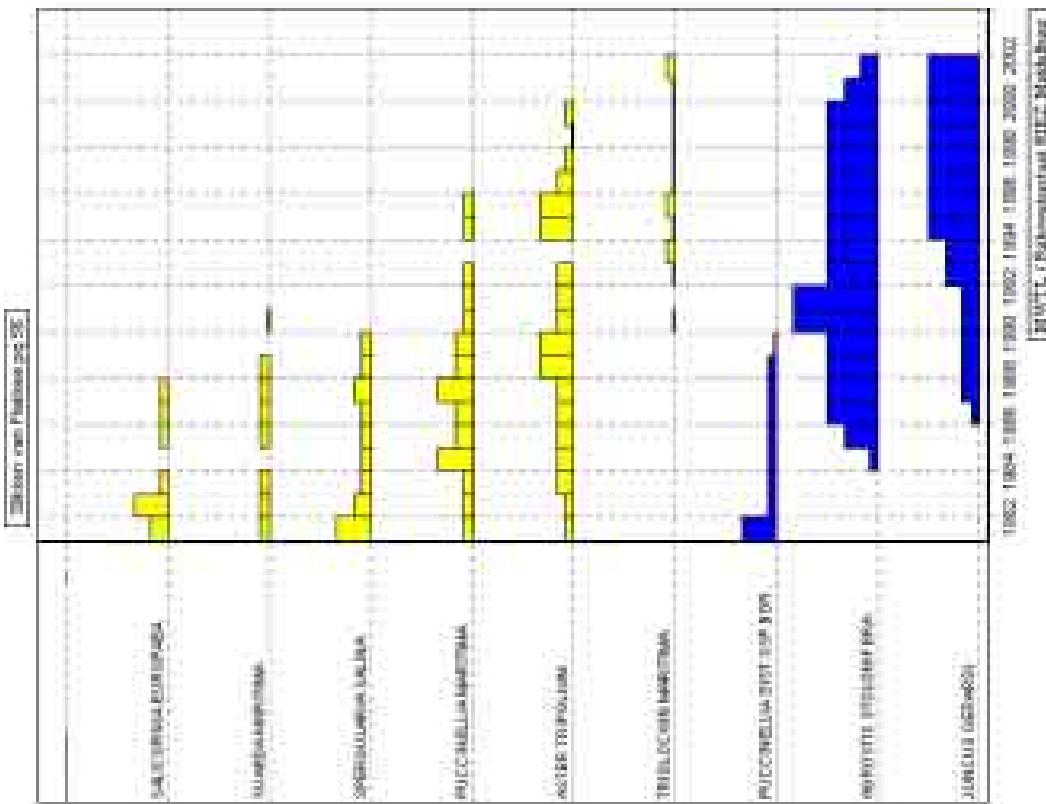
Vervolg van pq 55

Soort / jaar	
JUNCUS SPEC.	888888889999999900
EPIPAETIS PALUSTRIS	12345678901234567801
QUERCUS ROBUR0.....0.0.....
LIGUSTRUM VULGARE0.0.....00

Soort / jaar
8888888888999999999900
123456789012345678901

SALICORNIA EUROPAEA	120.000.....
SUAEDA MARITIMA	000.0000 0.....
SPERGULARIA SALINA	210000100.....
PUCCINELIA MARITIMA	000211211000.00.....
ASTER TRIPOLIUM	00111112111.221000..
TRIGLOCHIN MARITIMA0.000000000000
PUCCINELLIA DIST.SSP.BOR.	200000000.....
AGROSTIS STOLONIFERA	002333553333333321
ALGAE	5.40.1.....
JUNCUS GERARDI	0111112233333333
MOS SPEC.00113445
PUCCINELLIA DIST.SSP.DIST	0.0.00.....
PUCCINELLIA FASCICULATA	0.0.....
SAGINA MARITIMA	0.....
HIPPODAE RHAMNOIDES	0.0.00.00000
JUNCUS BUFONIUS	00.....0
CENTARBIUM PULCHELLUM	0.0.010.00.00..
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	00.....0
SONCHUS ASPER	00.00.....
SAGINA SPEC.	0.....0
SONCHUS ARvensis VAR.ARV.	000.00.....
PLANTAGO CORONOPUS	0.....0
PARAPOLIS STRIGOSA	0.....0.....
CAREX EXTENSA	000.0000
ELYMUS ATERICUS	0011111
LEONTODON SAXATILIS	0000000
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	0011
SALIX SPEC.	0.....0.
SONCHUS SPEC.	0.....0.
SALIX CINerea	00.....00
CAREX DISTANS	00.....00
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	00.....0
EPILOBIUM HIRSUTUM	0.....0

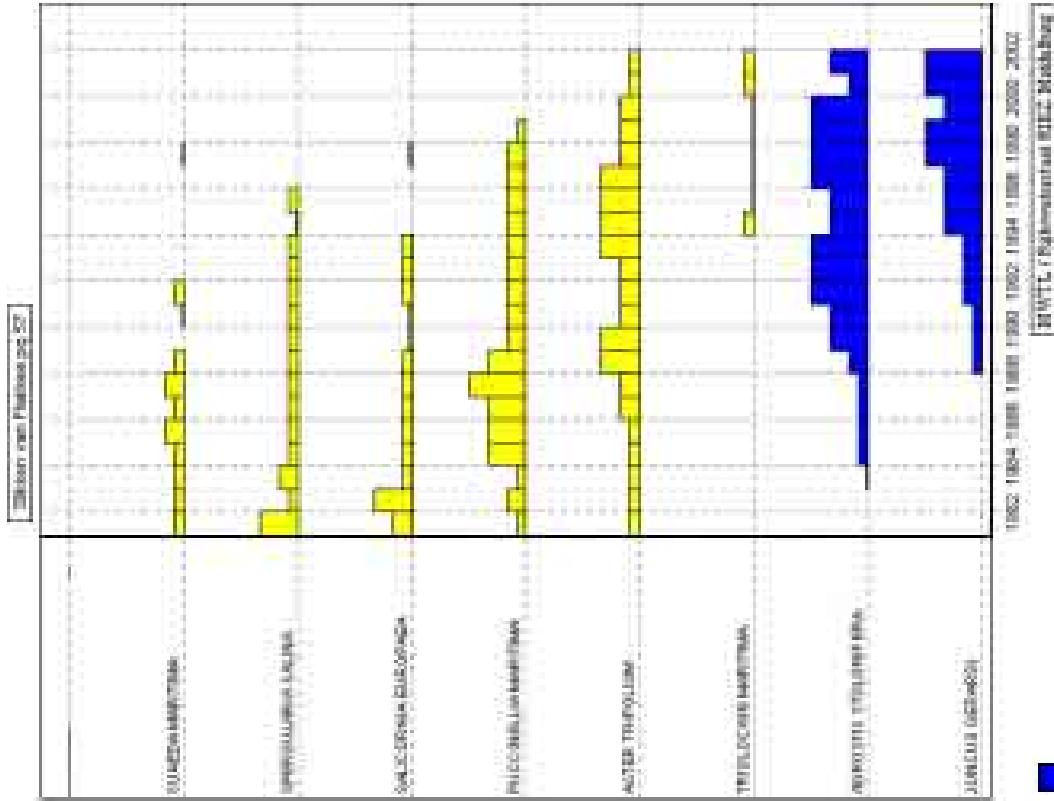
Soorten en Flessen 2003



Bedekking 75 – 100 %

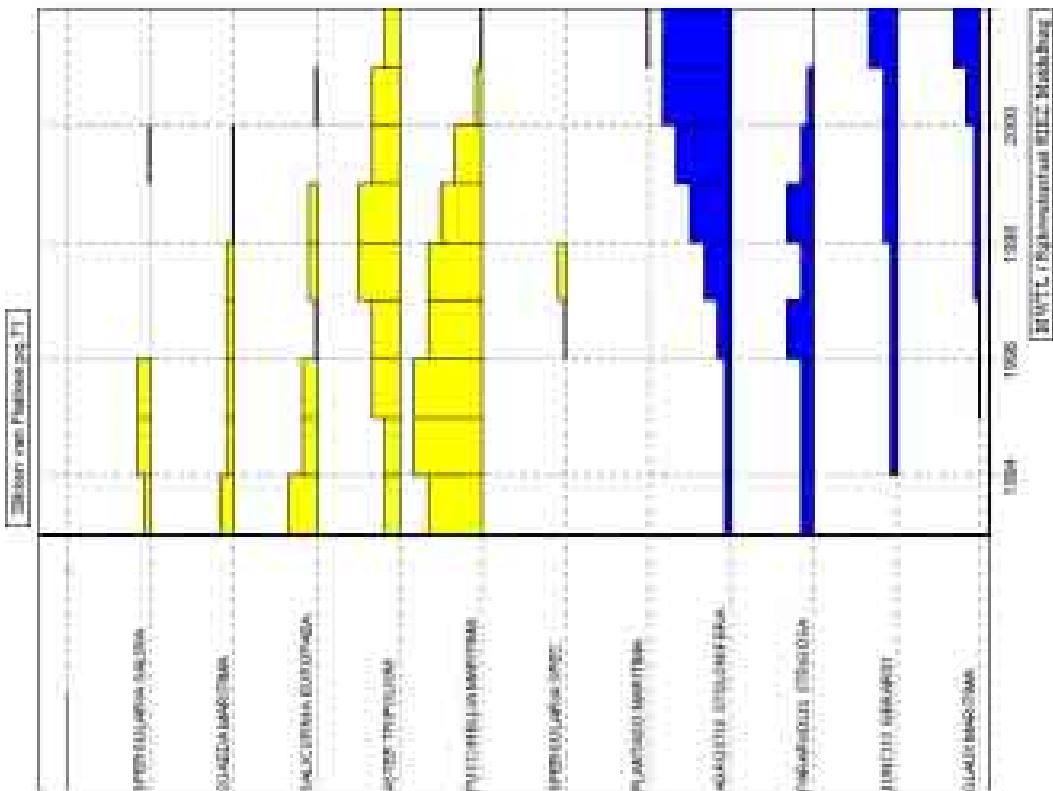
1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001
NWT, fysisch-ecologische meetperiodes

	Soort / jaar	8888888888999999999900 123456789012345678901
SUAEDA MARITIMA		0000101000.....0.....
SPERGULARIA SALINA		2010000000000000.....
SALICORNIA EUROPaea		1200000000000000.....0
PUCCINELlia MARITIMA		010222321111111100..
ASTER TRIPOLIUM		000001122211222211100
TRIGLOCHIN MARITIMA	00000000
AGROSTIS STOLONIFERA		00000012233322333312
ALGAE		4.4.....2....
JUNCUS GERARDI		00011122233233
MOS SPEC.	1124
PUCCINELLIA DIST.SSP.BOR.		00000.....
SAGINA MARITIMA		0.....
PUCCINELLIA DIST.SSP.DIST		00.0.....
ATRIPLEX PROSTRATA		0.....
JUNCUS BUFONIUS		00.....0
PLANTAGO CORONOPUS		0000000.00.0110
CENTARBIUM ERYTHRAEA		0.....
CAREX EXTENSA		00.000.0000
PARAPOLIS STRIGOSA		0.000.001...
CENTARBIUM PULCHELLUM		0000000000.
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS		0.....
SAGINA SPEC.		000.....
HIPPOHAE RHAMNOIDES		0...0.00.....
EPILOBIUM PARVIFLORUM		0.....
LEONTODON SAXATILIS		00.00.....
SPERGULARIA SPEC.		0.....
ELYMUS PYCNANTHUS		00001
CAREX DISTANS		0.....0.
TRIFOLIUM FRAGIFERUM		0.....0
MENTHA AQUATICA	00



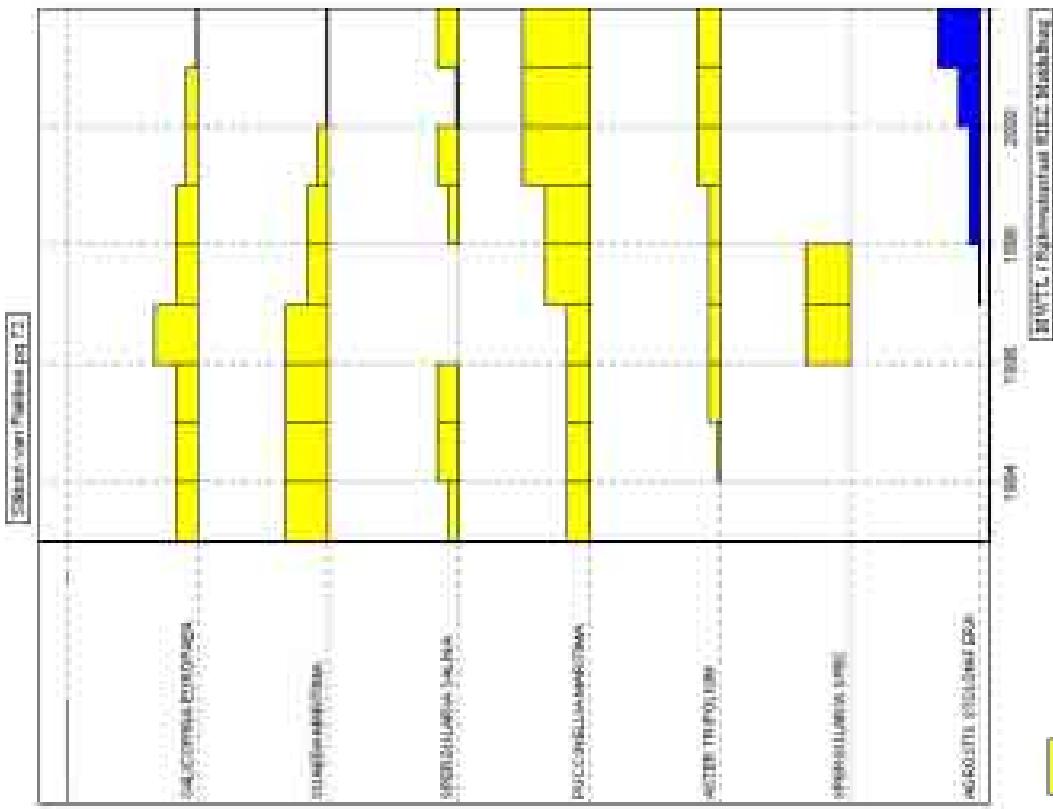
Bedekking 75 – 100 %

Soort / jaar	9999999900
	345678901
<i>SPERGULARIA SALINA</i>	011...0..
<i>SUAEDA MARITIMA</i>	1000000..
<i>SALICORNIA EUROPAEA</i>	211000..0.
<i>ASTER TRIPOLIUM</i>	112233221
<i>PUCCINELLA MARITIMA</i>	455443200
<i>SPERGULARIA SPEC.</i>00....0
<i>PLANTAGO MARITIMA</i>0..
<i>AGROSTIS STOLONIFERA</i>	000123455
<i>PARAPOLIS STRIGOSA</i>	111212100
<i>JUNCUS GERARDI</i>	.00001112
<i>GLAUX MARITIMA</i>	..00000012
<i>ALGAE</i>2...
<i>CAREX SPEC.</i>	0.....0..
<i>PLANTAGO CORONOPUS</i>	000000011
<i>ATRIPLEX PROSTRATA</i>	.00.....0
<i>SCIRPUS MARITIMUS</i>	0..0..0..0
<i>CENTARIUM PULCHELLUM</i>	0..0..000..
<i>HIPPODAE RHAMNOIDES</i>00....0
<i>SAGINA MARITIMA</i>0..0..0..
<i>SONCHUS SPEC.</i>0....0
<i>JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS</i>0..
<i>ELYMUS ATERICUS</i>001
<i>SONCHUS ARvensis VAR. MAR.</i>0..

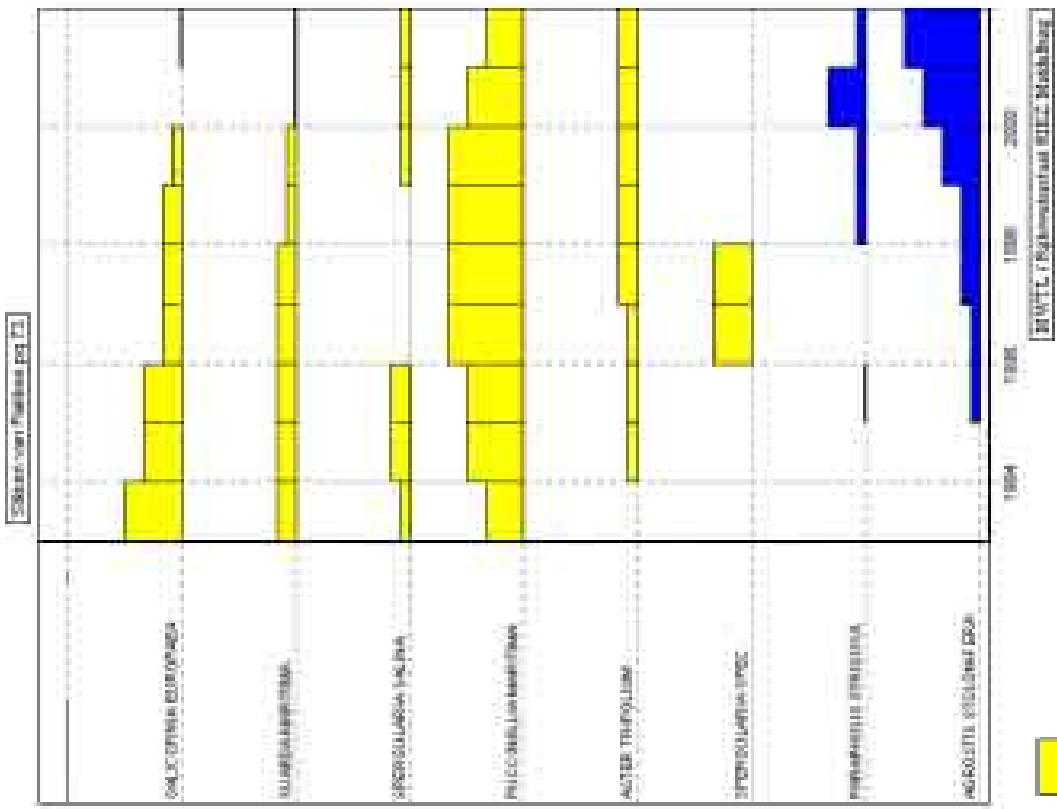


Bedekking 75 – 100 %

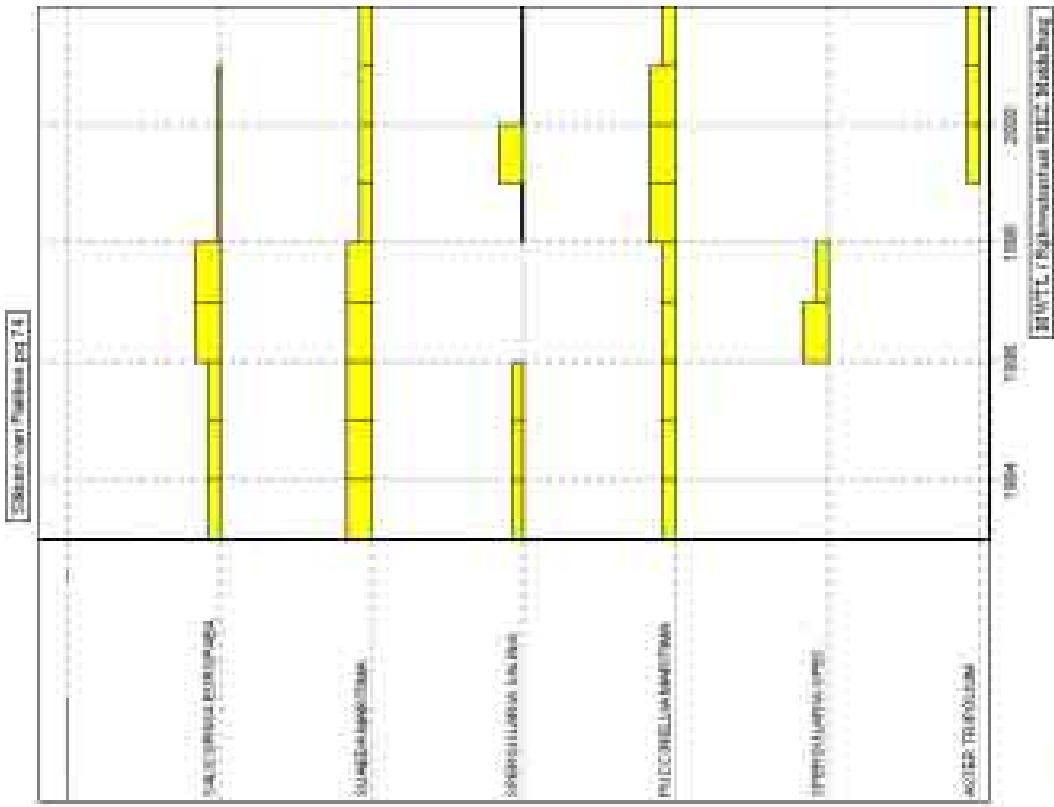
soort / jaar	9999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPaea	111211000
SUAEDA MARITIMA	222211000
SPERGULARIA SALINA	011 . 0101
PUCCINELLA MARITIMA	111122333
ASTER TRIPOLIUM	.00000111
SPERGULARIA SPEC.22.....
AGROSTIS STOLONIFERA00012
ALGAE5.1.1



soort / jaar	9999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPAEA	3221110,0
SUAEDA MARITIMA	111110000
SPERGULARIA SALINA	011...000
PUCCINELIA MARITIMA	233444432
ASTER TRIPOLIUM	.00011111
SPERGULARIA SPEC.22....
PARAPOLIS STRIGOSA	..0..0020
AGROSTIS STOLONIFERA	..0011234
ALGAE23.10
PLANTAGO CORONOPUS	..0101111
SAGINA MARITIMA0.....
GLAUX MARITIMA00000
JUNCUS GERARDI00001
HIPPOHAE RHAMNOIDES0....0...
CENTARBIUM PULCHELIUM000.
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS0..

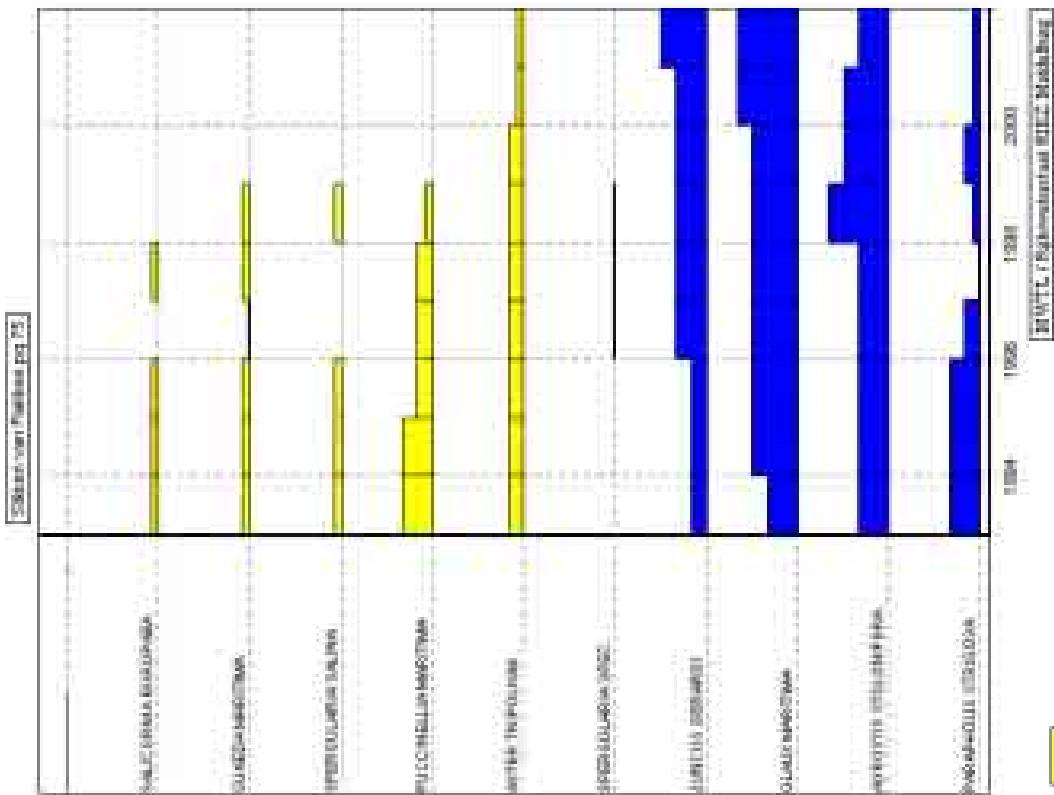


soort / jaar	9999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPaea	00011000.
SUAEDA MARITIMA	111110000
SPERGULARIA SALINA	000..0100
PUCCINELLA MARITIMA	0000011.0
SPERGULARIA SPEC.	...10...
ASTER TRIPOLIUM000
PLANTAGO CORONOPUS	...0..0000
AGROSTIS STOLONIFERA011.1
SONCHUS SPEC.0...
CENTAURIUM PULCHELLUM00..
ALGAE5.1..
GLAUX MARITIMA000
JUNCUS GERARDI000
PAPARHOLIS STRIGOSA00



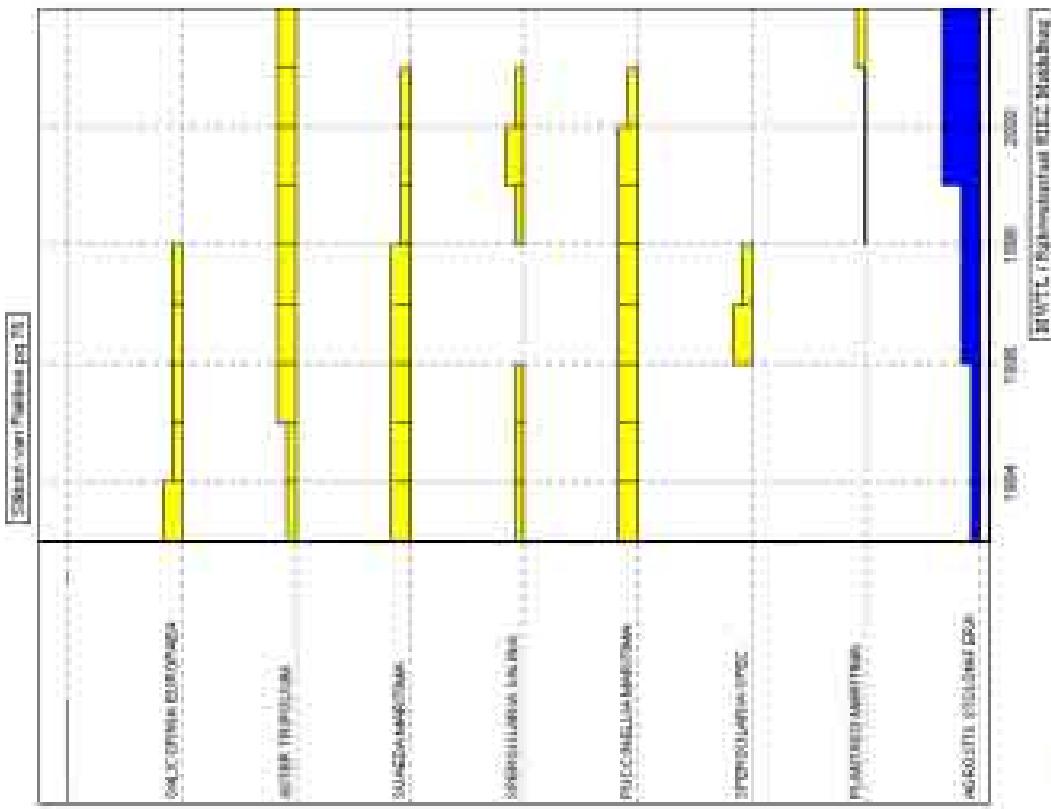
Bedekking 75 – 100 %

soort / jaar	9999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPAEA	000.0.....
SUAEDA MARITIMA	000000....
SPERGULARIA SALINA	000..0...
PUCCINELIA MARITIMA	221100....
ASTER TRIPOLIUM	111111100
SPERGULARIA SPEC.	...000....
JUNCUS GERRARDI	111222223
GLAUX MARITIMA	233333344
AGROSTIS STOLONIFERA	222224332
PARAPOLIS STRIGOSA	222100100
PLANTAGO CORONOPUS	001100111
CENTARBIUM SPEC.	0.....
HIPPODAE RHAMNOIDES	0...0000
ELYMUS ATERICUS	0...0000
SAGINA MARITIMA	.000..000.
CENTARBIUM PULCHELIUM0..000.
ALGAE2...
CAREX EXTENSA0000
MOS SPEC.0
FESTUCA RUBRA SSP. COMM.0

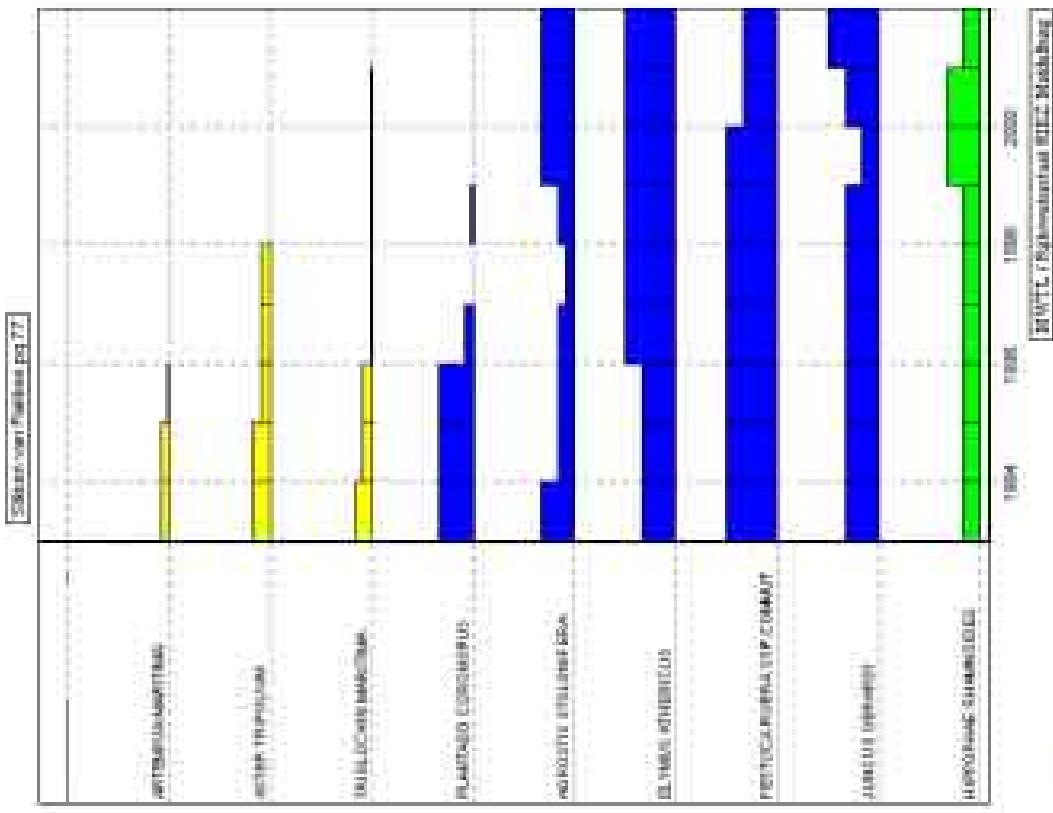


Bedecking 75 – 100 %

soort / jaar	9999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPAEA	10000...•:
ASTER TRIPOLLUM	001111111
SUAEDA MARITIMA	1111100..
SPERGULARIA SALINA	000..010.
PUCCINELLA MARITIMA	11111110..
SPERGULARIA SPEC.10....0
PLANTAGO MARITIMA0000
AGROSTIS STOLONIFERA	000111222
ALGAE4...
JUNCUS GERARDI	000000111
PLANTAGO CORONOPUS	00000011
SAGINA MARITIMA	..00..0..
PARAPOLIS STRIGOSA	..0000000
HIPPOPHAE RHAMNOIDES0...
CENTARBIUM PULCHELLUM000..
JUNCUS AMBIGUUS00..
GLAUX MARITIMA000..
CAREX SPEC.0

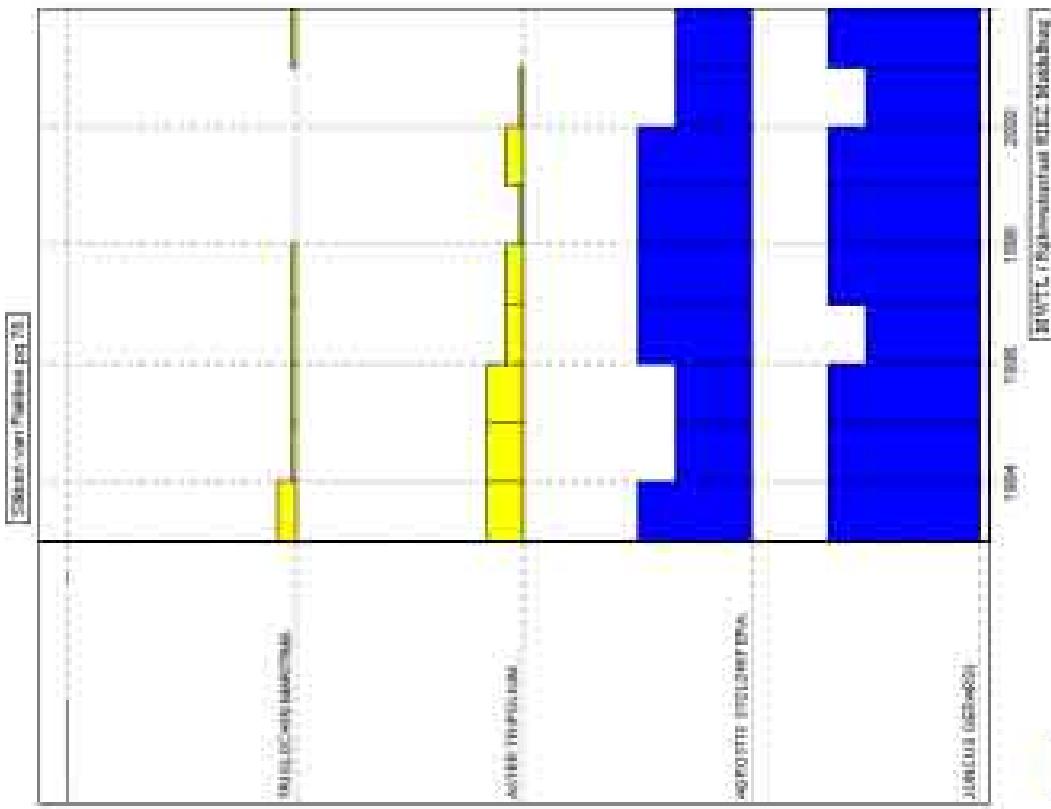


soort / jaar	9999999900
	345678901
ARTEMISIA MARITIMA	000.....
ASTER TRIPOLIUM	11000....
TRIGLOCHIN MARITIMA	10000000.
PLANTAGO CORONOPUS	2220.0..
AGROSTIS STOLONIFERA	211101222
ELYMUS ATERICUS	222333333
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	333333322
JUNCUS GERARDI	2222222123
HIPPOPHAE RHAMNOIDES	111111221
CENTAURIUM LITTORALE	0.....
PARAFILELLIS STRIGOSA	10.....
CENTAURIUM PULCHELIUM	000.....
SONCHUS ARvensis VAR. MARI	00000....
CAREX EXTENSA	1111000...
CAREX DISTANS	000100000
GLAUX MARITIMA	1111100
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	0.....
SONCHUS ASPER	.00.....
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	.00000111
MOS. SPEC.	.0.....
CIRSIUM ARVENSE0..
SONCHUS SPEC.000.



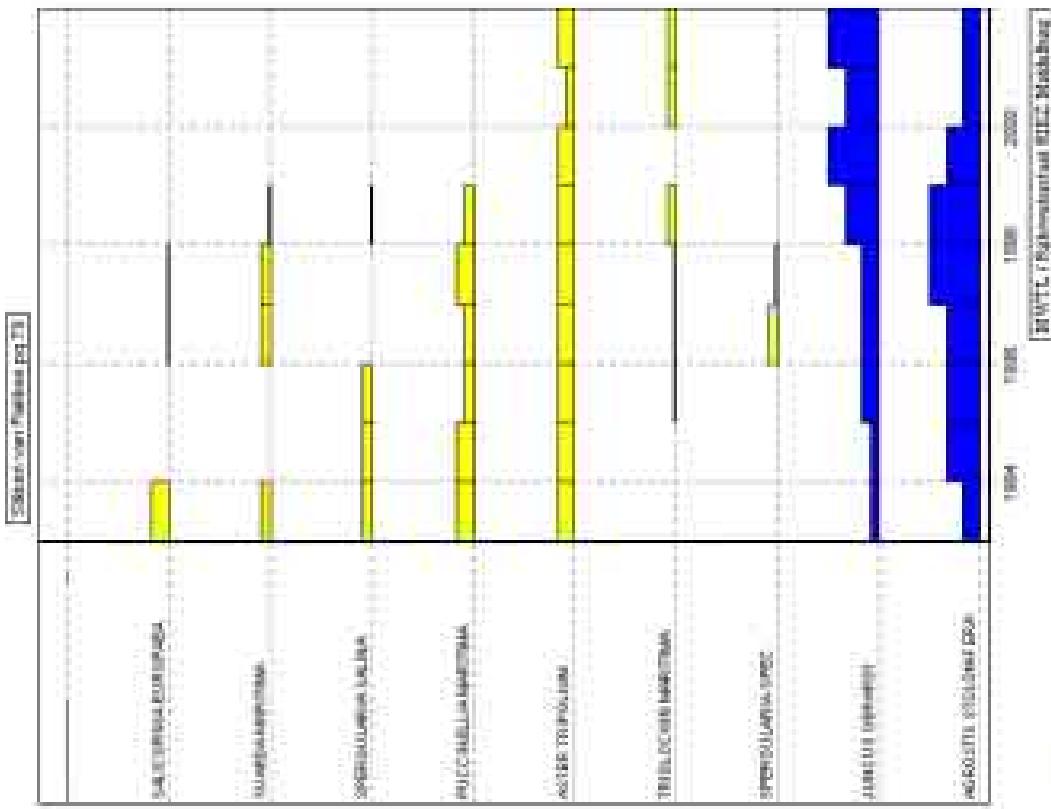
Bedekking 75 – 100 %

soort / jaar	9999999900
	345678901
TRIGLOCHIN MARITIMA	00000...0
ASTER TRIPOLIUM	11100000.
AGROSTIS STOLONIFERA	322333322
JUNCUS GERARDI	444344434
MOS SPEC.	..0011112
CENTAURIUM LITTORALE	0.....
PLANTAGO CORONOPUS	0.0.....
CENTAURIUM PULCHELLUM	0..0....
SONCHUS ARvensis VAR.MARI	00000...
CAREX EXTENSA	0.000000
ELIMUS ATERICUS	0.0001111
FESTUCA RUBRA SSP.COMMUT.	10000111.
PARAPOLIS STRIGOSA	0.....:
SONCHUS ASPER	.00....0.
CREPIS CAPILLARIS	.00110100
CAREX DISTANS	000....0
PLANTAGO MAJOR SSP.PLEIOS00...
CIRSIUM ARVENSE0...
SONCHUS ARvensis VAR.ARV.00...
LOTUS TENUIS0000
HIPPOHAE RHAMNOIDES000
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS10.
SENECIO ERUCIFOLIUS0



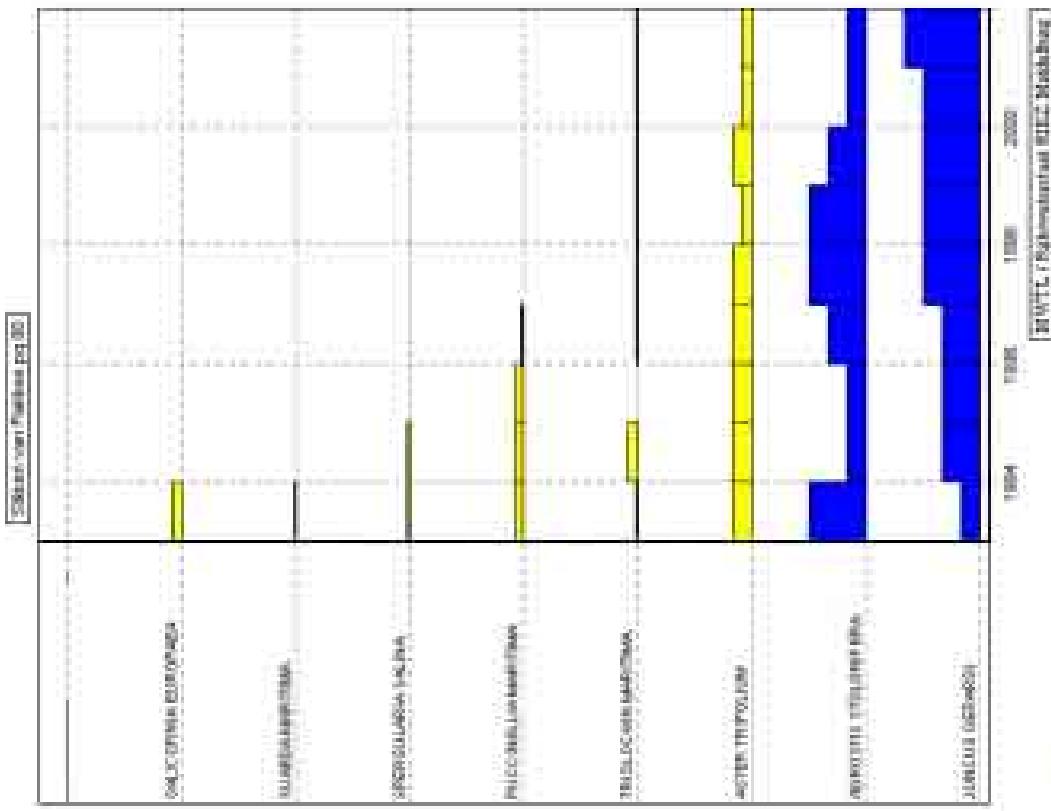
Bedekking 75 – 100 %

	soort / jaar	9999999900
		345678901
SALICORNIA EUROPaea	1..00....	
SUAEDA MARITIMA	0..000....	
SPERGULARIA SALINA	000..0...	
PUCCINELLA MARITIMA	110010....	
ASTER TRIPOLIUM	111111100	
TRIGLOCHIN MARITIMA	..0000.00	
SPERGULARIA SPEC.	...00....	
JUNCUS GERARDI	001112323	
AGROSTIS STOLONIFERA	1222333211	
CENTAURIUM SPEC.	0.....	
SAGINA MARITIMA	00000....	
CENTAURIUM PULCHELLUM	000000000	
PLANTAGO CORONOPUS	000000111	
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	0.....	
CAREX EXTENSA	.0..00011	
PARAPOLIS STRIGOSA	.00001000	
HIPPOPHAE RHAMNOIDES0.0.	
JUNCUS AMBIGUUS00....	
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.00000	
CAREX SPEC.0...	
SONCHUS SPEC.0....	
ALGAE3....	
PHRAGMITES AUSTRALIS0.0	
CREPIS CAPILLARIS000	
LEONTODON SAXATILIS00	
CAREX DISTANS00	

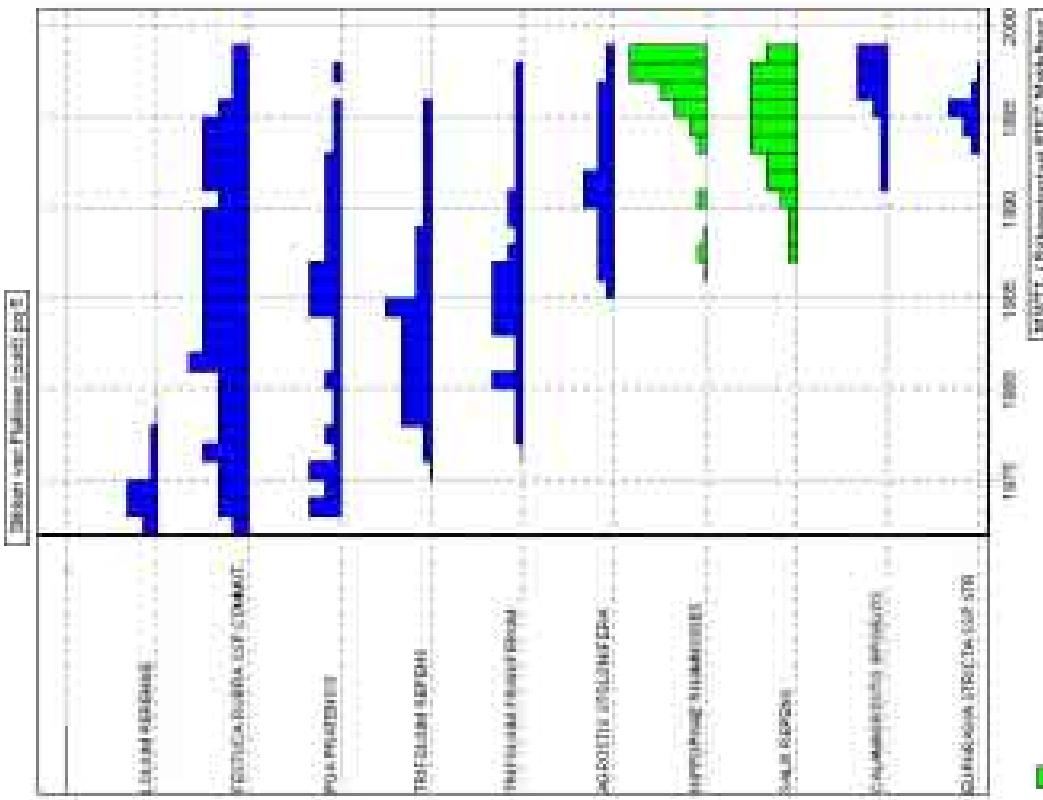


Bedekking 75 – 100 %

	soort / jaar	9999999900
		345678901
SALICORNIA EUROPaea	0.....	
SUAEDA MARITIMA	0.....	
SPERGULARIA SALINA	00.....	
PUCINELLIA MARITIMA	0000.....	
TRIGLOCHIN MARITIMA	00.00000	
ASTER TRIPOLIUM	111110100	
AGROSTIS STOLONIFERA	3112333211	
JUNCUS GERARDI	1222333334	
SAGINA SPEC.	0.....	
CENTARIUM LITTORALE	1.....	
CENTARIUM PULCHELLUM	00000....	
JUNCUS ARTICULATUS	.11000110	
CAREX EXTENSA	.00001111	
PLANTAGO CORONOPUS	..00...0...	
LEONTODON SAXATILIS0.....	
SCIRPUS MARITIMUS0..000	
PHRAGMITES AUSTRALIS00001	
HIPPODAE RHAMNOIDES00000	
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS00000	
CAREX DISTANS0..00.	
ELYMUS AETHERICUS0...	
ALGAE5...	
SONCHUS SPEC.0...	
CIRSIUM ARVENSE000	
SONCHUS ASPER00	
MOS SPEC.01	
PULICARIA DYSENTERICA0	
EUPATORIUM CANNABINUM0	
MENTHA AQUATICA0	



Bedekking 75 – 100 %

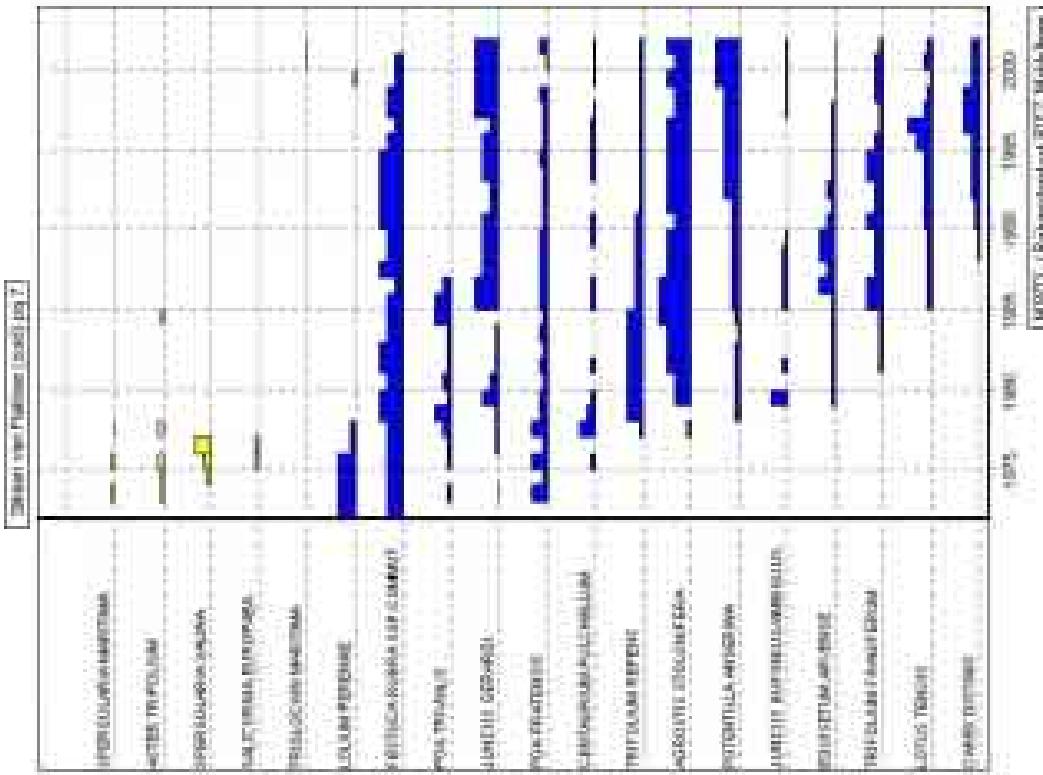


Soort / jaar

777777778888888888889999999999
234567890123456789012345678

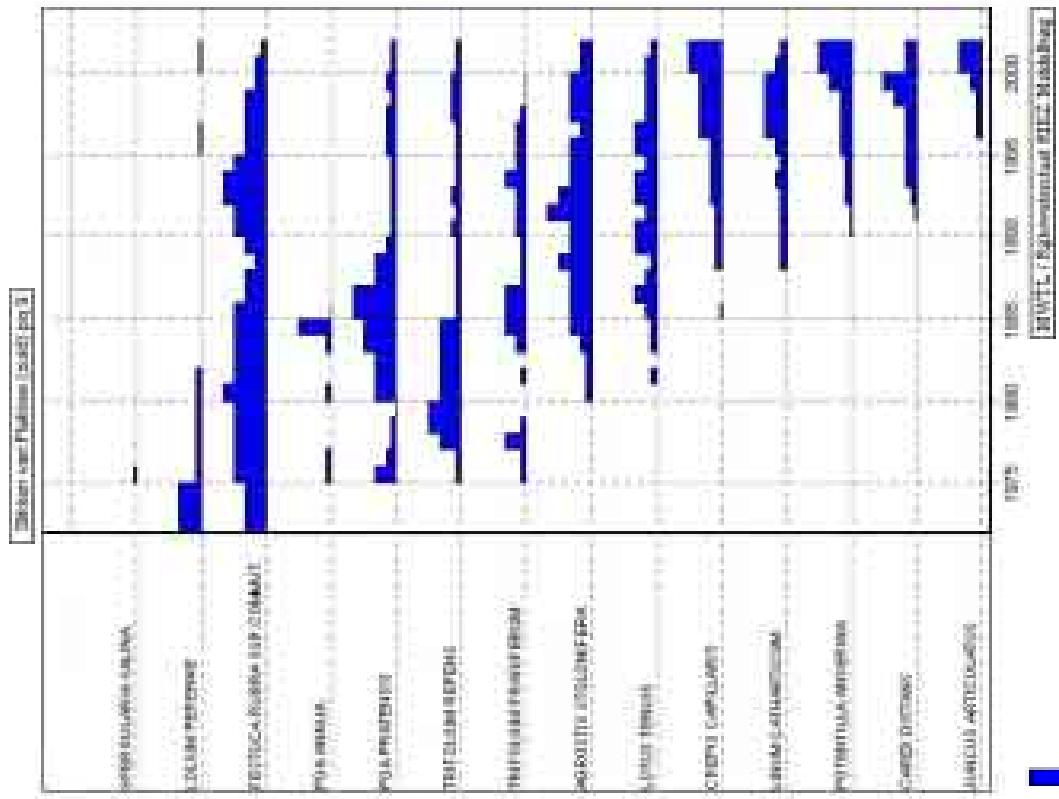
Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	7777777788888888888999999999 234567890123456789012345678
JUNCUS ARTICULATUS00000000:
CAREX DISTANS0000001111:
JUNCUS BUFONIUS0.....:
SAGINA SPEC.0.....:
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER0100000.0.
LINUM CATHARTICUM00011100.
CAREX EXTENSA000000..
PARNASSIA PALUSTRIS00000000
SALIX CINEREA0000000.
PHRAGMITES AUSTRALIS00.0.000
EQUISETUM ARVENSE0000000



Soort / jaar

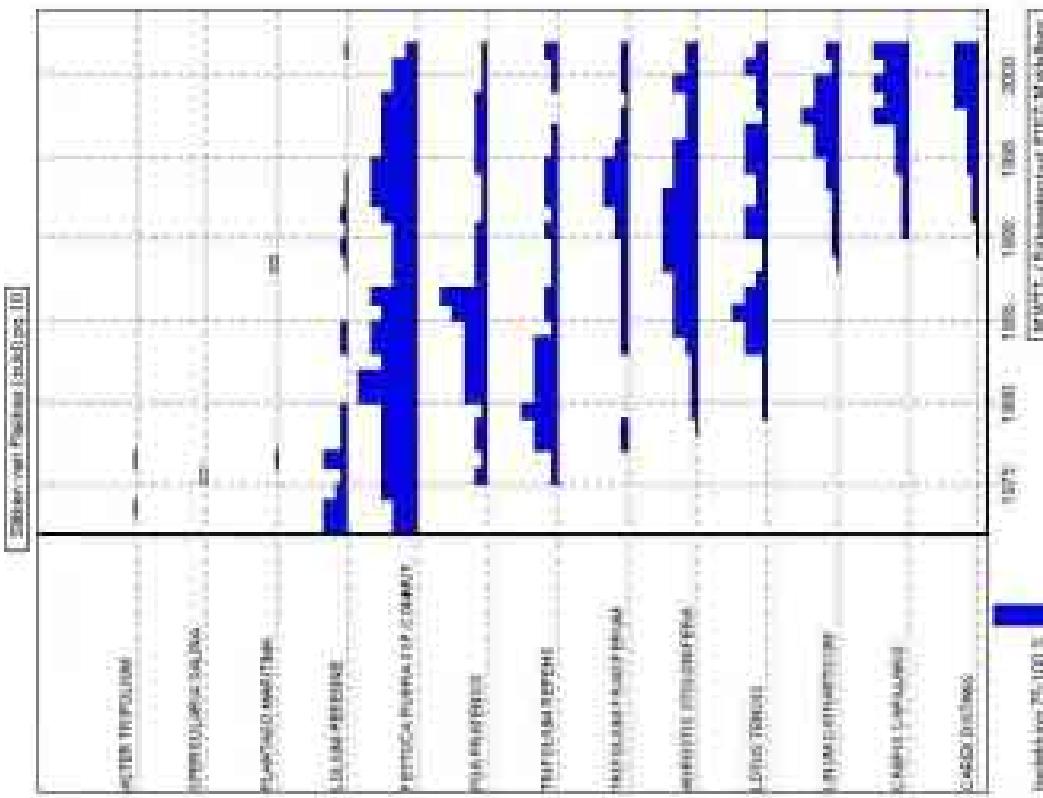
Vervolg volgende pagina



SPEGULARIA SALINA 0

SECALE CEREALE	0
POA TRIVIALIS	.1 .0
STELLARIA MEDIA	0
EPILOBIUM SPEC.	0
LICORICE MULTIFLORUM	0
CERASTIUM FONTANUM	0
CENTAURIUM PULCHELLUM	0
JUNCUS BUFONIUS AMBIGUUS	0
CIRSium SPEC.	0
EPILOBIUM MONTANUM	0
PLANTAGO MAJOR	0
CERASTIUM GLOMERATUM	0
TARAXACUM OFFICINALE	0
SONCHUS ARvensis VAR. ARV.	0
EPILOBIUM TETRAGONUM	0
TRIFOLIUM DUBITUM	0
PLANTAGO CORONOPUS	0
HIPPOPHAE RHAMNOIDES	0
LEONTODON SAXATILLIS	0
MALVIS SPEC	0
JUNCUS GERARDI	0
HYPOCHAERIS RADICATA	0
LEONTODON AUTUMNALIS	0
CENTAURIUM LITTORALE	0
CAREX EXTensa	0
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	0
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	0
EQUISSETUM ARVENSE	0
CIRSium VULGARE	0
SAGINA PROCUMBENS	0
FESTUCA ARUNDINACEA	0
EPIPACTIS PALUSTRIS	0
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER.	0

Vervolg volgende pagina

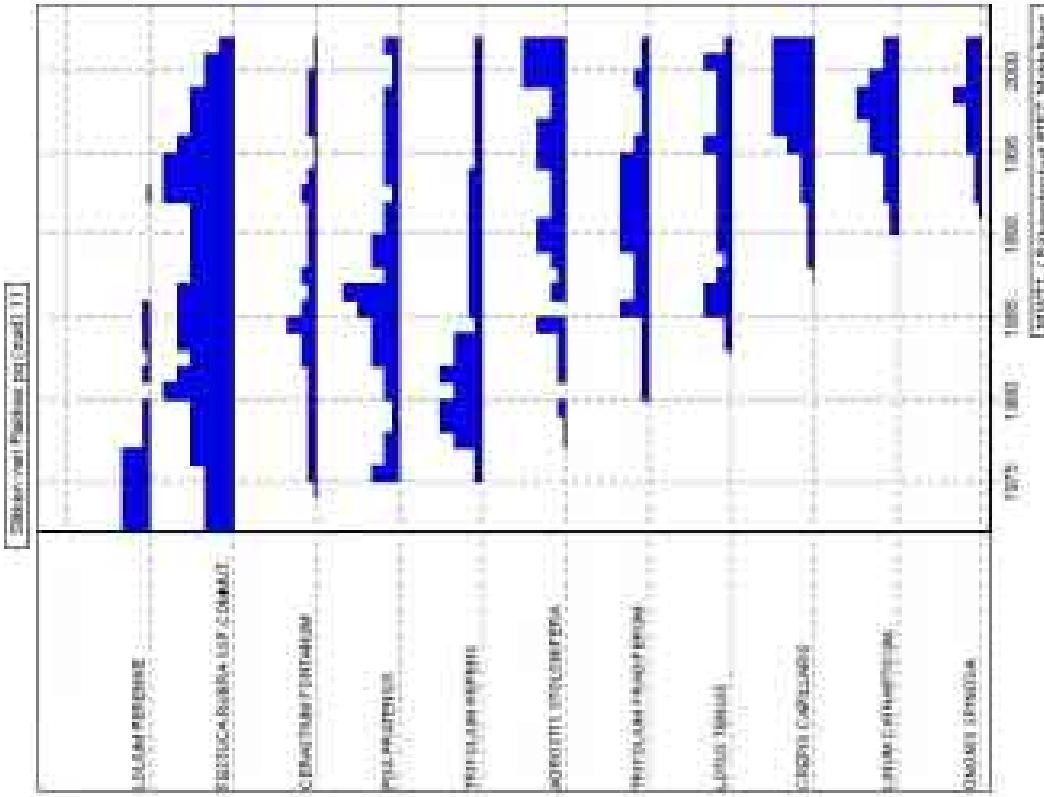


Soort / jaar

SECALE CEREALE	0...
SONCHUS OLERACEUS	0.
ATRIPLEX SPEC.	.00
HORDEUM SECALINUM	..0
CERASTIUM FONTANUM	..0000001000000, 000000, 000
EPILOBIUM SPEC.0
MATRICARIA RECUTITA0
STELLARIA MEDIA0
CIRSium VULGARE0.00.....0
POA ANNUA0.....0
SONCHUS ARVENSIS VAR. ARV.000
EPILOBIUM PARVIFLORUM00
PLANTAGO MAJOR0000000
EPILOBIUM MONTANUM00
PLANTAGO CORONOPIS0.....0
AGROSTIS CAPILLARIS0.....0
CENTAURUM PULCHELLUM110.....0
TARAXACUM OFFICINALE000.....0.0
POA TRIVITALIS0.....0
ELYMUS REPENS00.....000010000000
CIRSium ARVENSE0.....0
RUBUS FRUTICOSUS s.l.0.....0
HIPPOPHAE RHAMNOIDES0.....0
JUNCUS GERARDI0.000, 0011000002
EUPHRASIA STRICTA000010, 0, 0110000
POLYGONUM AVICULARE0.....0
CAPSella BURSA-PASTORIS0.....0
CENTAURUM LITTORALE0000000, 0000
CENTAURUM ERYTHRAEA0000000, 0, 0
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS0000000000000
POLYGONUM PERSTICARIA0.....0
SAGINA PROCUMBENS00.....0
EPIPACTIS PALUSTRIS0000000110111
TRIQUETRUM DURITUM0.....0

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar 777777778888888889999999999900
234567890123456789012345678901

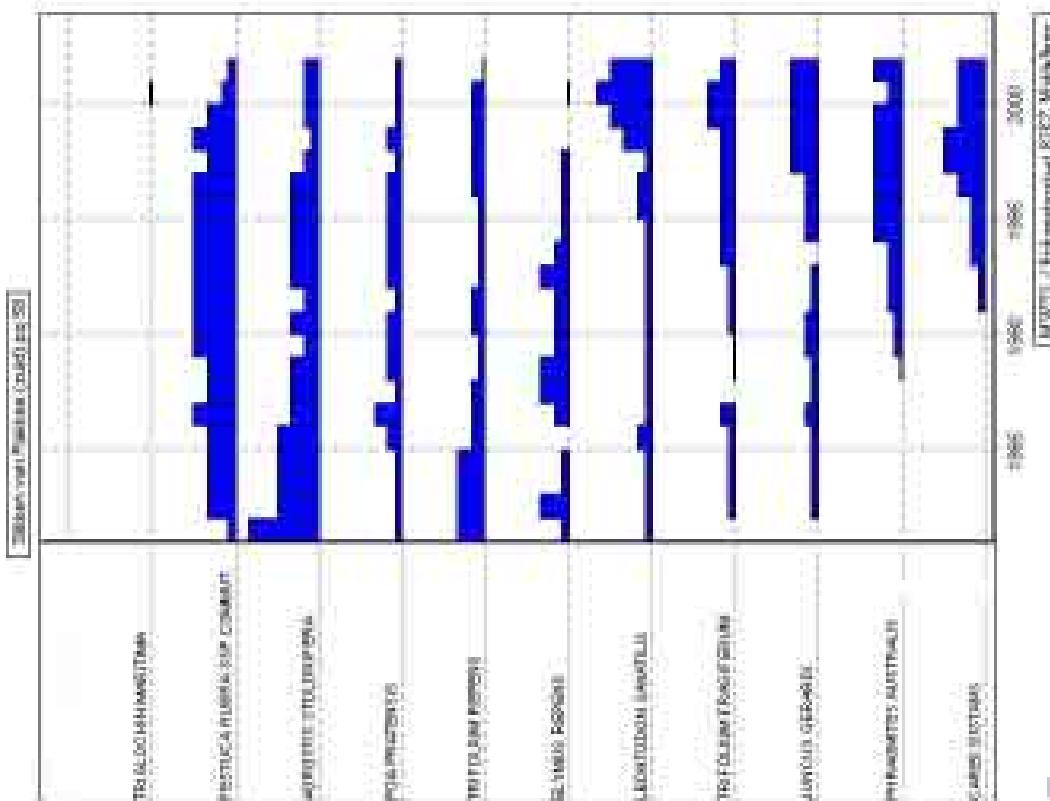


Bedekking 75-100 %

Vervolg volgende pagina

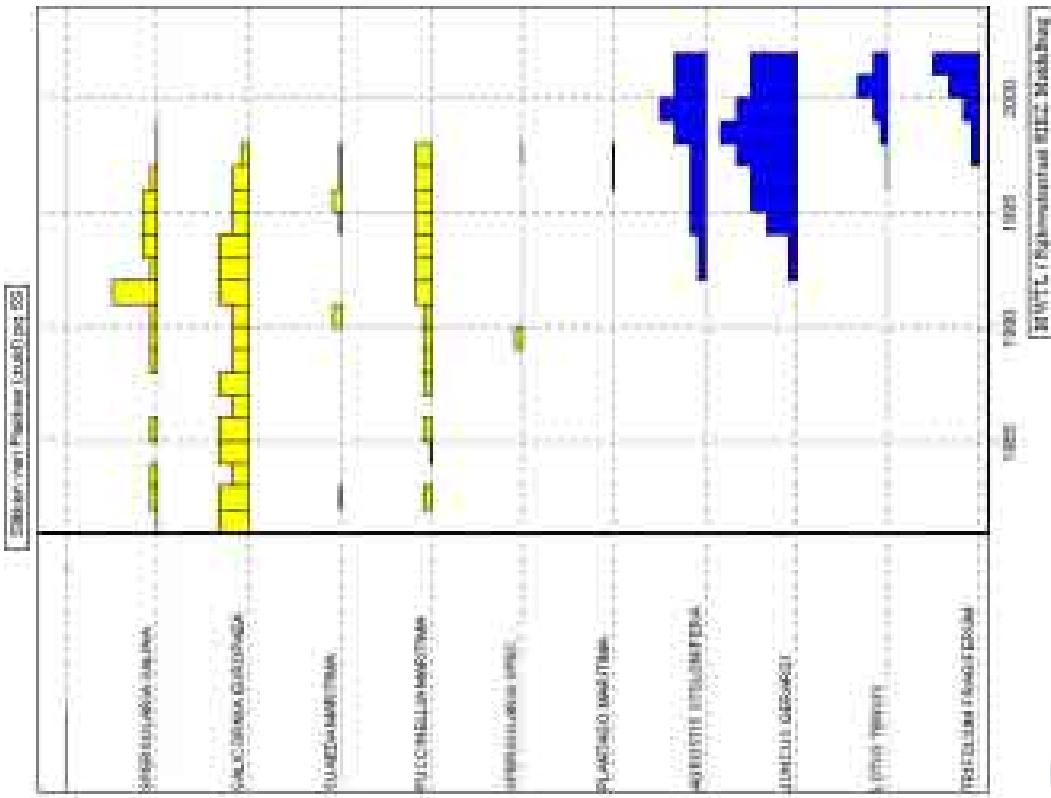
Soort / jaar	
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	77777777888888888999999999900
RANUNCULUS REPENS	234567890123456789012345678901
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	0...
SAGINA PROCUMBENS	00
MATRICARIA MARITIMA	00
ELYMUS REPENS	0
POTENTILLA ANSERINA	0

Soort / jaar	8888888888999999999900 12345678901234578901
TRIGLOCHIN MARITIMA0.
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	022223233333333323210
AGROSTIS STOLONIFERA	53333222121222210111
POA PRATENSIS	000012011101111101000
TRIFOLIUM REPENS	222211100110001111110
ELYMUS REPENS	0200..122111210000..0.
LEONTODON SAXATILIS	0000100000001102343
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	00001..00001111112221
JUNCUS GERARDI	.00001001100..11122222
MOS. SPEC.0..00100..1115455
PHRAGMITES AUSTRALIS000011122222212
CAREX DISTANS00111233222
EPILOBIUM PARVIFLORUM	0.....
EPILOBIUM HIRSUTUM	00.....
PLANTAGO CORONOPUS	00.....
CIRSIUM VULGARE	000.....
POA TRIVIALIS	0000.....
PLANTAGO MAJOR	00000000.....
LOLIUM PERENNE	00..00..0.....
CERASTIUM FONTANUM	00000..0.....0
TARAXACUM OFFICINALE	000000..0000000000
BROMUS HORDEACEUS SSP. HOR	0.....
POA ANNUA	00..0.....
CIRSIUM ARVENSE	0000000000000000..0
EPIACTIS PALUSTRIS	0000000000000000..0
CENTARBIUM PULCHELLUM	0.....000
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	00000..00000000
CAREX SPEC.	0000000000000000..0
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.	000001110011
ELYMUS ATERICUS	0.....0
JUNCUS ARTICULATUS	00000111001100110
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER.	0000000000000000..0
HIPPOCHAERIS RHAMNOIDES	00..000000000000..0
HYPOCHAERIS RADICATA	0.....0
CENTARBIUM LITTORALE	00000..00000
GLAUX MARITIMA	0.....0
PARENTUCELIA VIScosa	0.....0
EUPHRASIA STRICTA	0..00000
LINUM CATHARTICUM	00000..00000
CREPIS CAPILLARIS	0000000
JUNCUS BUFONTUS/AMBIGUUS	0.....0
POTENTILLA ANSERINA	0..000
ODONTOITES VERNUS SSP. SER.	0..00
TRIFOLIUM PRATENSE	00..00
CAREX EXTENSA	0..0..0
HOLCUS LANATUS	0..0..0
SALIX CINerea	00..00
PARNAssIA PALUSTRIS	0..0..0



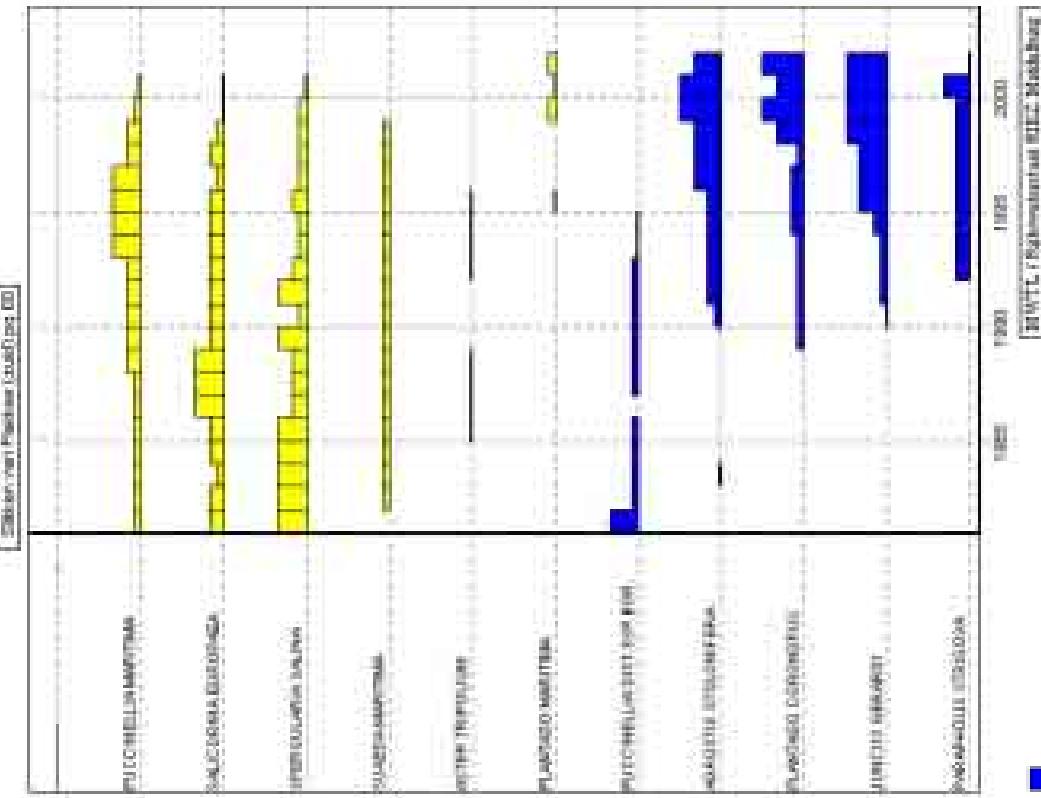
Bedekking 75-100 %

Soort / jaar	8888888899999999900 123456789012345678901
SPERGULARIA SALINA	000 . 0 . 00030111000 . .
SALICORNIA EUROPaea	22122121112221110
SUADA MARITIMA	.0 0 . . 0000 . .
PUCCINELLIA MARITIMA	0 . 00 . 000011111111 . . .
SPERGULARIA SPEC.	0 0
PLANTAGO MARITIMA
ALGAE	2 4
AGROSTIS STOLONIFERA 0011112322
JUNCUS GERARDI 0023345433
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF. 000121
TRIFOLIUM FRAGIFERUM 00123
PUCCINELLIA DIST. SSP. BOR.	.00 . . 00000100
JUNCUS BUFONIUS 0
CENTAURIUM PULCHELLUM 000 . 000000
PAPARHOLIS STRIGOSA 00000000 . .
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS 00000011110
PLANTAGO CORONOPUS 0000001110
CREpis CAPILLARIS 0
CAREX SPEC. 0
SAGINA MARITIMA 000
GLAUX MARITIMA 0001 . 00
CERASTIUM FONTANUM 0
CENTAURIUM ERYTHRaea 0
TRIFOLIUM REPENS 0000
HIPPOPHAE RHAMNOIDES 0
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS 0
MOS SPEC. 0
TARAXACUM OFFICINALE 0
CENTAURIUM LITTORALE 0
CAREX DISTANS 0000
POTENTILLA ANSERINA

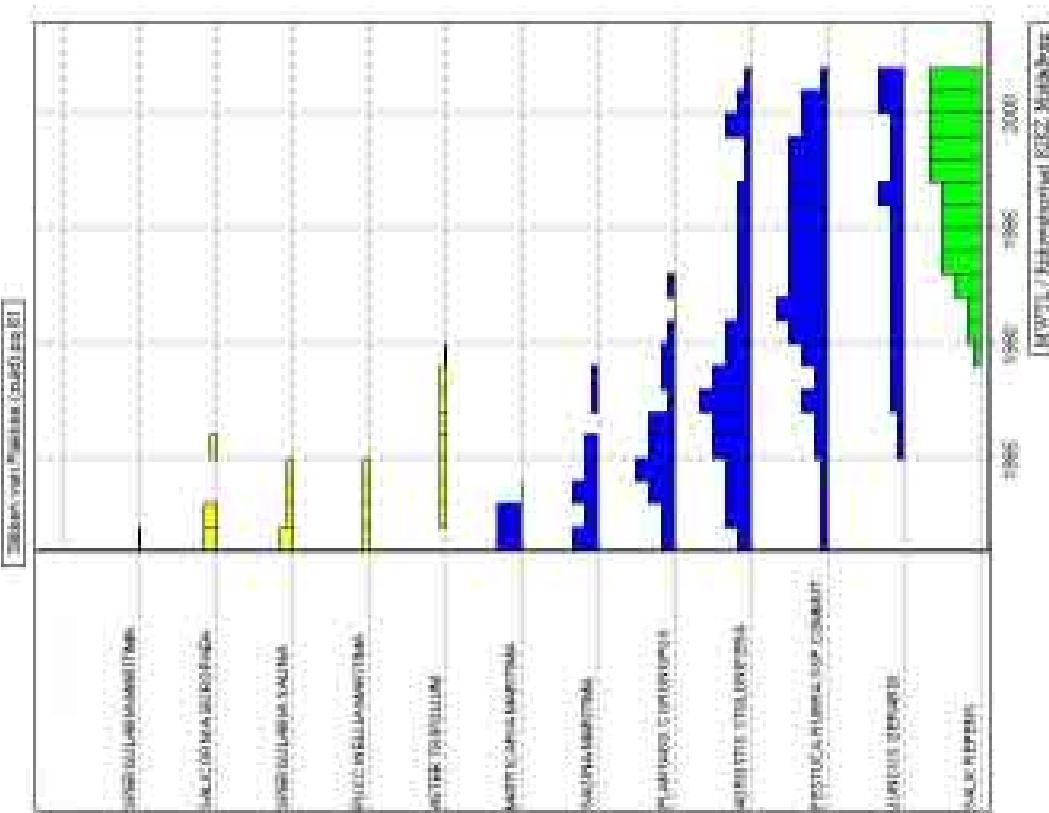


Bedekking 75-100 %

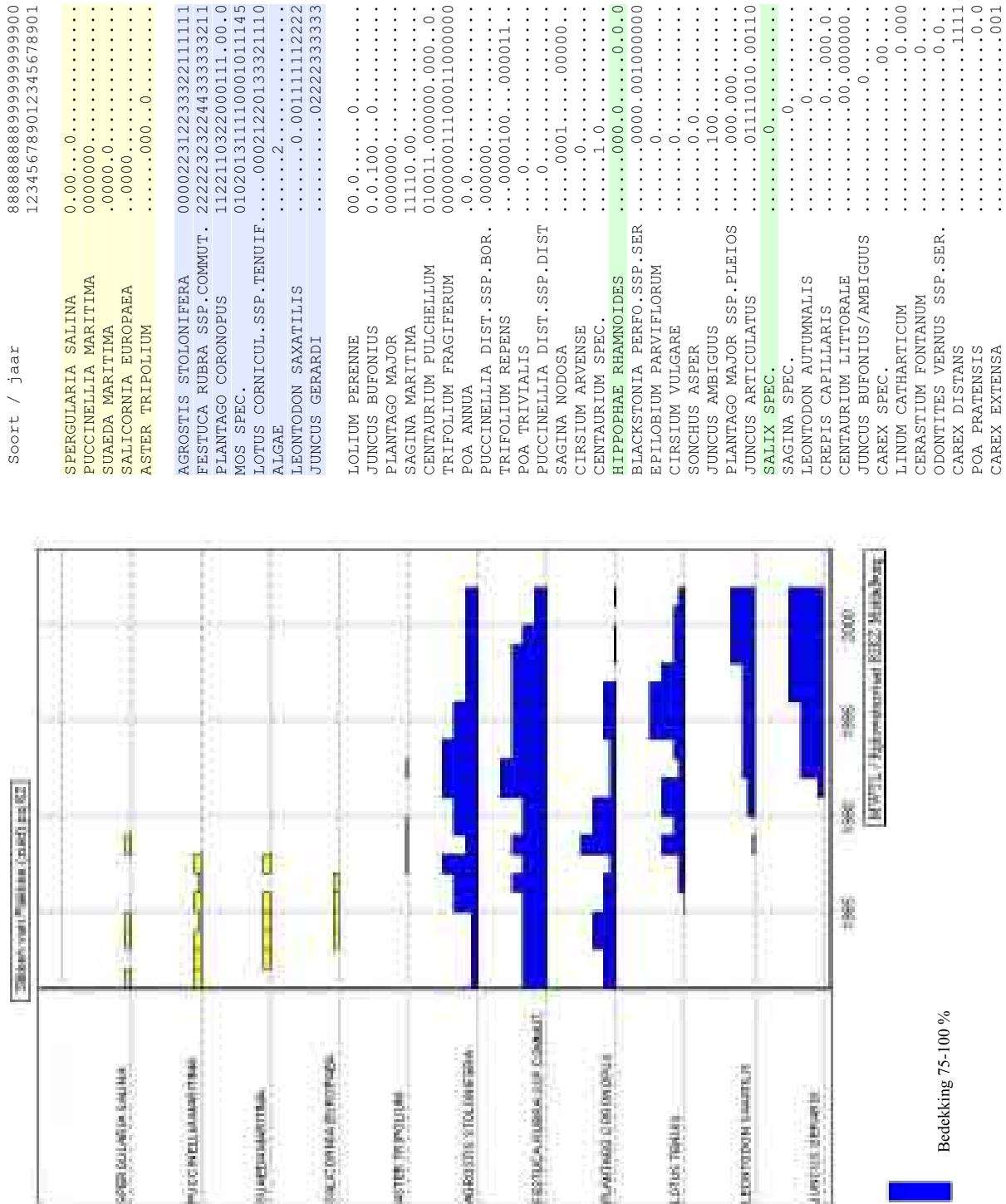
PUCCINELIA MARITIMA	000000111122221100
SALICORNIA EUROPEA	11011222111111010000
SERGULARIA SALINA	222221120100100000
SUAEADA MARITIMA	000000000000000000
ASTER TRIFOLIUM0000.....00000
PLANTAGO MARITIMA0.....00000
PUCCINELIA DIST. SSP. BOR.	20000.00000000
AGROSTIS STOLONIFERA	0.....01111222332
ALGAE0.11.....3
PLANTAGO CORONOPUS000011102323
JUNCUS GERARDI000012223333
PARAPHOLIS STRIGOSA111111120
PUCCINELIA DIST. SSP. DIST	0.....0.....0
JUNCUS BUFONIUS	0.000.....01
SAGINA MARITIMA	00.....0
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS00
CENTAURIUM ERYTHRAEA0
CENTAURIUM PULCHELLUM000.0.0000
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.0.....000
GLAUX MARITIMA000.00
SERGULARIA SPEC.0
JUNCUS AMBIGUUS000
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS000
CAREX DISTANS000
JUNCUS ARTICULATUS	0.....000
TRIFOLIUM REPENS	0.....000
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	0.....000
MCS. SPEC.	0.....000



Bedekking 75-100 %



Soort / jaar	8888888888999999999900 123456789012345678901
SPERGULARIA MARITIMA	0.....
SALICORNIA EUROPaea	11..0.....
SPERGULARIA SALINA	1000.....
PUCCINELlia MARITIMA	0000.....
ASTER TRIPOLIUM	.00000000.....
MATRICARIA MARITIMA	220.....
SAGINA MARITIMA	21211.00.....
PLANTAGO CORONOPUS	112322011000.....
MOS SPEC.	22221132.00.....
AGROSTIS STOLONIFERA	.0023223
FESTUCA RUBRA SSP.COMMUT.	1222334322111110210
JUNCUS GERARDI	000011212343333333220
SALIX REPENS	.00111111121122
	.01123333444444
EPILOBIUM TETRAGONUM	0.....
PUCCINELlia DIST.SSP.BOR.	1.....
EPILOBIUM PARVIFLORUM	00.....
PLANTAGO MAJOR	0100110.....
CENTARIUM PULCHELLUM	010011.0.00.....
TARAXACUM OFFICINALE	000000000000.0000.....
TRIFOLIUM REPENS	00000000....0.0....000
POA ANNUA	0.....
PUCCINELlia DIST.SSP.DIST	00.00.....
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	.001011011111110000
PARAPOLIS STRIGOSA	.00.....
LEONTODON SAXATILIS	.000011000001101000
JUNCUS BUFONIUS	.00.....
CIRSIUM ARVNENSE	.0.....
HIPPOPHAE RHAMNOIDES	.00.....
JUNCUS ARTICULATUS	.0.0000000000000000
CENTARIUM SPEC.	.1.0.....
CENTARIUM LITTORALE	.0.....
LOTUS CORNICUL. SSP.TERNULIF.	.0000100111111111
PLANTAGO MAJOR SSP.PLEIOS	.000000000000
GLAUX MARITIMA	.00.....
CREPIS CAPILLARIS	.00.0000000000
CAREX DISTANS	.00000111111111
CAREX EXTENSA	.000000000001
SALIX CINerea	.00000000000000
ALGAE	.1.....
CAREX SPEC.	.0.00
EPIPACTIS PALUSTRIS	.0000011110
BLACKSTONIA PERFO.SSP.SER	.000.0
CERASTIUM FONTANUM	.00.0
PARENTUCELLIA VIScosa	.0.....
LINUM CATHARTICUM	.0.....
EUPHRASIA STRICTA	.0.000
POA PRATENSIS	.0.000
ODONITES VERNUS SSP.SER.	.0.00
PARNASSIA PALUSTRIS	.0.....



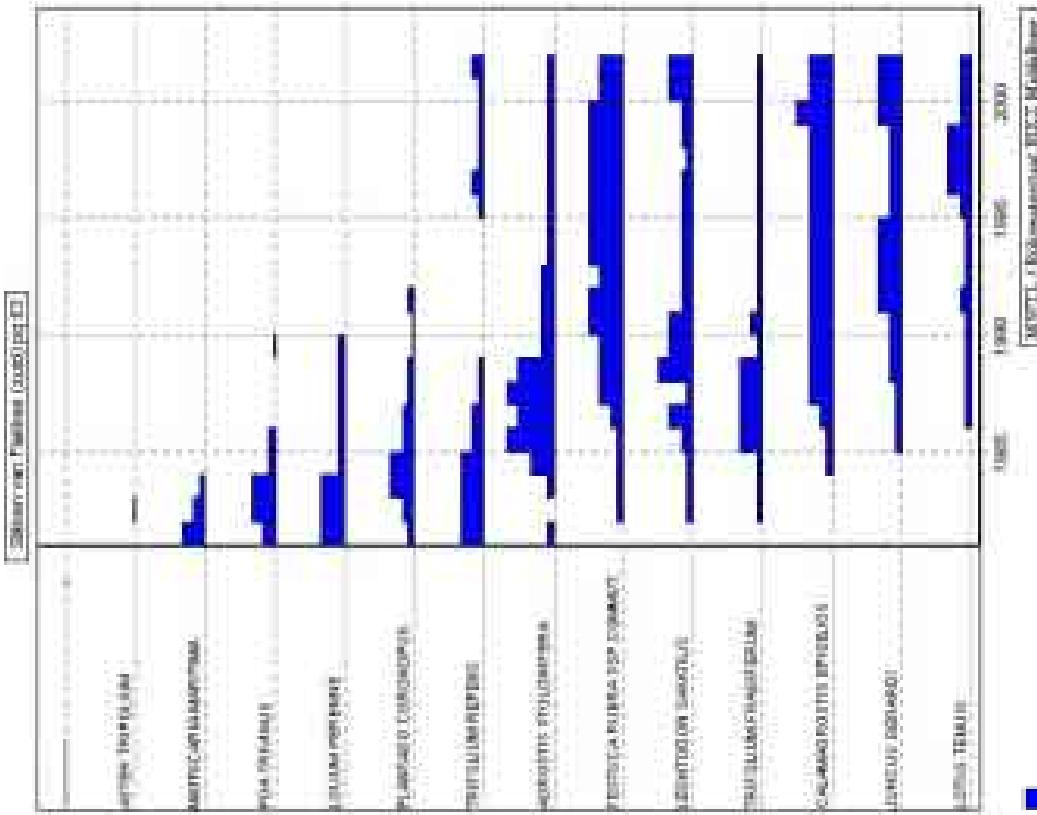
Vervolg volgende pagina

Vervolg van pq 62

Soort / jaar	
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS0
SALIX REPENS0
POTENTILLA ANSERINA0
EPIPACTIS PALUSTRIS0

888888888999999999900
123456789012345678901

Soort / jaar	8888888888999999999900 1234567901234578901
ASTER TRIPOLIUM	0.....
MATRICARIA MARITIMA	210.....
POA TRIVITALIS	12200.....0.....
LOLIUM PERENNE	222000000.....
PLANTAGO CORONOPUS	01221100000.....
TRIFOLIUM REPENS	22221100.....0100001
MOS SPEC.	24332210110.....1112235
AGROSTIS STOLONIFERA	0.02434311110000000000
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	.00001222332333333322
LEONTODON SAXATILIS	.00012032211111101122
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	.00022220100000000000
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS0012222222222222322
JUNCUS GERARDI0001122221111222
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.0000010001222111
ALGAE3.....
SONCHUS ASPER	0.....
POA ANNUA	0000.....
SAGINA MARITIMA	1101..0.....
JUNCUS BUFONTUS	0...100.....
SAGINA NODOSA	00110...00.....
CIRSIUM ARVENSE	0000000.....
CERASTIUM FONTANUM	000.....0.....0.....0.....
TARAXACUM OFFICINALE	000000000.....0.....0.....0
CENTRALIUM PULCHELIUM	110010.....0.....000.....
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER	0110.00000.....0000.000
CREPIS CAPILLARIS	00.....00000000000.0.....
RANUNCULUS SCELERATUS	0.....
SONCHUS ARvensis VAR. ARV.	0.....
PLANTAGO MAJOR	0000000.....
POA PRATENSIS	00000000000000000000
PUCCINELIA DIST. SSP. BOR.	0.....
PUCCINELIA DIST. SSP. DIST	00.....
RANUNCULUS SARDous	0...000.....
PHRAGMITES AUSTRALIS	00000000000000001000
LEONTODON AUTUMNALIS	00.....
JUNCUS AMBIGUIS	0.....
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	00.....
TRIFOLIUM DUBIUM	0.....
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	0.....0.....0.....0.....0
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	00000000000000000000
POTENTILLA ANSERINA	00000000000000000000
JUNCUS ARTICULATUS	00000000000000000000
CENTARBIUM LITTORALE	00.....00.....00.....00.....0
CAREX SPEC.00.....00.....00.....0
CAREX DISTANS0111111111
CAREX CUPRINA000000001
CAREX EXTENSA0.....00000000
MENTHA SPEC.00000000000000000000



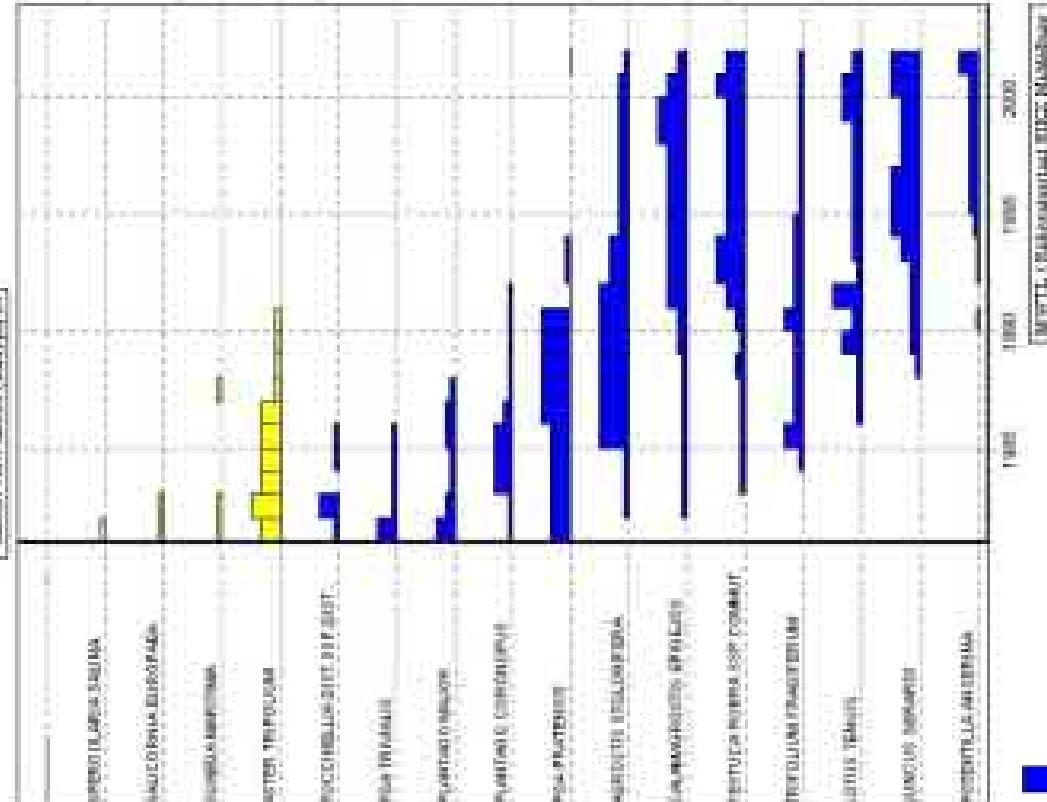
Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

Soort / jaar	888888888999999999900 123456789012345678901
ODONITES VERNUS SSP. SER.0.....
HOLCUS LANATUS00000
TRIFOLIUM PRATENSE00000
LINUM CATHARTICUM0000
MENTHA AQUATICA000
HIPPOPHAE RHAMNOIDES000
EUPATORIUM CANNABINUM0

	Soort / jaar	8888888888999999999900 12345678901234578901
	SPERGULARIA SALINA	0.....
	SALICORNIA EUROPaea	00.....
	SUAEDA MARITIMA	00.....0
	ASTER TRIPOLIUM	2322220000.....
	PUCCINELLA DIST.SSP.DIST	02.00.....
	POA TRIVIALIS	20000.....
	PLANTAGO MAJOR	2100110.....
	PLANTAGO CORONOPUS	00222100000.....
	POA PRATENSIS	2222233333000.....0
	AGROSTIS STOLONIFERA	.00033333332211111110
	CALAMAGROSTIS EPIGEOTOS	.0000000112222222223321
	FESTUCA RUBRA SSP.COMMUT.	.00000001233222222232
	TRIFOLIUM FRAGIFERUM02111211110000000
	MOS. SPEC.02222331.....011
	LOTUS CORNICUL. SSP.TENUIF.000213011111221
	ALGAE4.....
	JUNCUS GERARDI01111233322233
	POTENTILLA ANSERINA0.000111111112
	ATRIPLEX PROSTRATA	0.....
	RUBUS FRUTICOSUS s.l.	0.....
	MATRICARIA MARITIMA	00.....
	PUCCINELLA DIST.SSP.BOR.	0.0.....
	PUCCINELLA FASCICULATA	0.000.....
	JUNCUS BUFONIUS	1.0.....0
	SAGINA MARITIMA	11110.....0
	CIRSIUM ARVENSE	00.....0
	CENTARBIUM PULCHELIUM	11110.0.00.....0000
	RANUNCULUS SARDous	00.....0000.....
	TARAXACUM OFFICINALE	000000.....0
	POA ANNUA	00.....0
	PARAPOLIS STRIGOSA	00000.....
	RANUNCULUS SCELERATUS	00.....
	HORDIUM JUBATUM	0.....0.....
	SAGINA NODOSA	0.00.....
	LEONTDON AUTUMNALIS	0.....0.....0
	TRIFOLIUM REPENS	00000000.....00.001
	JUNCUS AMBIGUIS	0.....0.....
	JUNCUS ARTICULATUS	0.0.0.0.0.0.....0
	CREPIS CAPILLARIS	0.0000000000.....0
	PLANTAGO MAJOR SSP.PLEIOS	1000000000000000
	CENTARBIUM SPEC.	0.....0.....
	SALIX SPEC.	0.....0.....
	HIPPOPHAE RHAMNOIDES	00.....00.....0
	BLACKSTONIA PERFO.SSP.SER	0.0.00000.0000
	CAREX SPEC.	0.0.0.....0
	LEONTDON SAXATILIS	00000011010100
	CERASTIUM FONTANUM	0.....0.....0
	RANUNCULUS SPEC.	0.....0.....0

Soorten van deelgemeente

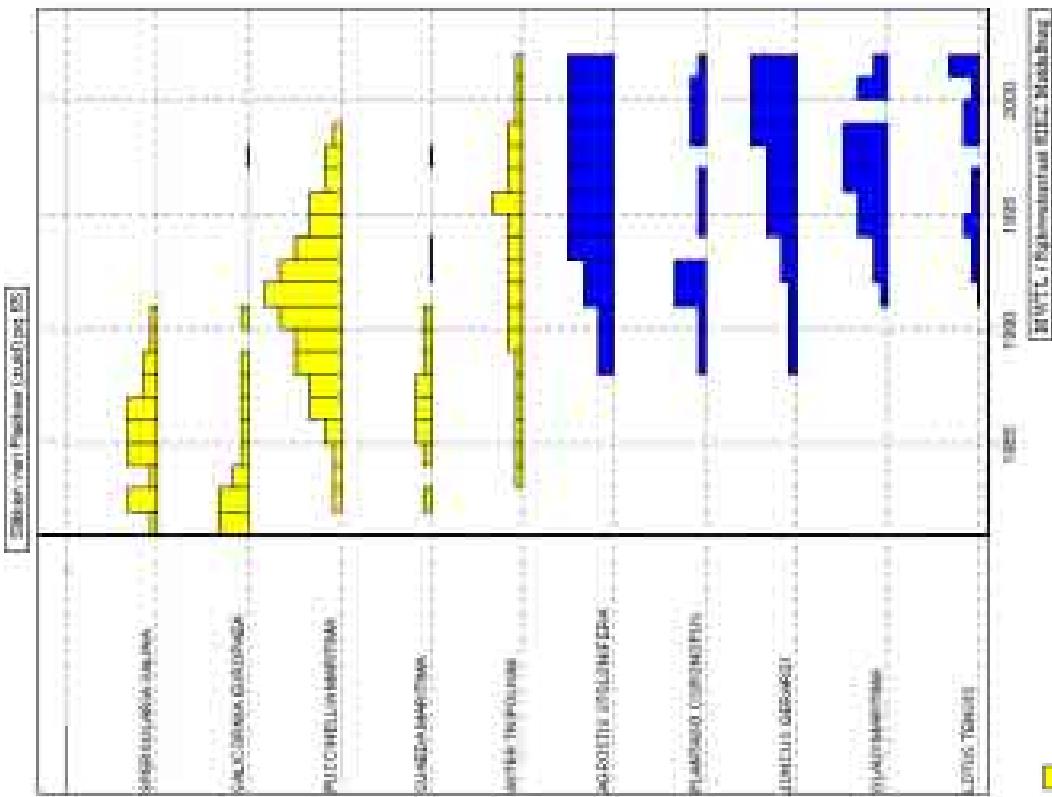


Bedekking 75 – 100 %

Vervolg volgende pagina

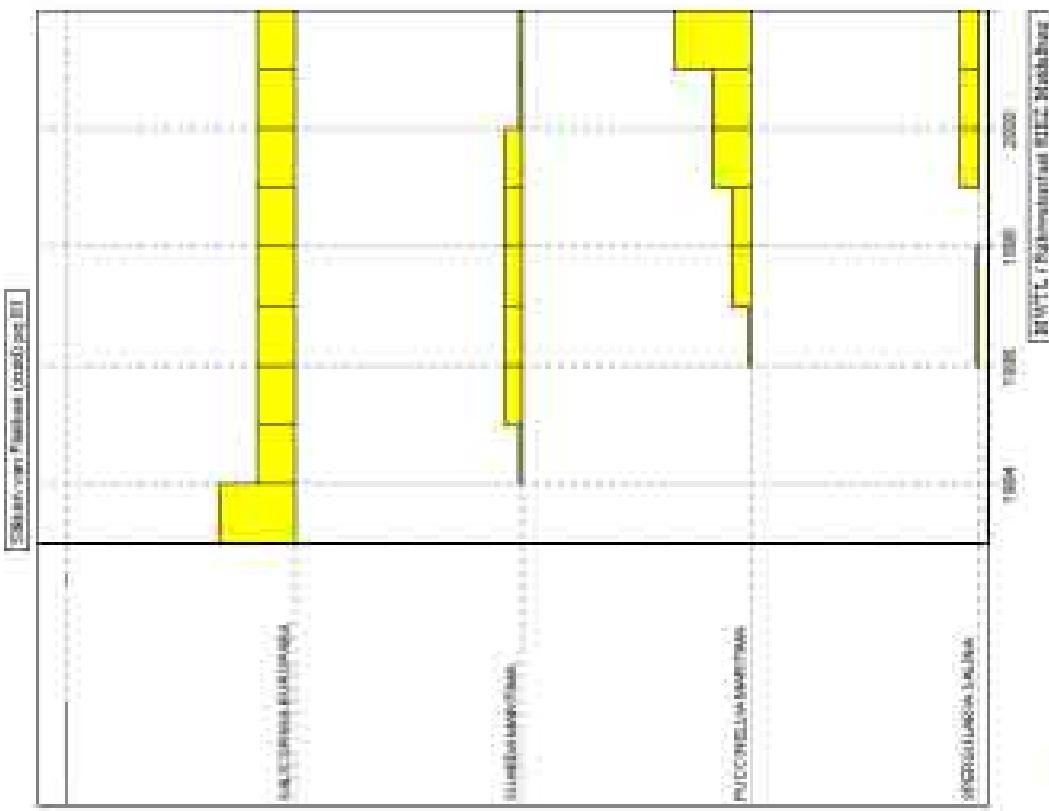
Soort / jaar	888888888999999999900 123456789012345678901
SALIX CINEREA000000000..
PHRAGMITES AUSTRALIS0000000000
CAREX DISTANS0010011111
SONCHUS ARvensis VAR.ARV.0.....0.....
LINUM CATHARTICUM0.....0.....
EPIACTIS PAUSTRIS	000.....0.....0
SONCHUS SPEC.0...00.....0
TRIFOLIUM PRATENSE	0.....0.....0.....
SONCHUS ARvensis VAR.MARI	0.....0.....0.....
CAREX CUPRINA0.....0.....0

Soort / jaar	8888888888999999999900 123456789012345678901
SPERGULARIA SALINA	0202221100.....
SALICORNIA EUROPAEA	22100000.0.....0
PUCCINELLA MARITIMA	.00012233454322110.....
SUAEDA MARITIMA	.0.0111000.00....0
ASTER TRIPOLIUM	.0000000111112111000
ALGAE	5..1.....1..
AGROSTIS STOLONIFERA11122333333333
PLANTAGO CORONOPUS	00022.000.1110
JUNCUS GERARDI	.00001122223333
GLAUX MARITIMA01122333.21
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.000100.1102
PUCCINELLA DIST. SSP. BOR.	00001.0.....
HIPPOPHAE RIAMNOIDES0.....
JUNCUS AMBIGUUS	0.....
SAGINA MARITIMA	00.....
CENTARBIUM PULCHELIUM	0.....
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	0.0000000000
CENTARBIUM SPEC.	0.....
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	00.....
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	0.....0.....
PUCCINELLA DIST. SSP. DIST	0.....
CENTARBIUM ERYTHRAEA	1.....
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER	0.....0
JUNCUS BUFONIUS	00.....
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	0.0.....00001
PARAPHOLIS STRIGOSA	000.0.0.00
CAREX DISTANS	00000.000
POTENTILLA ANSERINA	000.00000
HORDIUM JUBATUM	000.....0
CREPIS CAPILLARIS	0.....0.0.0
LINUM CATHARTICUM	000.00000
SPERGULARIA SPEC.	0.....0
TRIFOLIUM REPENS	000.....0
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.000



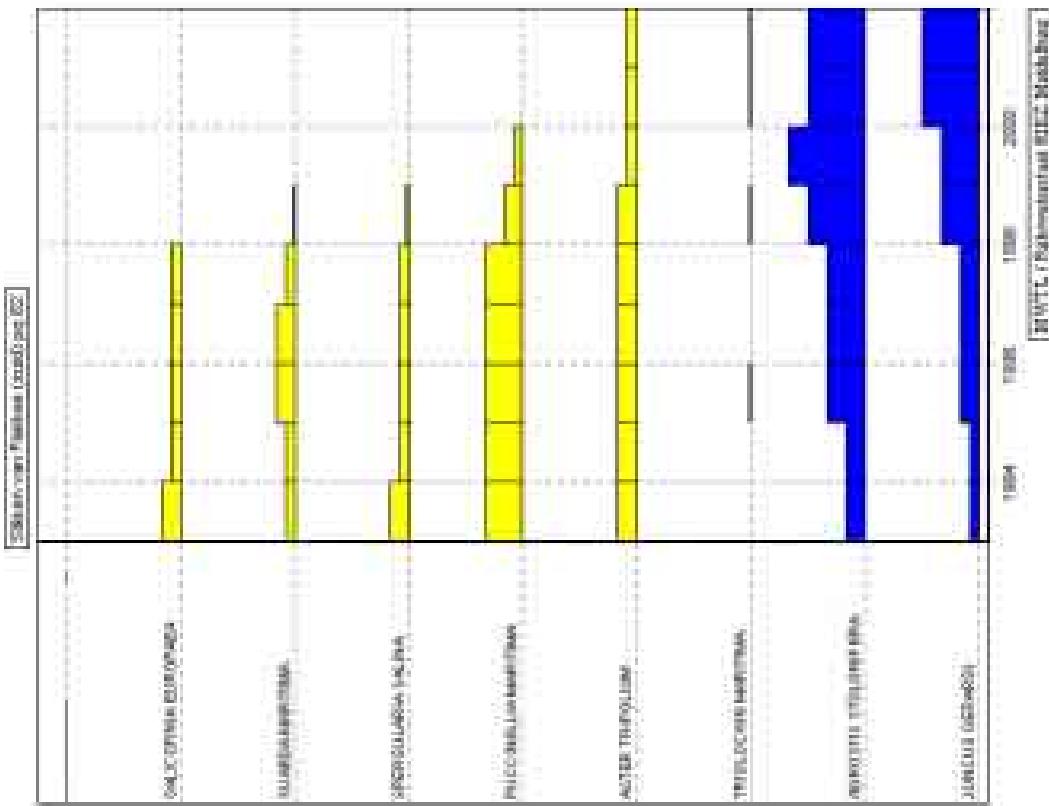
Bedekking 75 – 100 %

soort / jaar	999999900
	345678901
SALICORNIA EUROPAEA	211111111
SUAEDA MARITIMA	.00000000
PUCCINELIA MARITIMA	...000112
SPERGULARIA SALINA	...00.000
ALGAE	...1.....
PARAPHOLIS STRIGOSA00
CENTARIUM PULCHELLUM0
JUNCUS AMBIGUUS0
PLANTAGO CORONOPUS0
GLAUX MARITIMA0



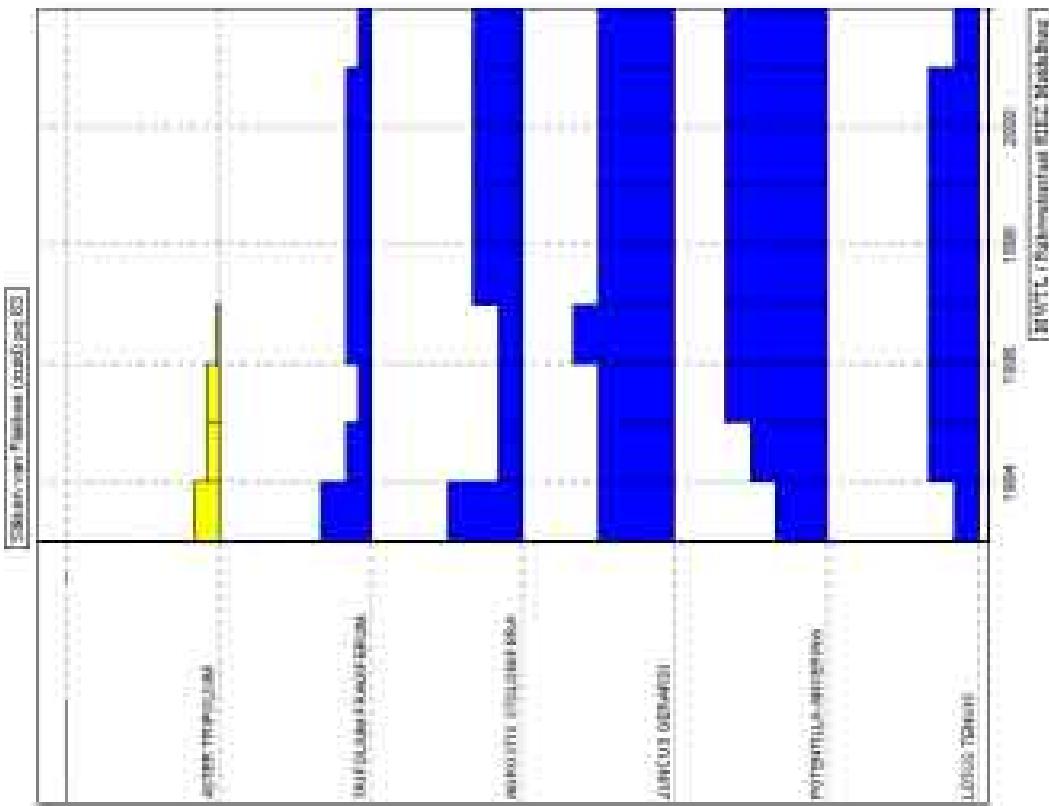
Bedekking 75 – 100 %

	soort / jaar	9999999900
		345678901
SALICORNIA EUROPAEA	10000...	
SUAEDA MARITIMA	001100...	
SPERGULARIA SALINA	100000...	
PUCCINELIA MARITIMA	2222210...	
ASTER TRIPOLITUM	111111000	
TRIGLOCHIN MARITIMA	00...0.00	
AGROSTIS STOLONIFERA	112223433	
JUNCUS GERARDI	001112233	
ALGAE	0.1...5...	
CENTAURIUM PULCHELLUM	000000000	
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	000000100	
PLANTAGO CORONOPUS	000001100	
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	0...0...	
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.	0..0..01..1	
POTENTILLA ANSERINA	00000011	
GLAUX MARITIMA	00000..00	
BLACKSTONIA PERFO. SSP. SER	0...0.....	
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	0.....0	
LEONTDON SAXATILIS	0.....0	
SAGINA MARITIMA	0.....0	
TRIFOLIUM REPENS	0.....0	
PARAPOLIS STRIGOSA	0.....0	
JUNCUS AMBIGUUS	0.....0	
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	00000	
MOS SPEC.	0.....0..	
JUNCUS ARTICULATUS	0.....0	
CAREX DISTANS	00000	
HIPPODAE RHAMNOIDES	0.....0	
LINUM CATHARTICUM	0.....0	

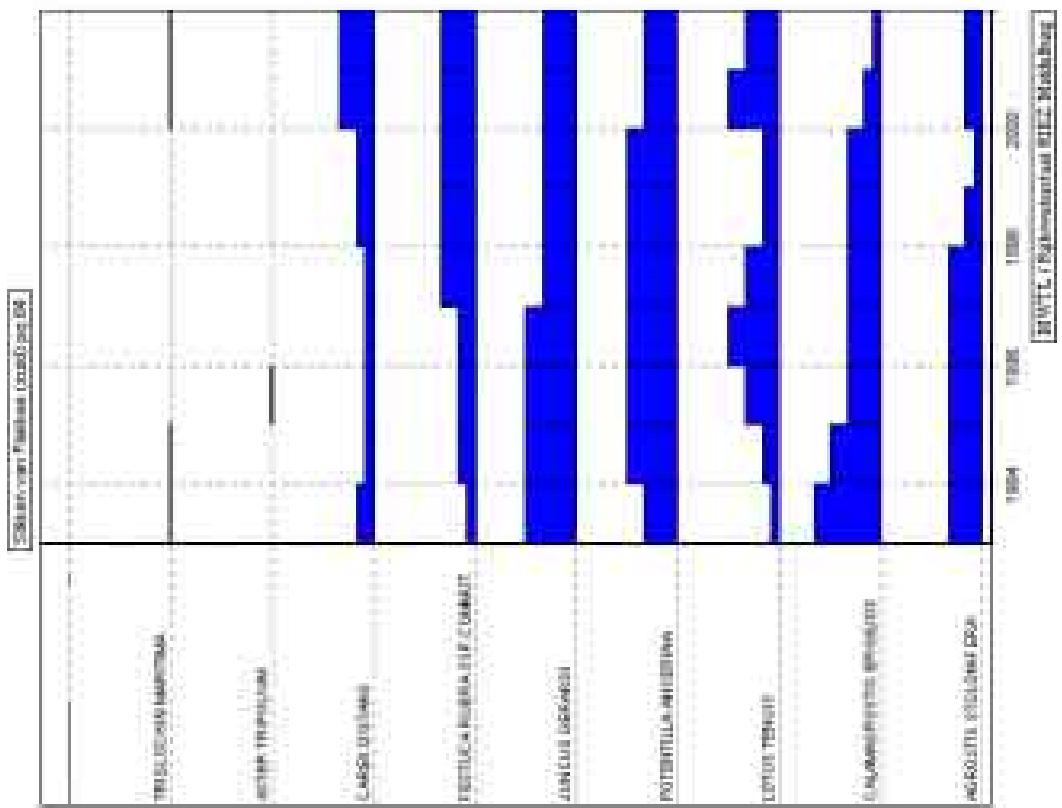


Bedekking 75 – 100 %

soort / jaar	999999900 345678901
ASTER TRIPOLIUM	1000.....
TRIFOLIUM FRAGILERUM	210111110
AGROSTIS STOLONIFERA	311122222
JUNCUS GERARDI	333433333
POTENTILLA ANSERINA	234444444
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.	122222221
PLANTAGO MAJOR SSP. MAJOR	0...0.....
PLANTAGO CORONOPUS	0..0....0
CALAMAGROSTIS EPIGEIOS	000....00
HORDEUM JUBATUM	00...00.0;
LEONTODON SAXATILIS	0000.01.0
CAREX DISTANS	011.11111
CENTARIA PULCHELLUM	00100.000
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	101111100
TRIFOLIUM REPENS	000000100
GLAUX MARITIMA	.0.....
FESTUCA ARUNDINACEA	.00.0....
LINUM CATHARTICUM0.....
MOS SPEC.000...
FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.01000
CREPIS CAPILLARIS0000
POA PRATENSIS00.0
PARAPOLIS STRIGOSA00.

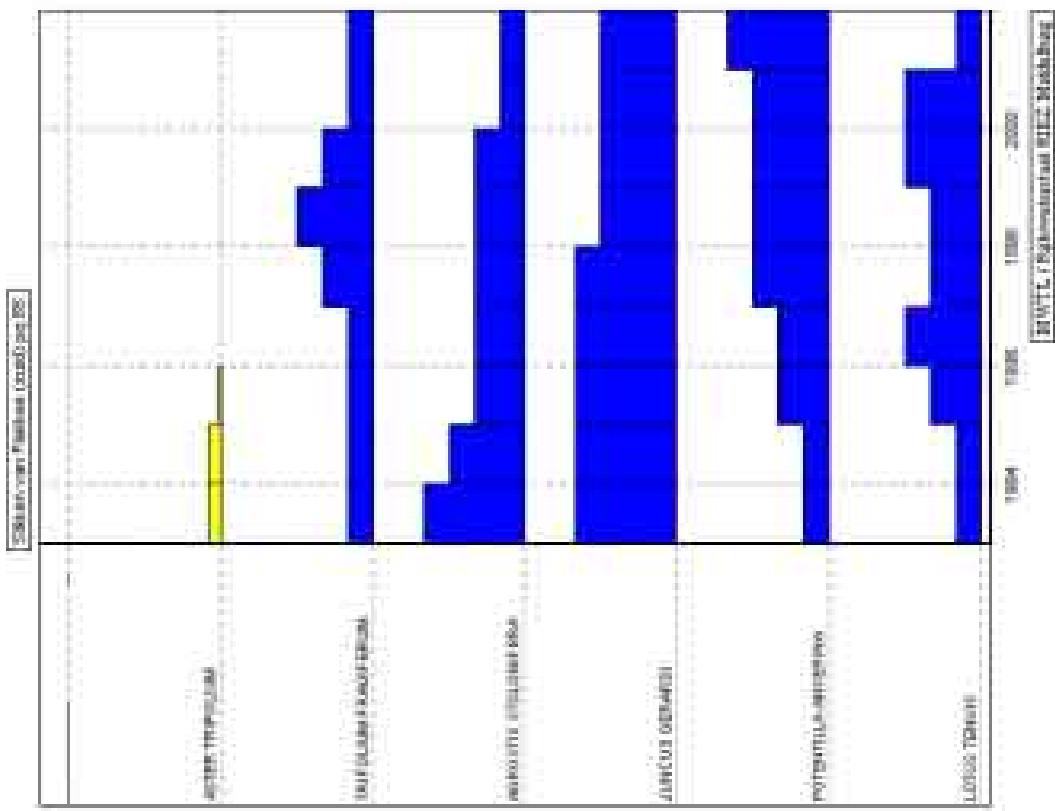


Bedekking 75 – 100 %



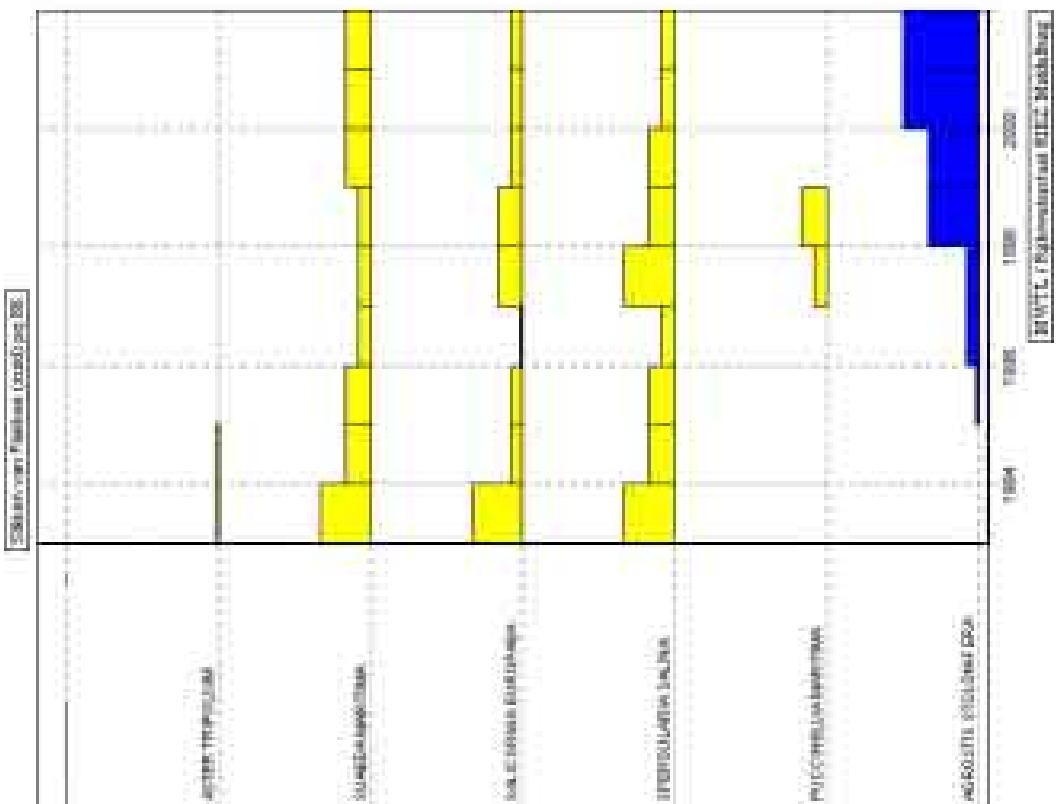
soort / jaar 9999999900
345678901

soort / jaar	ASTER TRIPOLIUM	000.....	9999999900 345678901
	TRIFOLIUM FRAGIFERUM	111123211	
	AGROSTIS STOLONIFERA	432222211	
	JUNCUS GERARDII	444443333	
	POTENTILLA ANSERINA	112233334	
	LOTUS CORNICULATUS SSP. TENUIFL.	112322331	
	CENTAURIUM PULCHELIUM	0.000.000	
	PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS	000000000	
	GLAUX MARITIMA	0000000..	
	PHRAGMITES AUSTRALIS	00000000.	
	TRIFOLIUM REPENS	001111100	
	HIPPOPHAE RHAMNOIDES	0....0.0	
	POA PRATENSIS	0.0000000	
	FESTUCA RUBRA SSP. COMMUT.	0.00111011	
	TRIFOLIUM PRATENSE	0.....	
	MOS SPEC.000..	
	CAREX DISTANS00000	
	LEONTODON SAXATILIS00001	
	FESTUCA ARUNDINACEA00..	
	LINUM CATHARTICUM0..	
	CREPIS CAPILLARIS0...0	



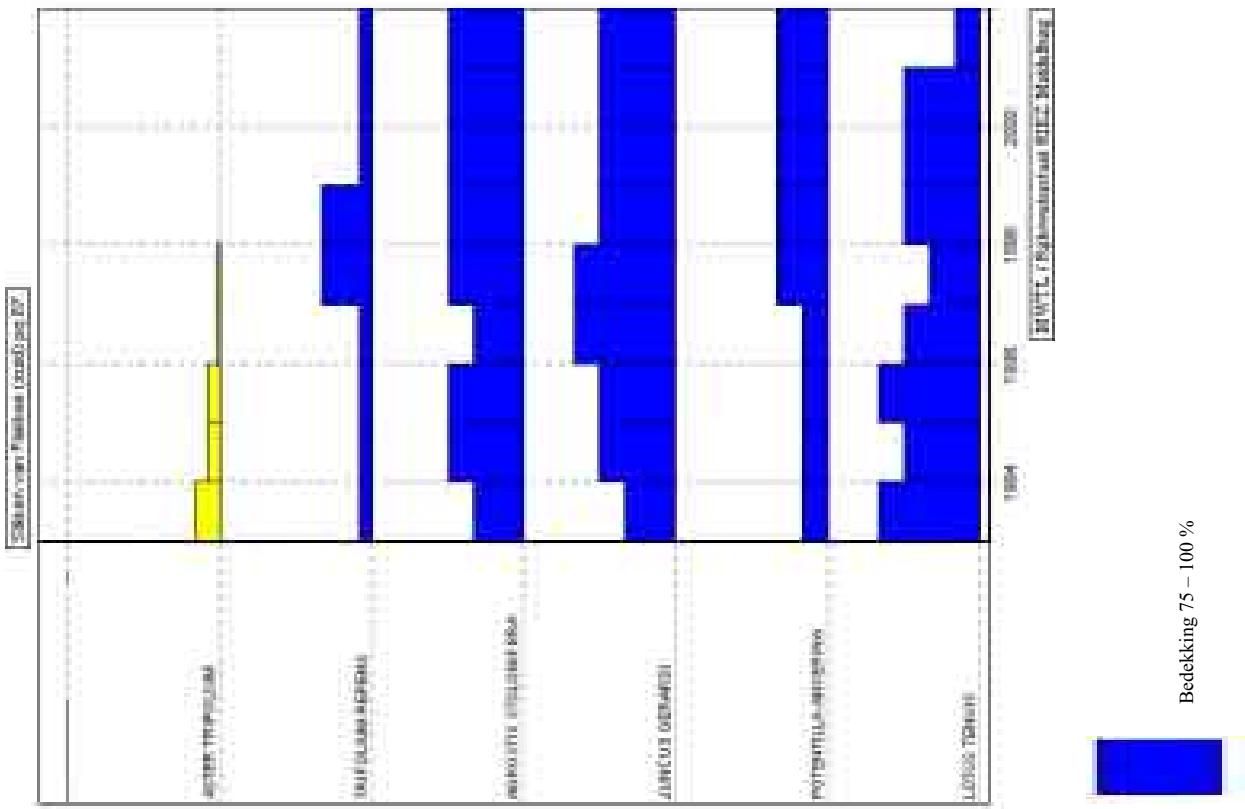
Bedecking 75 – 100 %

	soort / jaar	999999900 345678901
ASTER TRIPOLIUM		00.....
SUAEDA MARITIMA		211000111
SALICORNIA EUROPAEA		200011000
SPERGULARIA SALINA		211021100
PUCINETILLA MARITIMA	01....
AGROSTIS STOLONIFERA	0002233
JUNCUS GERARDI		.000000111
JUNCUS BUFONIUS/AMBIGUUS	0100.
PLANTAGO MAJOR SSP. PILEOS	0000
CENTARBIUM ERYTHRAEA	0....
MATRICARIA SPEC.	0....
GLAUX MARITIMA	0..0.
CENTARBIUM PULCHELLUM	0000
PLANTAGO CORONOPUS	0000
CHENOPODIUM SPEC.	0..
TRIFOLIUM FRAGIFERUM	000
TRIFOLIUM REPENS	001
LOTUS CORNICUL. SSP. TENUIF.	000
PARAPOLIS STRIGOSA	0..
JUNCUS AMBIGUUS	00
LEONTODON SAXATILIS	0..
JUNCUS ARTICULATUS	0..
ALGAE	1..
LINUM CATHARTICUM	0
CAREX DISTANS	0
POTENTILLA ANSERINA	0



Bedekking 75 – 100 %

	soort / jaar	999999900 345678901
ASTER TRIPOLIUM		10000....
TRIFOLIUM REPENS		000022000
AGROSTIS STOLONIFERA		233233333
JUNCUS GERARDI		233443333
POTENTILLA ANSERINA		111122222
LOTUS CORNICUL.SSP.TENUIF.		434323331
PLANTAGO CORONOPUS		0.....0..
PLANTAGO MAJOR SSP. PLEIOS		000000...0..
TRIFOLIUM FRAGIFERUM		011011000
PARAPOLIS STRIGOSA		.00.....
CENTAURIUM PULCHELLUM		.0111..00.
LEONTODON SAXATILIS		..0000001
CENTAURIUM LITTORALE	0.....
MOS. SPEC.	0...0
ODONTOTES VERNUS SSP. SER.	000..
CAREX DISTANS	0000
POA PRATENSIS	000
HIPPOHAE RHANNOIDES	0.
CREPIS CAPILLARIS	0



Bedekking 75 – 100 %

Bijlage 4a. Detailkaartjes ligging pq's Ginkken van Flakkee-noord

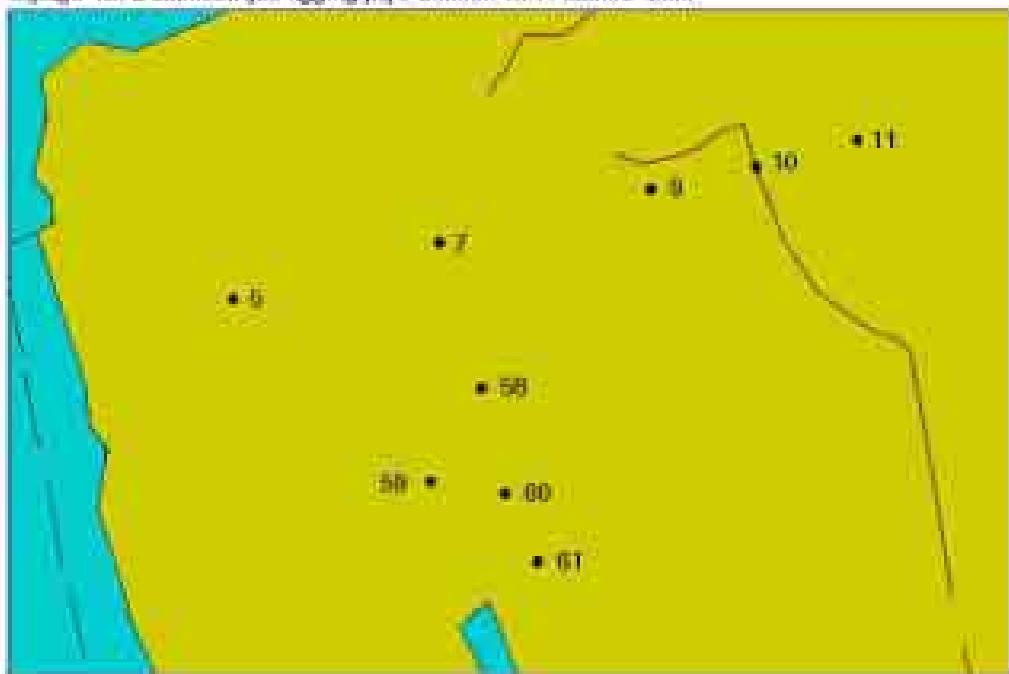


Detailkaartje N1: pq's 37 t/m 51

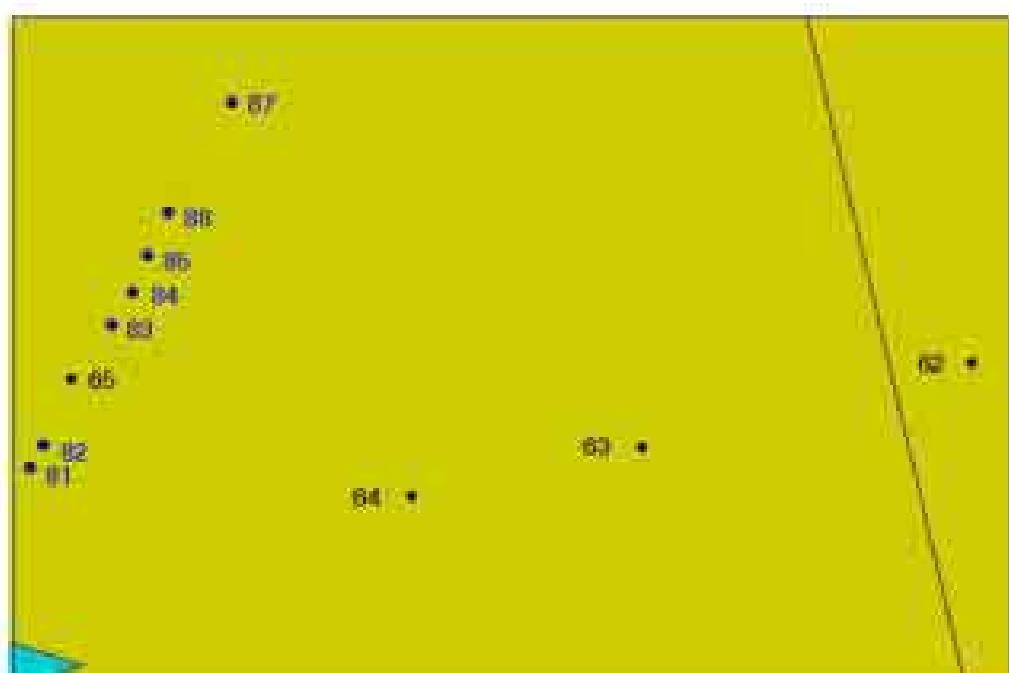


Detailkaartje N2: pq's 20 t/m 36, 71 t/m 80, 52 t/m 57

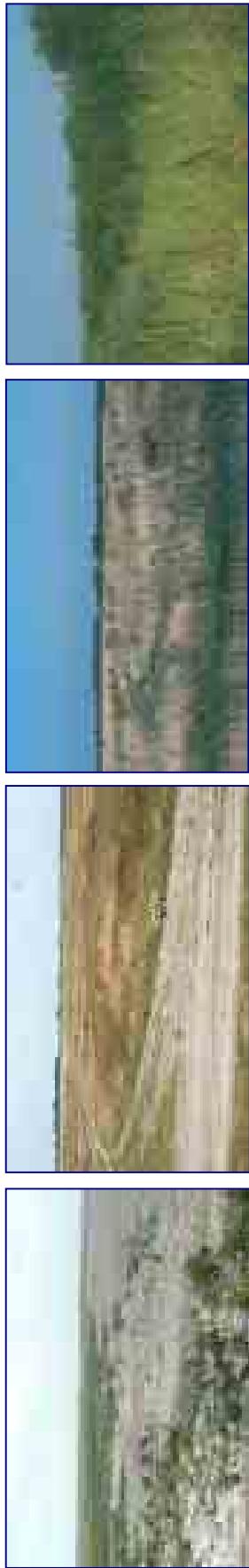
Bijlage 4b. Detailkaartjes ligging pq's Glinken van Flakkee -zuid



Detailkaartje 21: pq's 5 tm 11, 58 tm 61



Bijlage 5. Foto's Slikken van Flakkee-noord



Slikken van Flakkee-noord

- Linksboven: oeverzone met kaal slik abrupt overgaand in soortenarme halofyttenvegetatie
Links midden boven: soortenrijke halofyttenvegetatie
Rechts midden boven: zilte grassenvegetatie met opkomende duindoorns
duindoorn-wilgenstruweel met Duinriet
schorrand met Adelaarsvaren, Duindoorn en wilgen
overgang schor met ruigtevegetatie en enkele Vlier naar schorrand met Duindoorn en wilgen
Links: pad door hoogopgaand struweel van Duindoorn en wilgen (foto Peter Steute)
Links midden onder: Rechts onder:



Bijlage 6. Foto's Slikken van Flakkee-zuid

